

i-am cunoscut pe cîțiva elevi ai Școlii generale nr. 2, Cîmpina, constituiți în grupul „Charleston”. Băieții, cu pălării cu boruri largi, (machiati cu... mustăcioară) și baston, și fetele cu rochii lungi, cu fel de fel de volane înaintea în pasul vechiului dans cucerind aplauze, aplauze pe tot traseul veselului convoi al pionierilor artiști prezenți la „Serbările mării”.

„VĂTAFUL” FOARTE... CUMSECADE

E doar un puști blond, puțin pistriuat, micuț și energic, îmbrăcat în cămașă albă și pieptar de piele, pe cap cu o căciulă mare împodobită cu o pană de păun. Îl cheamă Cristian Toncea și a venit tocmai de la Orăștioara de Sus, din județul Hunedoara. Formația de călușari din care face parte l-a ales drept... „vă-

taf”. Adică acela care îi conduce pe dansatori în joc.

— Este grea misiunea ta? Îl întrebăm.

— Nu trebuie să greșesc niciodată.

— Și reușești?

— Pină acum, da! Fac parte dintr-un colectiv bun: am obținut locul I la ultima ediție a Festivalului național „Cîntarea României”. Aceasta obligă, nu?

Atît am reușit să aflăm, pentru că noul nostru prieten era așteptat să urce în autocar. Peste numai o oră începea spectacolul lor pe una din scenele din Neptun.

„COCONII DIN OAS”

— Am aflat că sinetei culegători de folclor...

— Da.

— Am văzut că îl prezentați apoi pe scenă, în cîntecele și dansurile voastre.

— Da.

— Sinetei și scenariști!

— Da.

— Și...

— ... Cîntăm și muzică folk și muzică ușoară, adică o activitate artistică foarte complexă.

Conducătorul ansamblului, profesorul Petre Cordoș, se arată bucuros să ni-l prezinte pe cei 60 de membri ai ansamblului pionieresc de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Negrești, Maramureș: Carmen Bojuc, Marius Bancaș, Daniela Gorba, Vasile Drăgan... Ceterași, țipuritori, soliști vocali. Toți copii veseli, harnici și, bineînțeles, buni artiști, deținători a numeroase distincții — ultima, premiul I în Festivalul național „Cîntarea României”.

Elena Mănescu
Lidia Novac

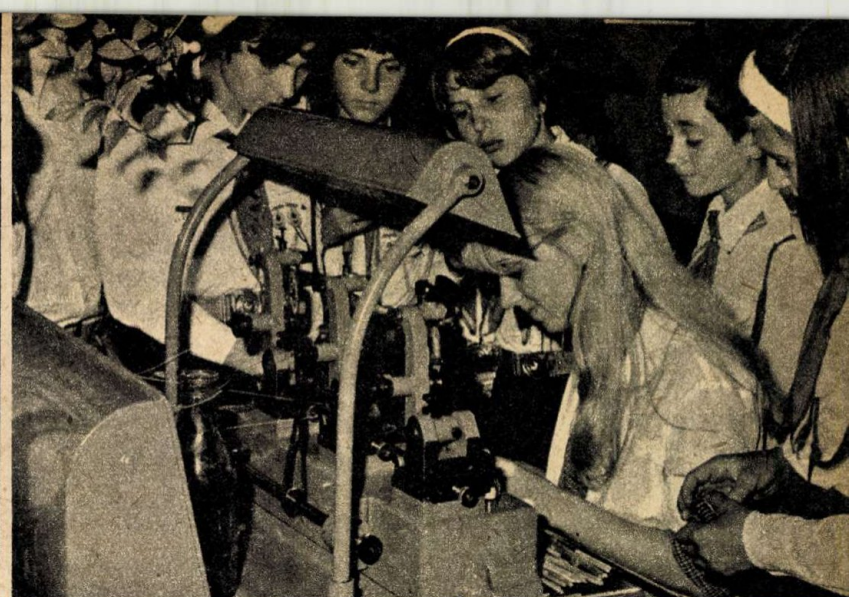
FAMILIA

„aem”

(Urmare din pag. 3)

școli de specialitate, cursuri de calificare). Mesele de montaj par și ele băncile de elevi, numai că locul cărților și caietelor îl ocupă acum sumedenia de roțițe dințate, de minuscule piese, ca de ceasornic. Ochii noștri privesc fascinați dibăcia miinilor atît de tinere, miini ce știu să monteze cu infinită grijă fiecare piesă din angrenajul complicat al aparatelor de mare precizie. „Se vede că ne aflăm în această întreprindere chiar în „împărăția” aparatelor de măsură” — reflectează Sorin. Conchidem împreună că unitatea de măsură a profesionalismului reunește aici rigurozitatea cunoștințelor din domeniul mecanicii fine cu migala și răbdarea unui ceasornicar. Dar unde e imaginea vetustă a bătrînului ceasornicar de odinioară? — ne întrebăm. Industria modernă a răsturnat toate statutele și apanajele vechilor meserii și meșteșuguri. Media de vîrstă nu depășește în atelierul despre care vorbim 23-24 de ani, personalul fiind predominant feminin!

Vorbeam de profesii noi. Ei bine, de curînd oamenii care lucrează aici — mulți dintre ei tineri — au trebuit să învețe meserii complet necunoscute lor pînă acum. Fiindcă nu de mult, în această modernă întreprindere timișoreană a avut loc o redevabilă victorie a tehnicii românești, o premieră de anvergură națională. Cunoaștem cu toții poveștile și legendele despre bătrîni alchimisti care se străduiau zadarnic să creze în retortă fabulosul metal prețios. Sigur, ele ne-au părut întotdeauna neverosimile. Iată însă că astăzi inteligența omului a reușit să nascăcească și retorta și procedeul tehnic prin care să fabrice nu metalul fabulos, ci pietre prețioase! Să „fabrice”?! Exact, să fabrice, și încă la scară industrială, cristale strălucitoare de safir și de rubin! Aici, la I.A.E.M. funcționează prima instalație românească de producere a lor pe cale artificială. Știți că din safir — și din rubin se prelucreză acele minuscule lagăre pe care le montează meșterii ceasornicari în toate instrumentele care măsoară mersul timpului. Fetele pe care le-am întîlnit aici le montau în aparatele electrice de mare precizie. Dar cum și unde „cresc” ele, aceste pietre de rubin și safir? Se zămislesc și cresc în ciudate cuptoare, la 2000 de grade. (Combustibilul nu este altul decît hidrogenul obținut prin electroliza apei: „despărțindu-se” prin acest procedeu chimic de oxigen, el va arde, degajînd temperaturi înalte.) Acestea sînt... fabuloasele „retorte” în care pică-

turi incandescente de oxid de aluminiu (iată care era... materia primă) sau alaun, cum i se mai spune, se depun treptat pe cîte un safir sau un rubin-simbure, pe safirele sau rubinele-mamă, menite să verifice ele cele dintîi calitatea celor nou-născute. Adică dacă „fiicele” le seamănă aidoma! La cîteva ore vor și pleca din „maternitate” către atelierul de prelucrare prin așchiere, unde vor fi mai întîi tăiate în „feli” cu ajutorul unui set de discuri diamantate, iar apoi modelate, șlefuite. De-aici sînt trimise spre locul unde alte complicate mașini cu tentacule diamantate le supun unei noi metamorfoze, le transformă adică în acele lagăre de care vorbeam, cu orificii sau cavități de diferite dimensiuni. Aici unde unitatea de măsură e micronul, munca omului este cea a unui iscusit artizan, a unui maestru al miniaturii, căci „cavitătea sau orificiul trebuie să reducă frecarea dintre un ax și lagăr pînă aproape de gradul zero” — ne spune tînărul inginer Viorel Lungu. Ieșim din acest atelier al meșterilor șlefuitori de pietre minuscule, atît de necesare mecanicii fine, și intrăm în lumea... microscopelor stereoscopice. Văd că un căpșor cîrlionțat de băiat se și repede să privească printr-un microscop miraculosul safir supus unui riguros examen al „perfecțiunii”. Scoate un carnețel și notează o comparație: „atelierul seamănă cu laboratorul nostru de la școală...” Dincolo de curiozitatea profesională de... reporter la „Semaforul” forumului, îi ghicesc lui Cosmin luga (din Brad) simțămîntul profund al emoției. Al emoției pe care am trăit-o, de altfel, cu toții vizitînd această întreprindere, cunoscîndu-i pe acești oameni care creează nestemate, depășind chiar natura sau transformînd legenda în realitate. Cînd să plecăm, Cosmin îmi arată o tăbliță purtînd inscripția: „Atenție! Se lucrează cu laser!” Ghidul ne lămurește: „Avem nevoie și de lagăre cu cavități foarte mici, or, numai laserul e singurul care poate să ne ajute acolo unde măsura, precizia e de ordinul micronilor”. Așadar, laserul — această uimitoare „unealtă” inventată de inteligența tehnică a omului, ilustrînd că julferviana legendă a „mînuirii fulgerului” a devenit și ea realitate — e utilizat și aici cu pricepere și încă de muncitori, tehnicieni foarte tineri.

Înainte de a ne despărți de gazdele noastre, ne-a revenit în minte un fapt poate de amănunt, dar care ne-a impresionat. Pe masa uneia dintre lucrătoare

văzusem un frumos buchet de flori... „E ziua sa de naștere și, potrivit tradiției, întreaga familie aem o sărbătorește” — mă lămurește o altă harnică reporteriță de la radio-forum, Vasilica Păduraru. Așadar, familia aem, această numeroasă familie muncitorească, pe cît de entuziasă și temerară întru conceperea și realizarea unor produse de mare utilitate pentru economia națională, e tot pe atît de plină de afecțiune, de grijă față de fiecare dintre membrii săi. Și ei sînt mulți — 4 600, dintre care jumătate fac parte din promoția cea mai tînără. Marca aem e și ea foarte tînără, dar produsele purtînd acest prestigios blazon românesc sînt cunoscute și apreciate și dincolo de hotare, ele fiind exportate în 20 de țări de pe patru continente. Am fi vrut să enumerăm numele acestor eroi ai epopeii safirului și rubinului, a aparatelor de uimitoare precizie. Pe cine însă mai întîi: pe Ion Rusan, Eva Clintoc, Silviu Schipor, Lazăr Galeș; sau pe Elena Munteanu, Irina Brînduș, Dorina Sabo, Viorel Lungu...

**SĂ DESCOPERIM
IMPREUNĂ**

Ateneul Român este unul dintre frumoasele edificii ale Bucureștiului. Reprodus în ghiduri turistice și în albume, în cărți poștale ilustrate și în timbre, Ateneul Român poate fi socotit punct de referință și unul din însemnele Capitalei noastre.

Construcția lui elegantă, cu o cupolă frumos rotunjită, cu frontonul triunghiular, susținut de opt coloane ionice, atrage atenția printr-o notă de originalitate deosebită pe care o aduce obșnuitului peisaj urbanistic. Ateneul român este socotit pe drept cuvânt sediu al muzicii, pentru că întreaga activitate desfășurată aici este legată de muzică, de muzica cultă de înaltă ținută.

Fiecare zi a săptămânii înseamnă pentru această instituție fie un concert, fie

un recital instrumental sau vocal, fie o manifestare artistică din cadrul marelui Festival „Cântarea României”. Ateneul român este, de asemenea, locul de unde pe calea undelor se transmit în țară, pe posturile de radio și televiziune, cele mai importante evenimente muzicale. Și tot aici, nu o dată au urcat pe podiumul de concert purtători ai cravatelor roșii cu tricolor: corul de copii al Radioteleviziunii române, formația corală a pionierilor brașoveni „Camerata infantis”, ansambluri corale școlare laureate care ne în-

Aripa de vis a frumosului

cîntă adeseori cu sunetul curat al vocilor, cu fantezia repertoriului.

Credem că ar fi nu numai plăcut, dar și util să pornim împreună prin sălile Ateneului spre a-i descoperi frumusețile, ceva din istoria sa, precum și pasionanta și clocotitoare activitate ce se desfășoară aici.

Așadar, să intrăm prin cele patru uși grele de lemn, cu ferestrele bogat și artistic ornate în feronerie. Iată-ne în vestibul și apoi în hol.

Avem în față o vastă rotundă, cu plafonul susținut de 12 stâlpi îmbrăcați în marmură roz, de unde se deschid patru scări monumentale în melc ce conduc spre sala de concert. Cu cele trei serii de partere înconjurată de două rânduri de loji, sala de concert oferă condiții perfecte de audiere a muzicii. Acustica excepțională situează Ateneul printre cele mai bune săli din Europa. Marii muzicieni ai lumii care ne vizitează țara își manifestă întotdeauna bucuria de a cînta sub cupola Ateneului.

Să ne oprim o clipă în sala de concert ca să privim cu atenție monumentală frescă prezentînd momente fundamentale din bogata istorie a țării noastre. Alăturate prin viziunea artistului care le-a dat viață, în culorile frescei inelare, marile figuri ale istoriei noastre apar ca prinse într-o vastă Horă a Unirii încinsă peste veacuri și milenii.

„Aspectul său va fi monumental dar simplu, înlăturîndu-se orice decorațiuni inutile sau banale... un splendid palat care să răspundească pînă departe raze de lumină și civilizație”. Așa a visat Ateneul cărturarul, patriotul înflăcărat Constantin Esarcu, de numele căruia se leagă existența acestui splendid lăcaș de cultură. Și așa a rămas pînă în zilele noastre

Cîteva pagini de istorie

Ateneul Român a fost mai întîi denumirea unei societăți culturale constituită la începutul anului 1865 cu scopul răspîndirii cunoștințelor în popor prin conferințe, cursuri, diferite publicații. Societatea avea să reunească în rîndurile ei scriitori de prestigiu, oameni de știință, mari artiști ai timpului.

Inițiatorul și sufletul înflăcărat al acestei asociații a fost Constantin Esarcu. Tinăr pe atunci, cu strălucite studii, el părăsește cariera universitară pentru a se dedica activității Ateneului Român de culturalizare a poporului.

La 26 octombrie 1886 a fost pusă piatra fundamentală a edificiului ce avea

să devină sediul Societății Ateneului, iar la începutul anului 1888, deși clădirea Ateneului nu este în întregime terminată, are loc inaugurarea cu o conferință a scriitorului Alexandru Odobescu. În 1889, clădirea și cupola sînt terminate, iar între anii 1893-1897 se adaugă edificiului principal o anexă cu care face corp comun. După ce în decembrie 1868 s-a constituit Societatea filarmonică română cu scopul răspîndirii capodoperelor muzicii clasice și formarea gustului public pentru muzică, încep să aibă loc cu regularitate concerte care precedau conferințele. Odată cu construcția clădirii Ateneului Român, concertele au loc sub cupola acestui lăcaș de cultură. În filele calendarului din anul 1930 se afla înscris un moment deosebit în viața Ateneului, izvorît din inima fierbinte și generoasă a marelui nostru Enescu. Pentru ca sala de concerte să fie dotată cu o orgă, George Enescu cedează pentru cumpărarea ei banii obținuți dintr-o serie de concerte. Orga Ateneului avea să fie inaugurată în anul 1939.

Iată alte cîteva date importante privind viața Ateneului Român din care re-

ținem: în 1949, Societatea filarmonică devine Filarmonica de stat; din 1955, Filarmonica poartă numele lui George Enescu, drept omagiu pentru genialul compozitor, violonist, pianist, dirijor; în 1969, Filarmonica „George Enescu” este distinsă cu înaltul ordin „Meritul cultural clasa I”.

Amintiri... amintiri...

Casele păstrează între zidurile lor ceva din existența celor care au trăit acolo. Ce amintire păstrează Ateneul sub cu-

pola căruia s-au desfășurat momente înscrise cu litere de aur în istoria culturii noastre?

Să ne întorcem spre sfârșitul veacului trecut.

Memorabile trebuie să fi fost ceasurile petrecute cu marele I.L. Caragiale în sobra sală a Ateneului, încălzită de scinteiatoarea sa vervă și ironie, atunci când citea din schițele sale.

Aici, în incinta Ateneului, intra într-o după-amiază obișnuită, un mare orator și scriitor. Era Barbu Ștefănescu Delavrancea. Ca vrăjit, publicul i-a urmărit timp de două ceasuri o argumnetată pledoarie, de incandescent patriotism, pentru frumusețea și bogăția limbii române.

Și, într-o altă zi, un alt scriitor, a cărei blîndețe și modestie deveniseră proverbiale în epocă, de la aceeași tribună a vorbit cu glasul său domol despre vastitatea poeziei eminesciene. Era Alexandru Vlahuță. Martorii acestui eveniment povestesc că tot ce spusese era aflat de frumos încît publicul l-a ovaționat, în încheiere, minute în șir.

Și tot aici, sub cupola Ateneului, într-o seară de martie a anului 1889 au răsunat acordurile primului concert al Orchestrei simfonice bucureștene, care inaugura sala. Presa vremii consemna evenimentul, subliniind că publicul a umplut sala pînă la refuz. Cîțiva ani mai tîrziu, tot într-o zi de martie, pe podiumul de concert urca un tînar de 16 ani. Cu bagheta sa dirijorală, care avea să se numere mai tîrziu printre cele mai strălucite din lume, tînarul a dat semnalul de începere. Se cînta „Poema Română”. Compozitor și dirijor era George Enescu. „Poema Română” a fost prima lucrare simfonică românească ce a figurat pe afișul Filarmonicii.

14 decembrie 1914. O seară de început de iarnă. Sute și sute de bucureșteni se îndreptau spre sala Ateneului. Sub bagheta lui George Enescu se executa pentru prima dată în țara noastră Simfonia a IX-a a lui Beethoven. Prezentarea complexei opere beethoveniene constituia o probă care punea în evidență marea capacitate artistică a orchestrei bucureștene. Și tot la Ateneu, sub conducerea unui alt mare dirijor român, George Georgescu, au început, 19 ani mai tîrziu (în 1933), primele festivaluri de muzică simfonică românească, inițiativă care impunea atenției publicului creația noastră originală.

În toamna anului 1958, un alt important eveniment se înscrisa în istoria Ateneului: la București începea primul Festival internațional „George Enescu”. Sub

cupola Ateneului aveau să se reunească mari muzicieni ai lumii și ai țării. Ajuns în anul 1981 la a IX-a sa ediție, festivalul este de fiecare dată o adevărată sărbătoare a muzicii. Cu asemenea prilejuri, sub cupola ateneului a vibrat măiestria vioară a lui Yehudi Menuhin și cea a lui Ion Voicu; s-a auzit sunetul unic al pianului lui Sviatoslav Richter și cel al lui Valentin Gheorghiu. Și tot aici, pe podiumul de concert s-au urcat mari șefi de orchestră ai lumii ca Herbert von Karajan, Zubin Mehta, Antonin Ciolan și George Georgescu, pentru a nu cita decît cîteva nume strălucitoare dintr-un șir strălucitor.

Muzica în haine de lucru

Urcăm treptele Ateneului într-o dimineață obișnuită. Dinspre sală se îndreaptă spre noi valuri de sunete. Se fac repetiții. La pupitrul se află dirijorul per-

toare.

—Ca în orice activitate, și în muzică oamenii sînt aceia care dau dimensiuni muncii, ne spune șeful orchestrei. În realizarea actului artistic te dăruiești cu pasiune, cu totală abnegație. Partea de răsplată o constituie mulțumirea, bucuria pe care le vedem pe fața celor care ne-au urmărit o seară la un concert și pe care am reușit să-i atingem cu aripa de vis a frumosului.

Ei au purtat cravată de pionier

Pe afișele de concert întîlnim în ultima vreme adeseori numele a două tinere și talentate violoniste, care s-au impus atenției prin calitatea artei lor interpretative: Mihaela Martin și Liliana Ciulei. Ne despart numai cîțiva ani de vremea cînd aceste două fete purtau cravata roșie cu tricolor. Le revedem parcă,

internațional în Italia, la Vercelli Valssensia. Interpretarea tînarului pianist s-a bucurat de o asemenea apreciere încît a fost invitat într-un lung turneu de concerte în Italia. Liviu Ailincăi este în clasa a VII-a, dar vioara sa ne-a și reprezentat la un prestigios concurs internațional al elevilor care a avut loc în Cehoslovacia și recent a fost distins cu premiul întîi la Concursul pionieresc „Ciprian Porumbescu” de la Suceava. Aș mai putea vorbi despre un lung șir de talente. Ne situăm printre primele trei țări în lume prin marea număr de tinere talente laureate în confruntări internaționale, după U.R.S.S. și S.U.A.

—Cum explicați înflorirea în acești ani a unei atît de frumoase plejade de talente?

—Școala interpretativă românească a atins deplina maturitate, ne explică Dan Grigore. Acum 30 de ani, apariția unui

O formație camerală pionierescă la Slobozia-Ialomița. În repertoriu: Beethoven, Mozart, Enescu, Sabin Drăgoi.

manent al Filarmonicii — maestrul Mircea Basarab. Cei peste o sută de membri ai orchestrei îi urmăresc mișcările, cîvințele, cu extremă concentrare.

„Atenție, sunetul flautului este prea lent. Reluăm!”

Peste o clipă sînt oprite viorile care au intrat o secundă prea repede în dialog cu pianul. Unele pauze pînă la intrarea fagoturilor îl nemulțumesc, de asemenea, pe șeful orchestrei și la un semn al baghetei se reia odată și apoi încă o dată. Dirijorul sunărește cu atenție mișcările instrumentelor pentru ca toate indicațiile autorului, aflate pe partitură, să fie respectate, pentru ca opera să apară celui care o ascultă ca o structură bine organizată, cu un dozaj exact al sunetului, avînd tempoul cel mai adecvat cu ceea ce vrea să transmită opera. Cei care dau viață unei partituri muzicale se străduiesc să realizeze un act artistic autentic, de înalt nivel. Pentru aceasta sînt necesare ceasuri și ceasuri de studiu și de repetiții istovitoare, căutări și reveniri pînă la găsirea sunetului cel mai autentic, a expresiei celei mai convingă-

la Suceava, la concursul pionieresc „Ciprian Porumbescu” primind „Lira de aur”, primii lauri dintr-un șir ce avea să le încununeze talentul. Ca și alți colegi de ai lor, pornind din pionerie, ele au urcat în fiecare an treptele afirmării.

Olga Bolocan este elevă în clasa a XI-a la Liceul de artă „George Enescu”, dar numele ei s-a și făcut cunoscut chiar din primii ani de școală. Olga este pianistă și muzica ei a răsunat nu o dată sub cupola Ateneului. De curînd, ea a fost distinsă cu premiul I la un important concurs internațional desfășurat la Barcelona. „Un talent cu totul ieșit din comun”, au apreciat specialiștii. Alături de ea, doi colegi mai mici — Angelo Ripan din clasa a VIII-a și Aladar Racz, din clasa a X-a — au luat premiile II și III ale concursului.

—Dar nu sînt singurii care s-au impus atenției, ne spune cunoscutul pianist, profesorul Dan Grigore. De curînd, un alt elev, dintr-a XII-a, Sandu Constantin, a luat un premiu de prestigiu la un concurs

talent era un eveniment, o fericită excepție. Astăzi vieții noastre muzicale i s-au creat foarte bune condiții de diversificare. Talentele au posibilitatea de a se afirma încă din copilărie și apoi de a se integra rapid activității artistice.

Un public special: copii

Duminea dimineața. Sala Ateneului are o înfățișare cu totul aparte. Publicul care ocupă stalurile și lojile sînt copii — elevi ai școlilor generale, fete și băieți care participă la concertele educative bilunare. Doi tineri profesori, doi tineri dirijori — Petru Andreescu și Nicolae Racu —, conduc aceste manifestări artistice, preocupăți să-i apropie pe copii de marea muzică.

—Vrem ca elevii să vină la concertele de duminică dimineața din proprie inițiativă, neîndemnați de profesori sau părinți. Cred că într-o măsură am reușit, fiindcă în formula prezentă nu mai facem față cererilor.

—Cum ați procedat?

—Le prezentăm copiilor genurile muzicale, exemplificîndu-le cu muzică frumoasă, muzică bună: Mozart, Haendel, Grieg, Enescu, Ceikovski. De asemenea, copiii urmăresc cu plăcere cantabilitatea valsurilor, a serenadelor, a canțonetelor. Cautăm toate mijloacele plăcute, accesibile, ca să atragem publicul tînar spre sala de concert.

Descoperind împreună Ateneul, am descoperit un vast și strălucitor univers al muzicii, în care zi de zi un generos act de cultură ne face mai buni, mai frumoși.

Ioana Maria

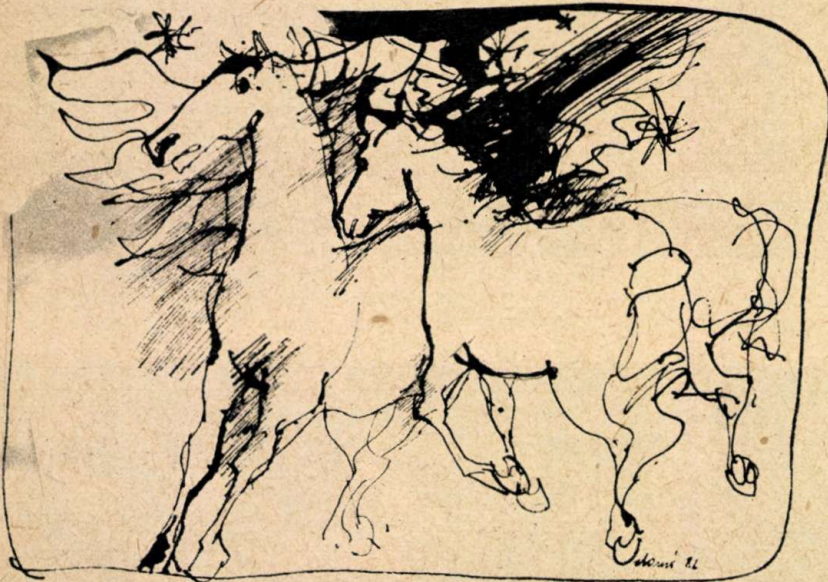
Zborul cailor

Din spuma apelor, din stele
Vin caii spre copilărie,
În roua lunii să se spele
Frumoși ca niște prinți să fie.

Se-aud pe șesuri tropotind,
Un vis e zborul lor frumos,

Se-ntrec înalt și se cuprind
Din raza lunii pînă jos.

Le urc în palme inima din mine,
Iar ei o cred un strop de jar,
Sorbînd lumină, cu lumină
Ne-ndepărtăm spre stele iar.

Bunicii

Ei, da! Bunicii vor și ei
Să fie vulturi sau copii
Cînd înțeleg că anii-s grei
Ca niște riuri prin cîmpii.

De stau și mă gîndesc mai bine
Bunicii-s riuri dar și munți
Iar dinspre ei pămîntul vine
Rodit ca gîndul peste frunți.

Cărare prin lumină

La nimeni nu ne-am plîns vreodată
De ne-a fost viața-ndurerată
Cînd și istoria gema rupind
Cărare prin lumină, pe pămînt!

Cum știm purta unelele pe umeri
Noi am purtat Carpații mii de ani
Pe umerii acestei țări de-a pururi tineri
De muncitori ne-nfriinți și de țărani.

Și nu ne-am dus la nimeni să urcăm
Triumfuri largi de osanale
Dar am știut urca istoria la țarm
Cu toată patria și ritmurile sale.

Poezii de ION CRÎNGULEANU

ROMAN FOILETON

MISTERUL acvarizului de cristal

Ion Grecea

CAPITOLUL 11

O CAPTURĂ SENZAȚIONALĂ

Dan Fința se sculă de dimineață și ieși pe balcon să privească marea ce sclipea ca o imensă oglindă sub razele fierbinți ale soarelui ce se înălța cu încetul la orizont. Coborîse la miezul nopții în gara Constanța, luase repede un taxi, cu grijă să nu fie văzut de către Bertolino, și în mai puțin de douăzeci de minute fusese în holul hotelului „Internațional”. Cerase o cameră, se instalase și apoi coborîse cît mai ferit; la zece minute în urma lui sosise și Bertolino. Dar curios lucru: pictorul purta barbă, mustăți și ochelari fumurii. Evident că încercase să-și schimbe întrucîtva înfățișarea, pentru a nu fi recunoscut de careva. Numai părul mare, alb, ce îi cădea în plete peste urechi și bascul bleumarin, cam uzat, pus pe-o sprînceană, ca și costumul în carouri mai aminteau de vechea identitate a restauratorului de tablouri. Pictorul ceruse și el o cameră. La un etaj mai sus decît cea a locotenentului. Urcase și nu mai coborîse. La ora trei și jumătate, în spre ziuă, Dan Fința se sculase, se îmbrăcase și urcînd scările la etajul superior suprăveghease timp de o oră ușa camerei în care se găsea pictorul. Nici o mișcare... „Deci e vorba de ora patru după-amiază! își spuse locotenentul. Dar, oare, musafirlor o fi sosit? se întrebă. Trebuie să aflu cu orice chip!” Coborî la recepție și se interesă dacă a venit domnul Alfonso Fala. Nu, nu sosise. Poate că va veni dimineața sau în cursul zilei. Apoi Fința urcase în camera lui și se culcase.

Soarele încălzea puternic și lumea începuse să inunde plaja de la un capăt la altul al ei. În depărtare,

ROMAN FOILETON

pe luciul verzui al apei se zărea un vapor stînd în derivă, iar un altul se apropia încet de țarm, îndreptîndu-se către una din danele portului Constanța. Deodată, pe alea largă, asfaltată, ce mărginea faleza, se văzu înaintînd un „Mercedes” de culoare albă, ce se strecura parcă prudent printre mașinile parcate pe-o parte și alta a drumului. Ocoli încet un rond cu flori, ocoli și clădirea hotelului și se opri în fața intrării principale.

Într-o secundă, Dan Fința fu jos. Din mașină coborî un ȋns înalt, cam în vîrstă, cu părul blond tuns scurt și ochi albaștri, scrutați, pe braț cu un balonzaid și în mînă cu o mică valiză neagră. Cît mai tacticos, fără să se grăbească, încuie portiera elegantei sale limuzine, urcă cele cîteva trepte de la intrarea hotelului și se opri drept la ghișeu recepției. Scoase din buzunarul hainei sale bleumarin pașaportul și-l întinse.

— Herr Alfonso Fala? întrebă recepționerul în germană.

— Jawohl! răspunse ȋnsul, ce aȋșa un aer destul de grav.

— Guten tag, mein Herr!

ȋnsul înclină numai din cap, un fel de răspuns evaziv și așteptă să i se facă formele de cartiruire. După care primi cheia și intră în cabina liftului. De pe fotoliul său, Dan Fința urmări aprinderea beculuțelor ce marcau urcarea etajelor. Și culmea, liftul opri tocmai la etajul la care locuia și el. „Deci domnul Alfa a venit! își spuse cu bucurie locotenentul. Însemnează că am descifrat exact sensul cuvintelor misteriosului mesaj glăsuț de către timbre. Desigur, îl va ȋntîmpina pictorul. Și? Mai departe? Mai departe ce se va ȋntîmpla? Vom vedea, își spuse cu calm Dan Fința. Deocamdată voi fi umbra acestui musafir. Și pe cît e posibil, și a celui-alt. Iar dacă cei doi își vor petrece timpul ȋmpreună, cu atît mai bine pentru mine. Cu un singur glonte, cum se spune, am să ȋmpușc doi iepuri”.

Dar lucrurile nu se ȋntîmplară chiar așa. Alfonso Fala coborî în restaurant, luă micul dejun și apoi urcă din nou în camera sa; de unde nu mai ieși pînă după-amiază. Și tot după-amiază apărură și Giani Bertolino. Amîndoi trecură prin holul unde se afla recepția hotelului, cu cîte o mică valiză, neagră, din piele, în mînă și se îndreptară spre ghișeu biroului de schimb valutar, unde o tînără funcȋonară discuta cu un negru, dîndu-i unele lămuriri în privința echivalenȋei leilor românești cu dolarii. De pe fotoliul de unde-i urmărea pe cei doi, Dan Fința își privi ceasul de la mînă. Era ora patru fără cinci... „Deci va avea loc ȋntîlnirea! își spuse plin de emoȋie locotenentul. La ora patru, după cum bine am

ROMAN FOILETON

7 ÎNTREBĂRI - 7 RĂSPUNSURI CU

Sofia Vicoveanca

ROMAN FOILETON

dedus din mesajul cifrat. Vor discuta între ei? Ce își vor spune? Vor folosi prilejul ca să se cunoască? Dar... curios, ambii au același model de valiză. Nu cumva...

Nu apucă bine Dan Fința să-și dea un răspuns la întrebare, că acesta veni chiar din cele ce se întâmpla în fața ghișeului biroului de schimb valutar. Cei doi se apropiară, fără să se privească, își puseră valizele pe ghișeu, chipurile să le aibă mai la îndemână și apoi pe rând se adresară în funcționarii întrebând câte ceva. Apoi își luară micile valize, bineînțeles, schimbate una cu cealaltă, după cum observă locotenentul și voia să plece. În aceeași clipă însă, Dan Fința fu lingă ei:

— Vă rog nici o mișcare! spuse el autoritar, atît în română cît și în germană, și pentru mai multă siguranță băgă mîna în buzunarul de la piept al hainei și pipăi minerul pistolului. Miliția! Vă rog să mă urmați... Nu întreprindeți nimic în afara ordinului, altfel, de urmări veți răspunde dumneavoastră...

Cei doi rămaseră stană de piatră fără să scoată un cuvînt, cu valizele în mînă și ochii măriți de uimire. Numai Giani Bertolino parcă încercă să șoptească, dar vorba îi era sugrumată, aproape nefirească:

— Domnule... profesor! Nu sînteți dumneavoastră profesorul de istorie care...?

— Poftiți, stimați domni! vorbi Dan Fința, care se făcu a nu fi auzit spusele pictorului. Afară vă așteaptă o mașină. Ne vom cunoaște mai bine la sediul miliției.

Primele interogatorii la care au fost supuși cei doi au dezlăuit lucruri senzaționale. Cu toate că la început atît cel ce-și spunea Alfa, cît și Giani Bertolino declaraseră că nu se cunosc, iar cît privește schimbarea valizelor aceasta putea fi considerată o simplă greșeală, pînă la urmă faptele aveau să dovedească contrariul. Pictorul îi dăduse așteptatului său musafir patru picturi pe sticlă, de-o valoare inestimabilă, achiziționate de prin nordul Transilvaniei sau șterpelite de la vreun muzeu, asta avea să se lămurească mai tîrziu, iar proprietarul „Mercedes”-ului îi oferise în schimb cîteva teancuri de dolari, bancnote nou-nouțe, se vede treaba, numai ce fuseseră scoase de la bancă...

Sînt complet nevinovați! protestase pictorul, derutat pentru că încă nu înțelegea cum se dăduse de urma întregii afaceri. Da, recunosc, picturile sînt ale mele, eu le-am pictat, iar cît despre pretinsul schimb, la mijloc e o eroare, vă rog să mă credeți...

— Vă rog să vă calmați, îl liniștise Dan Fința. În două-trei zile vă vom prezenta dovezile care vă acuză. Dovezi care se găsesc chiar în casa dumneavoastră...

- Va urma -

1) Cîntecul dumneavoastră, vocea pe care o aveți, v-au impus ca o mare interpretă de muzică populară. Cine nu cunoaște melodiile pe care le cîntați „Hai la

tară, mai potrivit cu tonul melodiilor mele preferate.

3) De unde vă luați cîntecele?

— Așa cum spuneam mai înainte, prin părțile noastre, ale

*Tuturor gospodinelor
mult ser seră să floră
pe sale în viață
Sofia Vicoveanca*

gătesc un borș bun, așa cum se face prin părțile noastre.

6) Așa cum cere regula clubului nostru, vă rugăm să ne povestiți o întîmplare veselă.

— Acum cîva timp, am intrat să cumpăr pîine. Pînă să-mi vină rîndul, aud pe o femeie spunînd: Uite-o pe Saveta-Savetuca. Și se îndreaptă spre mine, zîmbind. Nu sînt Saveta-Savetuca, eu cînt numai despre ea. Păi, știu, că v-am văzut la televizor, dar zic și eu așa! Am izbucnit amîndouă în rîs, spre mirarea celor din jur.

7) Și ceva din creația dumneavoastră care vă preocupă în prezent.

— Voi fi Nana Floarea din filmul „Ochi de urs”, după o povestire de Mihail Sadoveanu. Personajul are ceva din dîrzenia Vitoriei Lipan din „Baltagul”. Nana Floarea aduce cu femeile de prin sat de la noi. Aș dori ca acest rol să fie o reușită de-a mea.

Club test

Priviți aceste păpuși care imită niște dansatori și încercați să vă reamintiți titlul unuia din cîntecele mele, cîntec care începe cu chemarea: Hai la...

POȘTĂ CLUB

roată, măi flăcăi!” sau „Ursă-rească”? Dar, despre dumneavoastră, ca persoană, știm atît de puțin...

— Sînt bucovineancă, din partea Vicovului, de pe lingă apa Sucevei. De-acolo și numele de Vicoveanca. Acolo, la Vicov, sat foarte frumos, în care s-au păstrat obiceiuri și tradiții românești străvechi, mi-am petrecut copilăria și adolescența.

Într-un fel, deși nu mai locuiesc la Vicov, ci la oraș, la Suceava, am rămas prin totul foarte legată de satul meu. Chiar și prin port nu m-am putut despărți de sat.

2) Cînd și cum v-ați apropiat de cîntec?

— Eram foarte mică, cînd mama mă ducea cu ea la șezători, în serile lungi de iarnă. Mă ghemuiam într-un ungher și urmăream cu acea curiozitate, pe care numai copiii o au, tot ce se petrecea în jur. Cîntecele, mai ales, mă fermecau cu totul. Îmi plăceau cu osebire cîntecele de dor, de jale. Cred că de atunci am rămas cu înclinarea pentru doină, bocet, baladă, cîntec de jale. Și, deși în repertoriul meu am numeroase cîntece șăgalnice, pline de umor cald, vesele chiar, preferința se îndreaptă mereu către cele dintîi. Și chiar costumul, dacă ați observat, pe care-l port pe scenă cu alb și negru este cel al femeilor mai vîrstnice de la

Moldovei de sus, se păstrează nebanuite și inestimabile valori folclorice. Ultimele 14 cîntece despre care v-am vorbit le-am adus din Valea Humorului. În satul Birchîșești am auzit niște bocete și cîteva cîntece de leagăn de la o femeie încă tînără. Ea le știa de la o bunică, care la rîndul ei le știa de la bunica ei și așa mai departe. Pentru frumusețea lor nu găsesc cuvinte.

4) Spuneți-ne ceva despre cîntecul de leagăn.

— Este cîntecul cu care de totdeauna mamele își adorm pruncii. Poporul nostru de atîtea ori încercat de-a lungul istoriei sale a pus în cîntecele de leagăn pe care le-a creat speranțe, visuri, năzuința spre mai bine, pe care le doreau realizate pentru urmașii lor. De aceea, cîntecele noastre de leagăn au o dulceață unică, aduc o adiere de caldă și umană duioșie. De cîte ori am prilejul le cînt cu toată dăruirea. Mai ales, le cînt atunci cînd mă întîlnesc cu copiii.

5) Ce vă place să faceți în ceasurile libere?

— Îmi place să fac lungi plimbări, prin pădure, mai ales ca să ascult cîntecul păsărilor, să ascult ploaia sau jocul vîntului printre crengile copacilor. Îmi place cînd mă întorc dintr-un tur-neu acasă să stau cu băiatul meu — are 11 ani — el să-mi povestească de-ale lui, iar eu să-i pre-

Club ecouri

Școlarul serios, aidoma gospodarului destoinic, care iarna își face car, iar vara sanie, se preocupă și în timpul vacanței de întrebarea: ce vreau să devin în viață?

Interesată de dialogul purtat cu cititorii într-un număr mai vechi, la rubrica „Astăzi despre profesii”, Dorina Mihai, din comuna Movileni, județul Galați, ne scrie:

„Sînt elevă în clasa a X-a. Am văzut că ați răspuns în revistă, mai demult, unei eleve care dorea să urmeze Institutul de artă teatrală și cinematografică și i-ați spus că trebuie mai întîi să termine liceul. V-aș întreba însă: dacă am să termin liceul la seral mai pot să dau la acest institut? Pot să dau chiar la seral?”

Cursul seral (liceu) dă drepturi egale de-a continua studiile ca și orice curs la zi. În ceea ce privește partea a II-a a întrebării o vom lua mai pe îndelete. Întîi, că la IATC nu există cursuri serale. În al doilea rînd, e bine să precizăm, — pentru Dorina ca și pentru alți cititori — că la facultate, cursuri serale, se pot înscrie numai candidații care lucrează în domeniul în care vor să se perfecționeze! Așa cum este, de altfel, și firesc: întreprinderea colaborează cu tinerii ei angajați ajutîndu-i să-și ridice calificarea, asigurîndu-și, în același timp, cadrele proprii necesare.

MAGAZIN de vacanță

ZOO MONDIAL:

COLIBRÎ

Numele păsării-muscă vine de la dimensiunile sale, cele mai mici păsări de acest fel fiind cam cât un... bondar. Coloritul viu, foarte variat al penajului încanta mai ales sclipirile cu reflexe metalice, datorate nu atât pigmentilor cât structurilor unelor celule din structura penajului. Acestea refractă razele de lumină în toate culorile, curcubeului.

Avem de-a face cu un grup de păsări foarte numeros. Sînt peste 600 de specii, care trăiesc în America de Sud, Centrală și de Nord, în pădurile tropicale ori în regiunile de câmpie, cu livezi și pășuni înflorite, pe coastele munților, oriunde florile cresc din abundență. Deși majoritatea preferă zonele calde, unele specii trăiesc și la altitudini de 5 000 m. În Anzi, unde cuibăresc pînă și în vecinătatea locurilor înzăpezite.

Cu ce se poate hrăni o vietate atât de mică? Specialiștii au avut curiozitatea să le observe și au văzut că își afundă ciocul lung pînă în fundul corolei florilor, de unde extrag nectarul ori prind mici insecte și larve. Un colibri consumă într-o zi o cantitate de hrană de două ori mai mare decît greutatea corpului său.

Pentru a dobîndi această cantitate de hrană, pasărea-muscă zboară tot timpul. În decurs de o oră se poate culege nectarul de la 45—60 de flori. Una din curiozitățile deosebit de interesante ale păsărilor colibri, de fapt o adaptare la modul de hrănire amintit, este zborul lor static, aproape unic. Ele se mențin în zbor deasupra florii, ca un mic elicopter, susținîndu-se prin bătăi foarte dese ale aripilor în tot timpul cît își culeg hrana. Aripile lor bat în aceste momente de 23 pînă la 52 de ori pe secundă, după spe-

cie. Acest original sistem le permite să zboare înainte și înapoi ori să se mențină într-un punct fix timp îndelungat. În cuiburile mici, uneori abia cît o coajă de nucă, făcute cu grijă din fire de iarbă, puf, codițe de fructe etc., femela clocește de obicei două ouă mici, fiecare cîntărind de la 1/5 pînă la 1/3 dintr-un gram!

Deși par atât de plăpînde, sînt foarte rezistente. Ca dovadă, unele specii de colibri migrator-ajung în timpul verii pînă în Alaska. Aceste păsări harnice se odihnesc foarte puțin în timpul zilei. Ca și albinele ori alte insecte, sînt foarte folosite prin faptul că asigură polenizarea naturală a plantelor.

În fotografie: Un colibri denumit *Heliaethya cornuta*, una din numeroasele păsări-muscă ce trăiesc pe platourile din interiorul Braziliei.

Monoverb
(3 — 7)

DAGHEROTIPIA

Fotografia a fost inventată de francezul Niepce, în anul 1822, și a fost perfecționată de un coleg al său, Daguerre, astfel că după 1840 noua tehnică s-a numit **dagherotipie**. Apariția artei fotografice în România este atestată de un anunț apărut în ziarul „Vestitorul românesc” la 10 martie 1843 și în care un fotograf invită publicul să-și facă portretul. Două decenii mai târziu pictorul român Carol Pop de Szathmari (în imagine) s-a ocupat cu pasiune de această nouă artă, realizînd numeroase peisaje, chipuri de țărani, aspecte orășenești și de la sate — toate aflate astăzi în tezaurul de rarități al Bibliotecii Academiei R.S. României.

Meteorologie distractivă

VA FI TIMP URIT: dacă veți observa că pisicile se ling mult pe urechi, dacă vacile se string pe cîmp unele lingă altele, dacă rîndunelele zboară aproape de pămînt, dacă păsărelele nu mai cîntă, dacă ziua albinele se refugiază în stupi, dacă găinile se scaldă în praf, dacă peștii sar afară din apă, dacă porumbeii se întorc în columbar înainte de vreme etc.

SE APROPIE O FURTUNĂ: dacă muștele sau țîntarii înțepă deosebit de agresiv, fără să se ferească de om, dacă licuricii și viermii luminoși strălucesc seara în virful ierburilor, dacă animalele dau semne de nervozitate etc.

VA FI TIMP FRUMOS: dacă privighetoarea cîntă toată noaptea, dacă rîndunelele zboară în înaltul cerului, dacă muștele se grupează în mici roiuri care se învîrtesc, dacă șopirlele ies să se încălzească la soare etc.

UN PALPITANT CAPITOL DIN
ALMANAHUL „CUTEZĂTORII” 1983:

OMUL ÎN SECOLUL VITEZEI

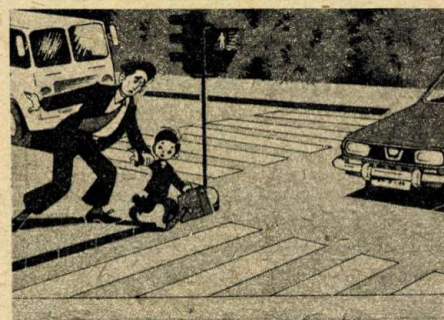
- Cît de iute alergia Ahile?
- Recordul mondial de viteză pe sol
- De la cai la... cai-putere
- Bolizi de roți — Formula 1

CINE ȘTIE CIRCULAȚIE CÎȘTIGĂ

Desenul nr. 23

ÎNTREBAREA NR. 23:

Ce greșală face elevul din imagine? De ce credeți că e atât de înspăimîntat bărbatul care l-a prins de mină, doar voia să treacă pe „zebră”? Explicați amănunțit!

Desenul nr. 24

ÎNTREBAREA NR. 24:

Care dintre copiii din această imagine greșesc și în ce constă greșeala lor?

ÎN ATENȚIA PARTICIPANȚILOR LA
CONCURS!

Celor 24 de desene însoțite de întrebări li se adaugă încă patru întrebări pe teme de ADAS pe care le vom publica în numărul următor al revistei noastre, însoțite și de ultimele informații cu privire la modul de finalizare a concursului. Citiți, deci, cu atenție și numărul următor, unde veți găsi toate lămuririle necesare cu privire la utilizarea desenelor și la trimiterea răspunsurilor pe adresa redacției.

Redactor șef: MIHAI NEGULESCU; Redactor șef adjunct: OVIDIU ZOTTA; Secretar responsabil de redacție: ION DONCA; Prezentare artistică: POMPILIU DUMITRESCU; Prezentare tehnică: ION MIHĂESCU; Responsabil de număr: CONSTANTIN DIACONU

Redacția: Piața Sîntei nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10; ADMINISTRAȚIA: Editura „Scînteia”; TIPĂRII: C.P.C.S. ABONAMENT: prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cîștigătorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departament export-import presă P.O.B. 136—137 telefon: 11226 București

Index 41633 12 pagini, 1,50 lei

VITEJII CĂPITANULUI *Scridon* (3)

Scenariu: V. Birză
C. Diaconu
Desene: Puiu Manu

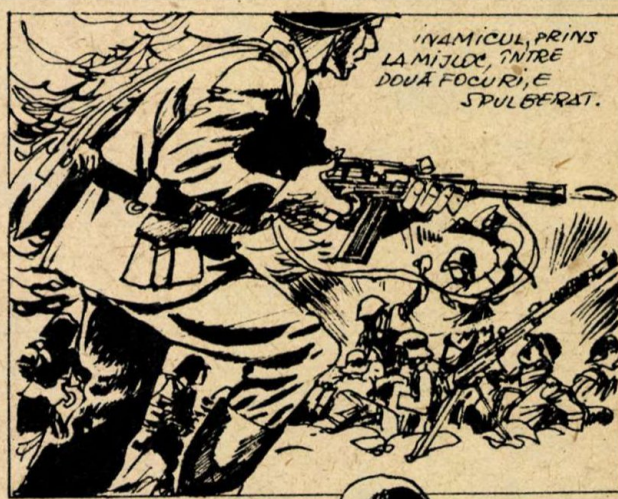
NUMIT COMANDANT AL BATALIONULUI 1 DIN REGIMENTUL 92 INFAN-
TERIE ÎNTR-UN MOMENT ÎN CARE ACEASTA SUBUNITATE SUFERISE
GRELE PIERDERI, CĂPITANUL SCRIDON ÎI MOBILIZEAZĂ ȘI ÎMBĂREȚEAZĂ
PE OSTAȘI CARE DECLANȘAZĂ UN NOU ATAC. COMPANIA DIN CEN-
TRUL DISPOZITIVULUI, ÎN FRUNTEA CĂREIA SE AFLĂ CĂPITANUL,
AREUȘIT SĂ CUCEREAȘĂ PRIMA LINIE A INAMICULUI. LA FLAN-
CUL STÎNG, ÎNSĂ, OSTAȘII NOȘTRI FĂCEAU SFORTĂRI PENTRU A
REZISTA CONTRAATACULUI DECLANȘAT DE FASCIȘTI, UN
PLUTON AFLÎNDU-SE ÎN PERICOL DE A FI ÎNCERCUIT. LUÎND
CU EL CÎTIVA VOLUNTARI, CĂPITANUL SCRIDON PORNEȘTE ȘPRE
POZIȚIILE PENTRU A LE VENI ÎN AJUTOR.

AU REUȘIT SĂ FACĂ SPĂRTURI
ÎN DISPOZITIVUL NOȘTRU,
DAR ASTA NE AVANTAJAZĂ.
O SĂ LE CĂDEM ÎN SPATE.
PREGĂTIȚI-VA GRENADELE
ȘI PUNEȚI BAIONETELE
LA ARME, BĂIEȚI!

CĂPITANUL SCRIDON,
ÎMPREUNĂ CU OSTAȘII DIN
GRUPA DE INTERVENȚIE,
ATACĂ VITELIOS.

INAMICUL, PRINS
LA MIJLOC ÎNTRE
DOUĂ FOCURI, E
SPULBERAT.

FASCIȘTI AU FOST REȘDIȘI ȘI, LA FLANCUL
STÎNG AL BATALIONULUI, SITUAȚIA A FOST
REȘTABILITĂ.

VĂ MULTUMIM, DOMNULE CĂPITAN.
DACĂ NU INTERVENEAȚI DUMNEAVOASTRĂ
NE COPLEȘEAU. NE-AU ATACAT CU FORȚE
MULT SUPERIOARE NOUĂ.

NU-ȚI ACUM TIMPUL
DE MULTUMIRI, DOMNULE SUB-
COTENENT. ÎNȚĂRIȚI-VA REPEDE NOILE
POZIȚII. NE PUTEM ASTEDIA ORICINOA
LA UN NOU CONTRAATAC.

FASCIȘTII TRAG
ASURĂ OSTAȘII
NOȘTRI CU OBU-
ZIERE ȘI BÂN-
DURI.

SE VEDE CĂ LE DARE RĂU DUPĂ
FOȘTELE TRANȘEE. DURA JOCUL ASTA DE
ARTIFICII, OUSĂ VINĂ SĂ NI LE CEARĂ ÎNAPOI.
DAR ȘI-AU GĂȘIT NASUL CU NOUL NOȘTRU COMANDANT!

PREA SE BAGA TOT
TIMPUL ÎN FATA ȘI UNDE
MAI GREU ȘI MI-E TEAMĂ
SĂ NU-L PIERDEM ȘI PE EL
REPEDE DE TOT...

VĂ ROG SĂ-MI IERTĂȚI ÎNORĂ-
NEALA, DOM' CĂPITAN, DA' PREGĂVA
EXPUNETI LA PRIMEJDII.
LOCUL DUMNEAVOASTRĂ E LA
POSTUL DE COMANDĂ...

LOCUL MEU E
ACOLO UNDE E MAI
MARE NEVOIE DE MINE,
MICSULESCULE. ȘI ÎNTO-
DEAUNA O SĂ MA AFLU ÎN
ACEL LOC.

BOMBARDAMENTUL A ÎNCETAT
ȘI FASCIȘTII AU PORNIT LA
CONTRAATAE.

TRANSMITE URGENT ORDINUL
MEU: SĂ NU SE TEADĂ DECÎ LA
COMANDA MEA!

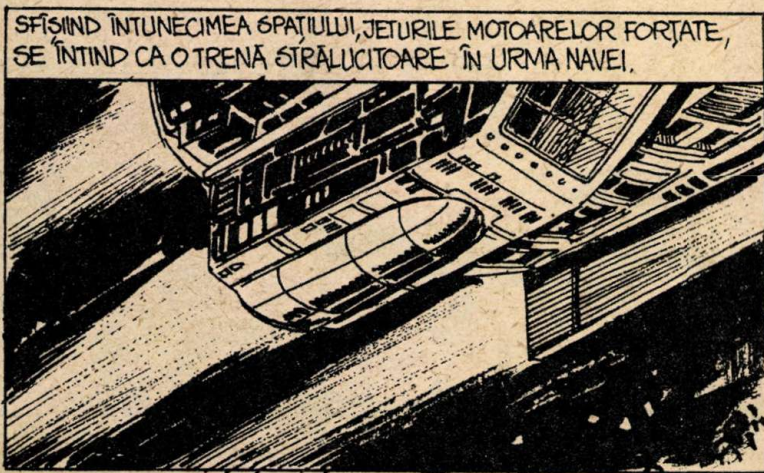
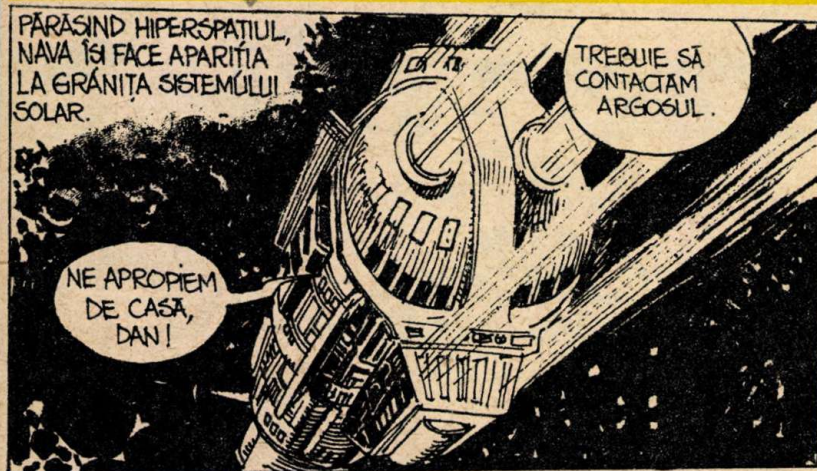
(VA URMA)

TEMERARII SPAȚIULUI (XII)

Scenariu: SORIN ȘTEFĂNESCU
Desene: L. TÂNASE

REZUMATUL EPISODULUI PRECEDENT: Dan constată că toate navele din cimitirul gigantic au rezervele de energie epuizate. Vlad îl recheamă la bord deoarece a descoperit că un obiect necunoscut se apropie de nava lor.

ÎN ACEST NUMĂR:
— Jurnal de vacanță
(pag. 4—5)
— Scafandrii de pe
Dunăre (pag. 6)
— Club 14 (pag. 9)
— Magazin de vacanță
(pag. 10)

Cutezători

REVISTĂ SAPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE
CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

DI, 2 SEPTEMBRIE 1982,
ANUL XVI (NR. 778)

CADRAN POLITIC

Duminică, 29 august, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a efectuat o vizită în județul Tulcea.

Pe tot parcursul vizitei, înalții oaspeți au fost întâmpinați cu manifestări de deosebită stimă și căldură de locuitorii acestor meleaguri care și-au exprimat cu entuziasm bucuria de a-i avea din nou oaspeți, dragoste și prețuirea de care se bucură conducătorul iubit al partidului și statului în rîndul locuitorilor județului Tulcea.

În timpul vizitei, secretarul general al partidului a examinat, împreună cu organele locale de partid și de stat, cu specialiști, aspecte importante ale dezvoltării economico-sociale a Deltei Dunării, stadiul îndeplinirii programului stabilit privind punerea în valoare pe diferite planuri a resurselor deosebite din această zonă geografică, modul în care se îndeplinesc, în diverse domenii economice, obiectivele stabilite cu ocazia vizitei de anul trecut. Dialogul de lucru purtat, prețioasele indicații pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a dat cu acest prilej vor contribui la o și mai puternică și mai rapidă dezvoltare și înflorire a acestui minunat colț de țară românească.

Luni și marți, 30 și 31 august, secretarul general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a continuat dialogul nemijlocit cu oamenii muncii prin vizita de lucru pe care a făcut-o în județul Brașov.

Pretutindeni în timpul vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu au fost primii cu profunde sentimente de stimă și de dragoste. Dialogul pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a purtat cu acest prilej cu făuritorii de bunuri materiale din această parte a țării a avut, și de această dată, în centrul său, fructificarea cât mai eficient posibil a puternicei baze tehnice de care dispune economia județului, a bogatei experiențe acumulate de constructorii de mașini, de chimiști, de celelalte colective de oameni ai muncii. Indicațiile de o deosebită importanță date de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în timpul vizitei, cuvîntarea rostită la marea adunare populară din municipiul Brașov constituie pentru oamenii muncii de pe aceste meleaguri atât un puternic îndemn cit și un prețios îndreptar în munca lor eroică pe care o depun pentru înfăptuirea integrală a marilor sarcini ce le revin în acest an și în acest cincinal, și pe care, așa cum s-au angajat în fața secretarului general al partidului, sînt hotărîți să le îndeplinească exemplar.

ROADELE HĂRNICIEI PIONIEREȘTI PE OGOARELE PATRIEI

TELEX

Consiliul județean Dimbovița al Organizației Pionierilor ne transmite:

● 1 650 de pionieri, reușiți în 29 de tabere de muncă patriotică, se află zi de zi în grădinile de legume ale C.A.P.-ului din comunele Dobra, Poiana, Pitaru, Cornești, Mircea Vodă, Sălcișoara, Vlădeni, Buzoiaele și în serele din Băleni și Potlogi.

● Culese una câte una, cu multă grijă, puse în găleți sau lădițe, prin minile lor îndeminate au trecut 95 t de roșii, 38 t de castraveți, 21 t de vinete, 14 t de dovlecei, 10 t de varză, 6 t de fasole și 18 t de fructe.

● În timp ce 80 de pionieri din comuna Poiana au lăpădat cu pricepere grîul, 40 de pionieri ai unității din Slobozia Moară au ajutat, la baza de recepție I.L.F., la sortarea și încărcarea legumelor și fructelor.

● Din drumetia de pe malul lălomiței, pionierii Școlilor generale nr. 1, 4 și 10 din Tîrgoviște s-au întors cu brațele pline de „aurul” floricelelor de podbal: 150 kg.

Din județul Argeș ni se comunică:

2 500 de pionieri lucrează pe ogoarele fermelor din localitățile Topoloveni, Călinești, Leordeni, Mărcănești, Teiuș și la C.F.L. din municipiul Pitești. Aici, la ferme, diminețile încep cu veselia copiilor care coboară zgomotoși din autobuze. O forfotă de neînchipuit. Fetele și băieții sînt în mare zor. Organizați în echipe și

brigăzi, în fiecare zi ei își reiau lucrul în cele 6 tabere de muncă patriotică. Fiecare știe ce are de făcut, iar prilejul de a se întâlni, zi de zi, și de a petrece muncind aceste ultime zile ale frumoasei vacanțe de vară este fructificat din plin, cu multă hărnicie și voioșie. Recolta lor se anunță bogată: 20 t de fasole verde, 2 t de fasole boabe, 50 t de tomate... Pînă în prezent, piteștenii de la Școlile generale nr. 2, 7, 14, 15, 16 au sortat 60 t de cartofi.

La închiderea ediției:

De la subredacția „Ecouri pionierești ieșene”: Sub genericul

„Trofeele hărniciei”, pionierii Școlii generale Prisăcani au cules 12 t de legume la ferma Măcărești-Prut; pionierii celor patru școli generale din comuna Costuleni au cules și au încărcat 20 t de roșii, ardei, vinete și ceapă.

TOPOGRAFII

Rucsacuri, urcuș, cîntece, holarooo, „dragii mei părinți, mă simt foarte bine, tabăra e formidabilă, Bucegii sînt nemai-pomeniți, vă sărut și adaug în plic o crenguță de brad”. Vacanță la munte!

Piscuri, vâi, piraie, dă-mi și mie acarele tale că-ți împrumut și eu aparatul de fotografiat, uite o căprioară, ba sînt trei, sst, să nu le speriem!, flori sălbatice, volei, schimburi de adrese. Vacanță la munte!

Cătălin Jitaru (clasa a opta) și prietenul său Ovidiu Horvath (clasa a noua) sînt la munte dar nu excursioniști; sînt în vacanță, dar nu în tabără; ei locuiesc chiar aici, în Predeal.

Atunci, de ce sînt echipați cu toate cele necesare muntelui? De ce le trebuie lor hanorace? Dacă vrea să înclină a ploaie, n-au nevoie decît de cîteva minute ca să ajungă acasă,

Ei respectă însă un program pe care singuri și l-au făcut: colindă pădurile din împrejurimi. Nu singuri, ci împreună cu un topograf din Brașov, tovarășul Arpad Bako.

Pe topograful Bako l-au cunoscut de curînd; dînsul lucrează în domeniul ameliorărilor silvice și avea nevoie de niște ajutoare care cunosc locurile. Pădurarul Gheorghe Bălan i-a recomandat pe cei doi băieți.

Ovidiu e pionier, învață la liceul de filologie-istorie și-i place și mecanica. Cătălin, mai mare cu un an, a terminat gimnaziul și la 15 septembrie, va spune „prezent” în clasa a noua a Liceului de electrotehnică din Brașov.

Pe amîndoi însă părinții, rudele și mai ales propria experiență i-au învățat să prețuiască, să iubească și să ocrotească muntele, pădurea, pajistile.

Metafore despre acest lucru nu i-am auzit să emită, în schimb ei știu să deosebească fără greș toate soiurile de arbori, de flori, de ierburi, cunosc perioadele de plantare și metodele de îngrijire a copacilor.

Urcînd și coborînd prin Bucegi, Ovidiu și Cătălin, oameni de munte, și-au dedicat o parte din vacanță colaborării cu topograful, ajutîndu-l să efectueze măsurătorile de specialitate. Mai tîrziu, pe urmele lor vor sosi cei însărcinați să planteze noile păduri.

...Cabană, glume, teleferic, brazi, pini, molizi. Vacanță la munte!

Și doi băieți neobosiți de la care, în caz că-i întîlniți pe traseu, puteți auzi multe istorii, interesante despre pădure.

SANDU ALEXANDRU

O IMAGINE A POEZIEI MUNCII NE-O SUGEREAZĂ COPIII DIN LUCIENI — DIMBOVIȚA, CARE AU STRÎNS RAZELE DE SOARE ÎN CELE 100 KG DE PETALE PREDATE PLAFARULUI. COLEGII LOR DIN VALA RÎMNICULUI, JUDEȚUL BUZĂU, (ÎN FOTOGRAFIE) ȘI-AU AJUTAT PĂRÎNȚII LA RECOLTAREA FLORII-SOARELUI.

prelucrare, să umple toate hambarele. Este timpul maximei preocupări pentru ca nimic din ceea ce a fost muncit să nu se irosească. Se lucrează intens, cu promptitudine.

Și în acest an, purtătorii cravate-roșii cu tricolor, bucuroși să poată fi de folos părinților, se iau la întrecere în hărnicie și pricepere. La redacție au început din nou să sune telefoanele, să sosească scrisori din care reies fapte laudabile de muncă. Citeva dintre acestea le vom face cunoscute în rândurile ce urmează.

Excursie pe biciclete?

Așa ar putea fi socotit drumul de câțiva kilometri, străbătuți în zori de zi de tinerii agricultori — cu cravatele roșii cu tricolor la gît. Numai că destinația este ferma legumicolă a uneia dintre cele mai mari asociații intercooperatiste din județul Arad — **Pecica**.

De cum ajung, bicicletele — împodobite cu stegulețe, încărcate la portbagaj cu mingi, rachete de tenis și, bineînțeles, mâncare — sînt așezate de o parte pentru cîteva ore bune de odihnă. Nu însă și pionierii care au venit hotărîți să facă treabă serioasă. Echipele se organizează în grabă, se împart parcelele și munca începe. Cîntecele, glumele sînt și ele prezente. Lăzile cu roșii, castraveți și ardei, toate sortate cu pricepere, umplu camioanele. Cineva ține evidența: întrecerea este în toi!

O școală mică? Nicidecum!

După numărul elevilor, da, e mică. Școala generală din **Letea Veche**, județul **Bacău**, are numai 150 de copii. După hărnicia lor, însă, se pare a fi o unitate cu multe forțe.

Este, de fapt, părerea exprimată de șeful fermei legumicole, tovarășul inginer **Mocanu**, care ne-a împărtășit părerile sale despre hărnicia pionierilor din comună care muncesc cu rezultate foarte bune la recoltarea legumelor. Aflăm, tot de la dînsul, că **Iulian Radu**, pionier-comandant al detașamentului clasei a VII-a, s-a dovedit un priceput organizator.

Din același județ, **Bacău**, aflăm că

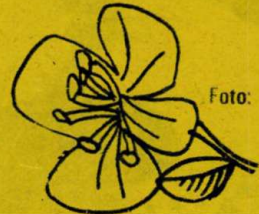

și pionierii din **Săucești**, **Semeiș**, **Măgura**, **Nicolae Bălcescu** au organizat tabere de muncă patriotică în care se lucrează cu mult spor.

Pe scurt: în comuna **Valea Largă** (**Mureș**), pionierii sînt în plină activitate, lucrînd alături de părinți, la recoltarea legumelor; în **Ticvanu Mare** (**Caras-Severin**), în cadrul taberei de muncă patriotică, pionierii ajută la culegerea fructelor de sezon din livezile asociației pomicole intercooperatiste din localitate; aproximativ **8 000 de pionieri** din județul **Buzău** participă la recoltarea tomatelor din fermele legumicole.

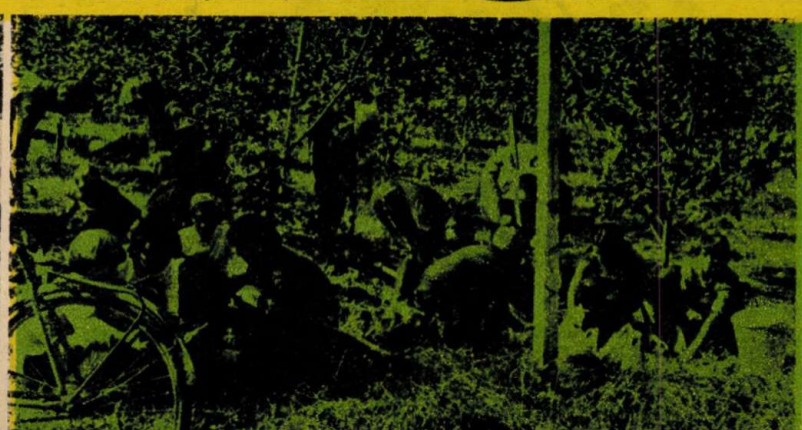
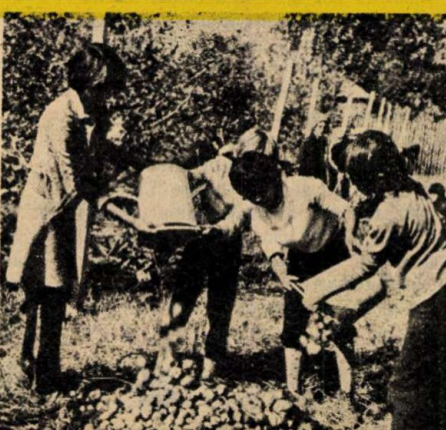
E. MĂNESCU

Foto: Gr. PREPELIȚĂ

PIONIERI ÎN AMFITEATRELE MUNCII

Panerul uriaș al verii începe să fie, tot mai mult, încărcat cu roadele livezilor, ale grădinilor, ale ogoarelor. Mîinile harnice ale oamenilor fac ca toate acestea să ajungă proaspete și îmbietoare pe mesele noastre, să ia drumul întreprinderilor de

PIONIERII PE CARE-I VEDEȚI ÎN FOTOGRAFIE SÎNT CHIAȚ BROIÎ ACESTOR DESCOPERIRI ARHEOLOGICE, PENTRU CARE AU FOST DISTINȘI CU MERITUL PIONIERESC. NUMELE LOR: DAN MAXIM, PETRU IACOB, IULIAN CIOBANU ȘI IOAN CURUȚ. DACĂ CITĂTORII NOSTRI VOR SĂ ARLE AMĂNUNTE DESPRE DESCOPERIRILE ȘI INVESTIGAȚIILE LOR ARHEOLOGICE, POT SCRIE PE ADRESĂ: ȘCOALA GENERALĂ CÎRNĂCENI, COMUNA ȚIGĂNĂȘI, JUDEȚUL IASI.

Berta Liliș, violoncel (Suceava), distinsă cu premiul special al revistei „Cutezătorii”

Popovici Valeriu, violoncel (București); Gereb Enikő, pian (Harghita); Taga Florin, oboi (Timiș); Cîntec Adriana, flaut (Botoșani)

BUCURILE MUZICII

Vara se apropie de sfîrșit. Solii toamnei ne dau de știre că în curînd începe școala. Dar, pînă atunci, vara își mai impune încă prezența, îmbogățind jurnalele de vacanță cu noi evenimente, lăsîndu-ne amintiri la care ne vom gîndi cu drag atunci cînd cărțile și caietele de școală vor pune deplină stăpînire asupra noastră. Să deschidem paginile jurnalului pentru a citi despre...

Vara la Suceava înseamnă, printre altele, și zilele legate de desfășurarea concursului muzical pionieresc de interpretare instrumentală „Ciprian Porumbescu”.

Ajuns la cea de-a XI-a ediție, înscris între marile evenimente artistice ale Festivalului național „Cîntarea României”, concursul a devenit o adevărată rampă de lansare a tinerelor talente. Mulți dintre pionierii care au urcat pe podiumul de concert de la Suceava s-au afirmat ca adevărate valori ale muzicii românești, atît în țară cit și peste hotare. Ca și în ceilalți ani, și în prezenta ediție un distins juriu alcătuit din prestigioase personalități ale vieții muzicale, profesori de la conservatoarele din București, Iași, Cluj-Napoca au selectat pe cei mai buni dintre cei buni. Și, tot ca de obicei, în

toate zilele de concurs, sute și sute de copii au umplut pînă la refuz eleganta sală a Casei de cultură a sindicatelor, dornici să se bucure de farmecul muzicii bune, să asculte cu emoție muzică de Beethoven, Mozart, Enescu și, cu firească mîndrie, să urmărească lucrările lui Ciprian Porumbescu, compozitorul care s-a născut și a creat în aceste frumoase locuri ale Bucovinei.

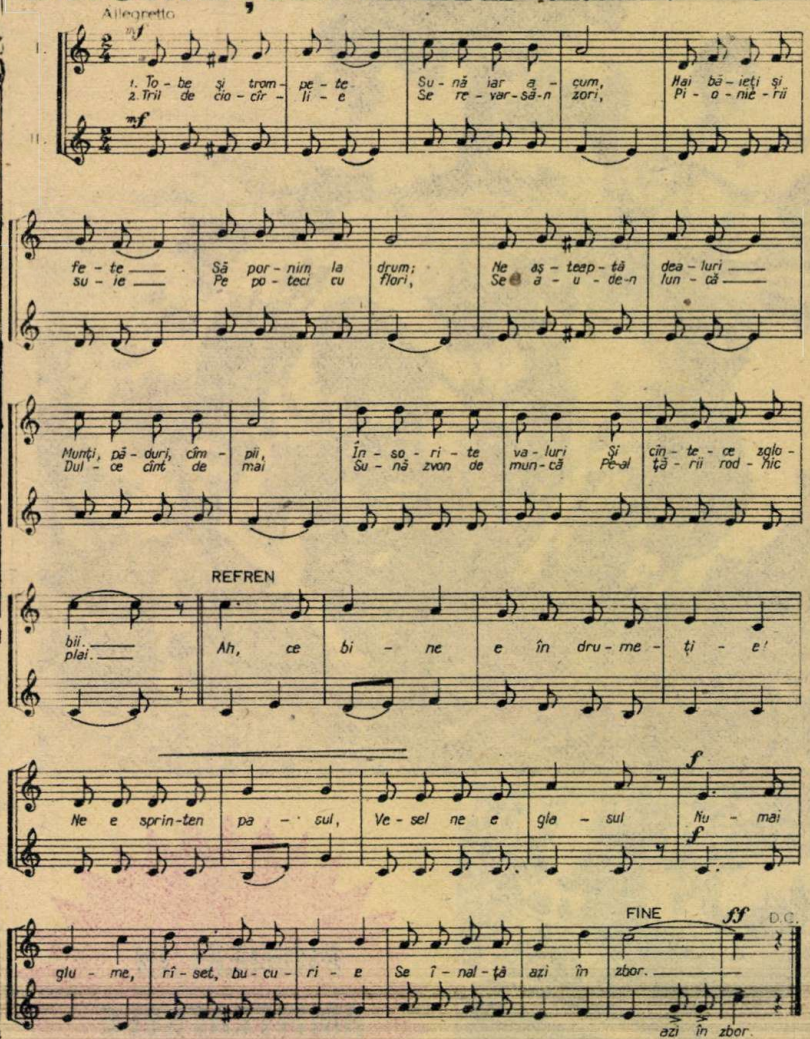
Concursul — prin ochii participanților

Ca să înțelegem mai bine ce înseamnă în viața pionierilor vacanța muzicală de la Suceava, o să dăm cuvîntul citorva dintre participanți.

Gianina Săveanu (Galați, mențione

ÎN DRUMETIE

Versuri: Nicușor Constantinescu
Muzica: Ion Rădulescu

pian):

— Concursul este o bătălie pentru a cânta cât mai bine, cât mai frumos. Aș vrea să exprim întotdeauna prin interpretare dragostea mea de muzică, de oameni, de pace.

Despre Dan Vornicelu am mai scris acum câțiva ani în paginile revistei noastre, atunci când în frumoasa lui uniformă de șoim al patriei a cântat la Suceava, fiind atunci cel mai mic interpret la vioară.

Astăzi, Dan are 8 ani și uimește prin expresia artistică pe care o dă partiturii. El a fost distins în această vară, la concursul sucevean, cu cel mai mare premiu: Lira de aur.

— Îmi place la Suceava, mărturisește el, fiindcă aici vin mulți copii care cântă la diferite instrumente și căpătă curaj să muncească pentru a deveni din ce în ce mai buni.

Chibbora Mirela (Cluj-Napoca, premiul I, pian):

— Apreciez mult concursul nostru pentru varietatea repertoriului, pentru că se cântă mult din creațiile românești, izvorite din istoria, din viața noastră. Toți copiii din Cluj-Napoca ar dori să vină să cînte la Suceava.

Berteș Liliana (Suceava, premiul special al revistei „Cutezători”):

— Concursul este foarte instructiv. Toți colegii prezenți sînt foarte buni, știu să dea expresie artistică frazei muzicale.

Secvențe

Primii cu dragoste la „Întreprinderea integrată de lină”, la „Întreprinderea de sticlărie menaj” din localitate, la căminul cultural din Mitocul Dragomirnei, copiii au cîntat cu o totală dăruire, spre bucuria ascultătorilor. În altă zi, a avut loc tradiționala excursie în satul în care s-a născut Ciprian Porumbescu și care, astăzi, îi poartă numele. Acolo, în cadrul Complexului Muzeistic, au văzut documente, fotografii din viața aceluia mare artist patriot care a fost Ciprian Porumbescu, au luat cunoștință cu creația care poartă suflul fierbinte al dragostei de țară.

Și iată, în sfîrșit, o secvență a încheierii acestei ediții — și anume, cea a concertului laureatilor, care a avut loc după decernarea premiilor. Într-o selecție de lucrări din repertoriul românesc, premianții au demonstrat, cu adevărat, virtuți interpretative arătînd, astfel, că au meritat pe deplin laurii.

Iată și o secvență emoționantă a concertului de încheiere: pe podium se îndreaptă un băiețel cu vioara subsoară. Totul în făptura lui este delicat, aproape fragil. Ochii lui mari, ușor uimiți, privesc sala. Liniștit, el își sprijină vioara și își apleacă urechea asupra ei de parcă ar dori să surprindă o șoaptă numai de el știută. Totul durează o clipă și din vioara lui se revărsă muzica tulburătoare a „Baladei” lui Ciprian Porumbescu. Inflexiunile au o asemenea ardență încît sală aproape că nu mai respiră. A simțit că în fața ei se petrece ceva unic, că la vioară cîntă un copil deosebit. Poate că mulți s-au gîndit atunci la copilul Enescu, cel care avea să prezinte cu atîta strălucire geniul românesc.

Și astfel, s-a mai încheiat încă una din minunatele ediții ale concursului.

FRAȚII AUGUSTIN ȘI GABRIEL GRAUR DIN BUCUREȘTI, VECHI CITITORI AI NOSTRI ȘI BINECUNOSCUȚII PIONIERI-HORTICULTORI, VĂ TRIMIT ÎMPREUNĂ CU NEDESPĂRȚITUL LOR PRIETEN DE VACANȚĂ, HECTOR GEL ROȘCOVAN, SALUTĂRI DE LA MARE.
E CALD, E FRUMOS, E BINE!

● ● ● ● ● ATENȚIE, FILMĂM! ● ● ● ● ●

- Stop cadrul!
- Mai multă mișcare!
- Atenție, nu-i bun unghiul!

Asemenea crîmpele de frază se puteau surprinde într-o zi de filmare la tabăra cinecluburilor pionierești de la Cîmpulung Moldovenesc. Împărțiți pe șase echipe de lucru, pionierii și-au propus ca pînă la încheierea taberei să realizeze cîte un scurtmetraj, fie de ficțiune, fie reportaj sau de animație. Dintre acestea, cel mai bun va fi destinat să participe la Festivalul național „Cîntarea României”. După o prospecțiune a locurilor de filmat a început lucrul cu sirg, cu pasiune, dar mai ales cu fantezie.

Ca în fiecare an, tabăra cinecluburilor reunește pionieri care pornind de la realizarea unor fotografii străbat, cu timpul, un drum de adevărați ucenici în domeniul scenariului, regiei, operatoriei. Este bine cunoscută fascinația pe care o exercită filmul, în general cinematografia, asupra noastră. De aceea poate pionierii care fac parte din cinecluburile școlilor sau caselor pionierilor și șoimilor patriei au drept numitor comun pasiunea pentru aparatul de filmat. La dispoziția lor se află în fiecare vară o tabără de creație, o adevărată școală de instruire în teritoriul celei de a șaptea arte în care profesorii

sînt specialiști, cunoscuți regizori sau operatori.

Inginerul de sunet Aurel Mișcă de la Studioul „Alexandru Sahia”, prezent la actuala ediție, ne spune, privitor la ucenicia pionierilor la școala filmului:

— Am încercat în aceste zile petrecute cu prietenii mei, purtători ai cravatelor roșii cu tricolor, să le arăt importanța coloanei sonore în sublinierea unei idei, să-i învăț să gîndească la efectele sonore.

Radu Aneste, lector universitar la I.A.T.C. „I.L. Caragiale”, cunoscut scenarist, ne mărturisește:

— Îmi este foarte dragă tabăra cinecluburilor. Îmi permite să urmăresc progresele făcute de pionieri de la un an la celălalt. Sînt copii care vin aici de mai mulți ani.

Întîlnirea de la Cîmpulung reunește pionieri din diferite colțuri ale țării și constituie un prilej de larg schimb de experiență. În actuala întîlnire am insistat mult pe munca pe echipă. Cel mai mult le-a plăcut copiilor faptul că în fiecare zi au filmat și că la încheierea taberei au putut vedea concretizată munca lor într-un mic film. Socotesc, de asemenea, însemnată existența acestei taberei și prin aceea că este un prilej de educare a gustului pentru film.

CUPA „PIONIERUL” LA ORIENTARE TURISTICĂ ȘI LA TIR

Anul acesta, finala pe țară a Cupei „Pionierul” la orientare turistică și la tir, la care au participat pionieri-sportivi din toate județele țării, a fost găzduită de orașul Hunedoara.

Orientarea turistică s-a desfășurat în frumoasa pădure Chizid, aflată în apropierea orașului. După cîteva ore de aprigă și spectaculoasă dispută, cei mai pricepuți în folosirea busolei și a hărții de teren s-au dovedit a fi următorii pionieri: la fete (pe care le puteți admira în foto 1) — Valentina Palcău și Enikő Szasz (Hunedoara, locul I), Kingo Gherekeș și Gyorgyi Vereș (Cluj, locul II) și Mariana Păvălan și Daniela Huniady (Bistrița-Năsăud, locul III); la băieți (foto 2) — Cristian Pindaru și Daniel Chereji (Hunedoara, locul I), Wilhelm Lukacs și Naghy Tibor (Arad, locul II) Ionași Marton și Csaba Riga (Cluj, locul III).

Concursul de tir, desfășurat pe poligonul municipal, a fost cîștigat, la fete, de Ioana Drăgoi (Dolj, locul I), Alexandra Cutica (Prahova, locul II) și Daniela Georgescu (București, locul III), iar la băieți, de Cristian Moraru (Dolj) și Valentin Epure (Hunedoara), ambii clasati pe locul I, Gheorghe Dinu (Prahova) și Ovidiu Anghel (Vrancea), ambii clasati pe locul II și de Dan Șerban (Bistrița-Năsăud), locul III (foto 3).

Text și foto: **Gabriela Asaftei**,
cl. a VIII-a.

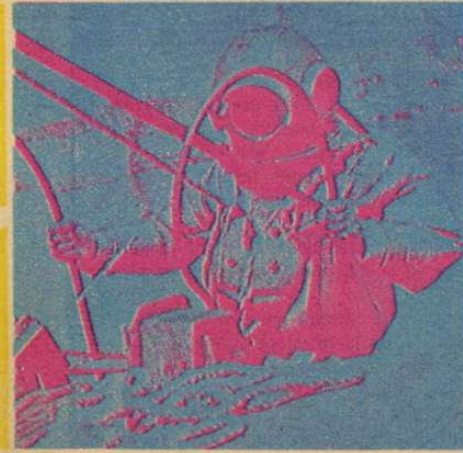
Subredacția „Tot înainte”, Hunedoara

SCAFANDRII

DE PE
DUNĂRE

Cu mai bine de un secol în urmă, celebrul compozitor austriac Johann Strauss afirma că Dunărea e albastră. Scafandru-șef Petre Oghină însă, care cunoaște Dunărea de la Orșova la Sulina mai bine decât își cunoaște propriile-i buzunare, ne-o prezintă cu totul altfel. „În adâncuri, Dunărea nu-i albastră, ci cenușie. Dacă te cobori în apa ei, așa cum facem noi în fiecare zi, pătrunzi într-o noapte nesfârșită, pe care n-o poate învinge nici cel mai puternic reflector.” „Și-atunci, cum reușiți să lucrați, să vă descurcați în noaptea asta?”

Pe puntea vaporului, în costum de baie, etalindu-și în lumina toridă a amiezii de vară trupul de Hercule, Petre Oghină rămâne tăcut un timp, câteva clipe în care nu se aude nimic altceva decât clipocitul valurilor care izbesc ritmic în pereții metalici ai vasului.

„Cum reușim? Pipăind și... mirosind. Dar mai ales întuind cel puțin cu o fracțiune de secundă mai înainte configurația terenului, obstacolele și primejdiile care ne pasc la tot pasul”. Să înțelegem din cuvintele dumneavoastră, că nu oricine poate fi scafandru?” „Chiar așa: nu oricine. Pentru meseria aceasta e nevoie, înainte de toate, de curaj. Un curaj la fel de mare ca acela al cosmonauților. Noi însă nu urcăm, noi coborim. Lucrăm având deasupra noastră multe tone de apă, o presiune uriașă și-n plus, curenți de o forță ce te poate strivi în orice clipă. În privința asta, examenele medicale la care sîntem supuși noi, aută la admitere, cînd vrem să devenim scafandri, cit și pe parcurs, sînt la fel de minuțioase și de drastice ca acelea la care sînt supuși aviatorii și cosmonauții. Mai pot fi amintite, în continuare, și, alte calități, fără de care nu poți cu nici un chip să devii scafandru

simțuri deosebit de ascuțite, posibilitatea de a reacționa și de a hotărî fulgător, stăpînirea de sine, răbdarea. E pur și simplu de neînchipuit, de pildă, un scafandru nerăbdător. E suficient să reducă, din nerăbdare, în drumul de revenire la suprafață, doar cu cîteva minute timpul de staționare la un anumit nivel, necesar decompresării, pentru ca odată ajuns sus, la lumină, să nu mai fie bun de nimic, niciodată, sau chiar să moară. Așa-i meseria asta a noastră — grea, riscantă, dar aută de pasionantă și de utilă, încît în fiecare an sute de tineri cer să li se permită s-o învețe și s-o practice. Numai că dintre mulți veniți, puțini sînt aleși...”

File dintr-un posibil
roman de aventuri

De fapt ce fac scafandrii, în ce constă meseria lor? Și de ce e ea riscantă și pasionantă totodată? Cine ne-ar putea lămuri mai bine, dacă nu tot Petre Oghină care o practică de aproape 25 de ani?

„La drept vorbind, noi, scafandrii, nu sîntem altceva decît niște muncitori calificați. De înaltă calificare, e adevărat, dar aută și nimic mai mult. Numai că locul nostru de muncă e... Dunărea. Iată, de pildă, ce facem noi aici. Ne aflăm în mijlocul Dunării, în dreptul danei de lansare la apă a vaselor construite la Șantierul naval din Brăila. Deoarece capacitatea vaselor lansate la apă sau ridicate pentru a fi reparate a crescut simțitor în ultimii ani, trebuie să prelungim, sub apă, cu 23 de metri, „sania” pe care coboară sau urcă aceste vase. De fapt nu noi o construim. Pentru asta există ingineri, fierari, betonisti, dulgheri dotați cu fel de fel de utilaje de

uscat și de apă. Noi însă sîntem cei care coborim sub apă, cercetăm terenul și de acolo îi dirijăm, prin radio, pe cei de la suprafață. Ei ne trimit în adâncuri părțile componente ale acestei „sănii” uriașe, iar noi le montăm la... milimetru. Aută... Asta-i una dintre principalele lucrări la care participăm noi. Dar mai sînt și altele. Sîntem solicitați la construcția porturilor, a pilonilor podurilor, la scoaterea unor vase scufundate... Tot ce se lucrează sub apă, de la Sulina la Orșova, ne revine nouă, scafandrilor de Dunăre.”

E o muncă grea — un scafandru nu poate sta continuu mai mult de 3—4 ore sub apă — și, pe deasupra, și plină de riscuri. Dacă Petre Oghină ar trece pe hîrtie toate episoadele palpitate pe care le-a trăit de-a lungul anilor de cînd practică această meserie, de cînd se confruntă zilnic, vara și iarna, cu necunoscutul din lumea adîncurilor acvatice, ne-ar oferi, cu siguranță, un palpitant roman de aventuri.

„Cu aproape 20 de ani în urmă lucram undeva, mai jos de Brăila, pe un braț al Dunării la scoaterea la suprafață, pe bucăți, a unui vas turcesc scufundat în timpul războiului din 1877. Am scos destule vase dintr-astea, vreo 18

cu toate, și din 1877, și din 1914, dar asta era primul și nici eu n-aveam prea multă experiență. Și cum lucram eu într-o încăpere din partea din față a vasului, unde mă strecurasem greu și mi-nuiam un furtun cu apă sub presiune pentru a îndepărta mîlul depus, dintr-o dată un perete s-a prăbușit și mi-a blocat orice ieșire. M-am trezit acolo închis ca într-o cușcă, dar nu m-am pierdut cu firea. Dacă în asemenea situații te pierzi cu firea, te lași cuprins de spaimă și începi să te agiți, nu faci altceva decît să te încurci și mai rău, ca musca în pinza de păianjen. Mi-am păstrat singele rece, cum se spune, am pipăit totul împrejur, m-am gîndit și am găsit mai multe soluții dintre care am ales-o pe cea mai bună: să stau nemișcat, într-o poziție cit mai comodă cu putință, și să respir cit mai normal. Singur de acolo nu puteam să mai ies, trebuia să fiu ajutat de afară. Am luat legătura cu colegii, le-am expus situația și ei m-au înțeles. Se temeau însă de un singur lucru: aveau nevoie de vreo 4—5 ore de lucru și nu știau dacă eu voi rezista aută fizic și psihic. I-am asigurat că o să rezist și mai mult dacă va fi nevoie și atunci ei s-au apucat de treabă. Și pînă la urmă au reușit să degajeze

pentru a-l agăța și a-l rupe bucată cu bucată. Era în martie și apa era rece ca gheața, și cu tot efortul, după vreo două ore n-a mai putut rezista din cauza frigului și a ieșit mai repede, n-a stat, cit era necesar, pentru decompresie. Și din cauza azotului din sînge pe care nu-l eliminase complet, i-au „plesnit” mușchii, avea dureri groaznice, și a trebuit să facă băi de abur și băi calde vreo trei săptămîni pînă și-a revenit, pînă s-a vindecat.

Ultima întîmplare de acest fel e recentă și s-a petrecut la docul uscat din Galați. În timp ce lucra sub apă, la platforma metalică a acestuia, din cauza unui orificiu nu prea mare practicat în ea, s-a format un sorb aută de puternic, încît a fost destul să intre în curentul de apă și brusc i-a și fost tras un picior prin acest orificiu. A fost nevoie de patru scafandrii și de un cîrlig de macara pentru a-l smulge din „ghearele” acelei forțe uriașe...

„E grea meseria noastră — ne spune, în încheiere, Petre Oghină. Totuși, dacă ar fi s-o iau de la capăt, tot scafandru m-aș face. Pentru că nu oricine o poate practica și dacă reușești s-o faci, îți dă sentimentul că ești un om deosebit de util”.

„Știu că predau ștaleta
pe mîni sigure”

În cînd, Petre Oghină va reși la pensie. Locul lui, de scafandru-șef, va fi luat de Octavian Vasile cu care lucrează împreună de mai bine de zece ani. Iar noul scafandru-șef va fi ajutat de către Viorel Munteanu și Nicolae Vasile, doi învățați într-ale meseriei. De fapt, învățaței într-ale Dunării, pentru că pînă a veni aici, în urmă cu aproape un an, au făcut-o, în timpul stagiului militar, pe scafandrii de mare.

„Acolo însă e cu totul altceva. Apa e limpede și curată, și cînd marea e liniștită, ai impresia că te afli într-un acvariu, vezi totul în jurul tău — și pești, și relief — și cînd e soare, la 15 metri adîncime poți citi ziarul...” „Și-atunci de ce ați dat marea pe Dunăre?” Viorel Munteanu pare puțin incurcat.

CÎTEVA INFORMAȚII SUPLIMENTARE DESPRE ACEASTĂ PROFESIE

● Scafandrii de pe Dunăre fac parte din categoria „scafandrilor grei”, denumire care le vine în primul rînd de la costumele pe care le folosesc și care cîntăresc, fiecare, în jur de 90 de kilograme.

● Costumul lor (pe care-l puteți vedea și... admira în fotografiile alăturate) e un fel de salopetă completă (pantaloni și bluză împreună), confecționată din pînă cauciucată extrem de rezistentă. La picioare, la mîni și la mijloc, costumul e prevăzut cu elastice puternice, care-l fac să se strîngă pe corp în aceste locuri, devenind astfel perfect etanș. La partea de sus, costumul se termină cu un „guler” metalic cu ghivent în care, după ce e introdusă pe capul scafandrilor, casca poate fi înșurubată. În picioare, scafandru poartă niște bocanci uriași, prevăzuți cu tălpi de plumb, fiecare bocanc atingînd astfel greutatea de 13—15 kilograme. Greutatea bocancilor, precum și cei doi plumbi agățați de costum — unul pe piept, altul pe spate —, fiecare de cite 16 kilograme, îi dau scafandrilor posibilitatea să coboare și să se mențină sub apă, larna, primăvara și toamna, cînd apa e rece, scafandrii poartă mînuși care sînt tot din pînă cauciucată, căptușite pe dinăuntru, și care se lipesc de mincile costumului, etanș, cu ajutorul unor benzi adezive. Tot pentru a fi protejați împotriva frigului, dar și pentru a nu fi zgîriați și incomodați de pînă cauciucată, înainte de a intra în costumul special, scafandru se îmbracă într-un costum de flanellă, strîns pe corp, iar în picioare, își pune ciorapi.

● În nici o situație scafandru nu poate îmbrăca sau dezbrăca singur costumul, ci numai ajutat de cel puțin două persoane. „Operația” de îmbrăcare decurge astfel: scafandru intră în costum, îl trage pe picioare pînă spre mijloc, își potrivește minile în dreptul mincilor lui, apoi se oprește; cele două persoane apucă una de o parte, cealaltă de alta și, la comanda scafandrilor care se-nfinge țeașă pe picioare, trag brusc de costum în sus. La dezbrăcare se procedează exact invers, cele două persoane ajutoare trăgînd de costum în jos.

● Scafandru este tot timpul legat de pînța vasului care plutește pe apă prin următoarele „fire”: o parîmă „călăuză”, cu care se leagă de mijloc; o parîmă care are la capătul din apă o greutate de 50 kilograme și care e coborîtă de pe vas în locul unde trebuie să ajungă el și de care scafandru se ține cu minile aută la coborîre, cit și la urcare; o parîmă cu un fir de telefon (un telefon se află în cască, altul la bordul vasului, prin intermediul acestei instalații tinîndu-se permanent legătura între cel din adâncuri și cei de la bord); un furtun elastic și deosebit de rezistent, atașat la costum, prin care i se trimite permanent aer de pe bord, cu ajutorul unei pompe care poate fi manevrată manual sau electric. Parîmele sînt niște funii cam de doi centimetri groșime, confecționate din fire de relon, ceea ce le dă elasticitate și o rezistență deosebită.

● Tot timpul cit se află sub apă, scafandru trebuie să fie atent să nu se aplece cumva prea mult, cu fața sub orizontală, deoarece în acest caz, aerul aflat în partea superioară a costumului (de la mijloc în sus), trece în partea inferioară (de la mijloc în jos) și-l întoarce cu picioarele în sus și cu capul în jos și orice-ar mai face pe urmă, nu-și mai poate schimba poziția decît prin ieșirea la suprafață și deschiderea costumului, pentru a scoate aerul.

● De multe ori, îndeosebi în zonele de curenți puternici (de 4—5 kilometri pe oră), ca scafandru să se poată menține într-un loc anume nu-i suficientă greutatea costumului și atunci trebuie să dea drumul, printr-o supapă specială, unei părți din aerul din costum și, totodată, să se țină zdravăn cu o mînă de parîma cu greutate. În această situație, insuficiența aerului, combinată cu efortul fizic, duc inevitabil la oxigenarea insuficientă a creierului și la apariția fenomenului de „beție a adîncurilor”, scafandru vîzînd (sau, în cazul nostru, pipăind și înțelegînd) lucrurile exact pe dos decît sînt în realitate. Remediu? Un organism puternic și un psihic perfect echilibrat, calități care-i permit să învingă această „beție” și care se cer tuturor celor ce vor să devină scafandri.

● Pentru a deveni scafandru trebuie să ai 18 ani impliniți, să treci cu bine examenul medical extrem de sever, să urmezi un curs teoretic de 6 luni și pe urmă să faci o practică de un an. Una dintre aceste „școli” de scafandri se află la Galați, în cadrul unei întreprinderi speciale de pregătire și utilizare a scafandrilor de pe Dunăre.

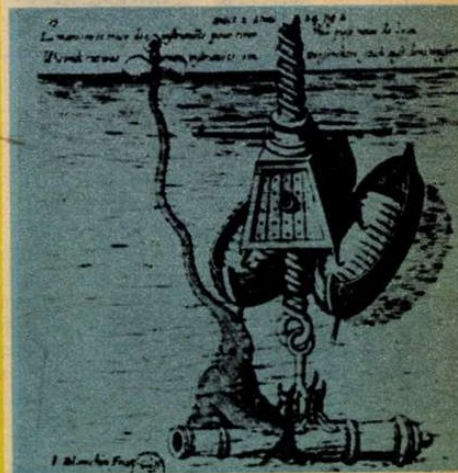
cată. Aută de temeinic, încît Petre Oghină ne mărturisește liniștit și împăcat „Știu că o să predau ștaleta în mîni sigure.”

Micul vas al scafandrilor rămîne în urmă, ancorat în mijlocul Dunării. Privit de departe, așa cum stă nemișcat și bătut de valuri, pare neînsemnat, inutil chiar. În realitate însă, pe bordul lui se petrec, zi de zi, clipă de clipă, fapte mari. Sînt faptele cotidiene ale unor oameni mari.

CONSTANTIN DIACONU

Printre invențiile lui Leonardo da Vinci se numără și un dispozitiv de lucru sub apă, care însă trebuia încărcat cu aer la suprafață. În aceeași epocă apar clopotele de scufundare și tuburile pentru aer. În 1789 se descoperă că azotul din aer poate fi înlocuit cu alt gaz, fără ca amestecul servit scafandrilor să devină nociv. În 1877 principiile hiperbariei moderne și ale decompresiei după scufundare sînt cunoscute. În 1942 recordul de scufundare atîngea 70 m. Azi el este de 686 m.

Cetatea păcii

Cetatea păcii este timpul, locul,
în care ni se dăruie norocul
Sub forma simplă, blîndă, românească,
De-o vorbă bună-n casa părintească.

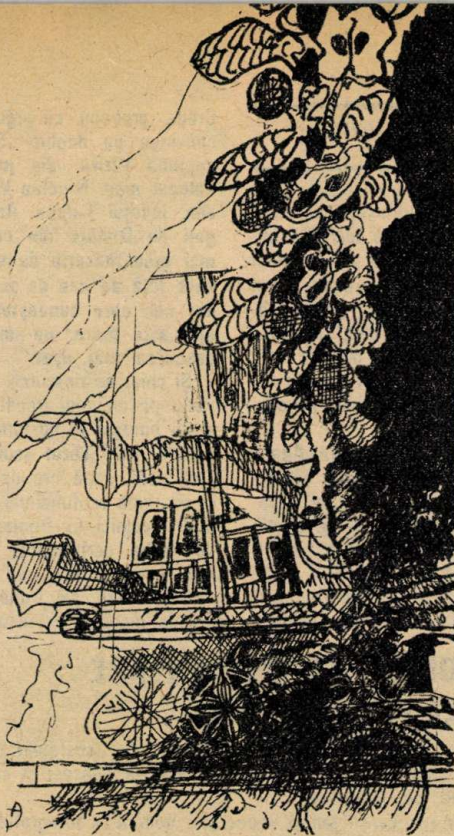
Acolo, lingă stîlpîi de pridvoare
În care s-au crestat spre veşnicie
Nesomnuri lungi şi visuri mari o mie
Acolo-i pacea ţării cea mai mare.

Şi-mpreună cetate cu cetate
Din pacea fiecărei împliniri
Se naşte pacea ţării-ntregi întreagă
Alcătuită doar din nemuriri.

Că nemurire este prispa sîntă
Călcătă-ntîi, după bunici şi taţi
Cu apăsatul mers de om al ţării
În ţara asta mare, de bărbaţi.

De-aceea fie linişte deplină
Acolo unde primii paşi se fac
Şi unde-ncepe marea pace-a ţării
Prin tot ce împlinim cu-adevărat.

TEOFIL BĂLAJ

Iubire continuă

Fiicele mele pleacă spre şcoală
cum mi-ar pleca gîndurile în lume
cum mi s-ar deschide ferestrele privirii
şi-ar pătrunde prin ele stoluri de zile
ameţitoare, de primăvară
iată, intră la ora de geografie
li se arată riurile ţării
şi provincii de grîu şi de aur
li se arată orizontul întreg
pînă la neagră marea noastră
li se arată paralelele între care
ca nişte brazi şezum noi şi bătrînii
înseraţi în ora de istorie
iată, intră într-o casă a sufletului
şi învaţă cuvintele ca pe nişte
gesturi fundamentale
ca pe nişte basme de repetat lumea.
şi iată braţul meu
în prelungirea unei arme
care nu ameninţă pe nimeni,
ci doar veghează cu linişte
această stare de pace şi de
iubire continuă

NICOLAE DAN FRUNTELĂ

ROMAN FOILETON

MISTERUL acvariumului de cristal

Ion Grecea

Capitolul 12

PEȘTIȘORII DE AUR

Primele cercetări în privința pictorului aveau să dea la iveală lucruri de-a dreptul extraordinare; pretinsul Giani Bertolino, se chema de fapt Gavrilă Porumbeanu, fost, pe vremuri, acrobat de circ și apoi pensionat în urma unei luxații la picior. Cînd se mutase pe strada Unirii, trăia încă adevăratul pictor Bertolino. După moartea acestuia, tablă cu numele artistului a fost păstrată pe poarta casei, încît cei de prin împrejurimi, care mai veneau să cumpere un tablou sau să i se reconsidere un altul erau serviți pe mai departe de către chiriașul ce învățase cite ceva din meseria maestrului. Însă Gavrilă Porumbeanu avea cu totul altă îndeletnicire: achiziționarea pe căi necinstite a unor picturi și vinderea lor ilegală, desigur, în străinătate, unde își făcuse unele relații pe vremuri cînd cutreerese marile orașe ale lumii cu circul. Corespondența o întreținea cu ajutorul timbrelor, printr-un cod dinainte aranjat. Coletele continuă să le primească pe numele lui Bertolino, pe adresa căruia corespondase și cînd acesta era în viață, folosindu-se acum de o procură dată de fostul aviator italian prin care Porumbeanu era autorizat ca și după moartea sa să-i ridice de la poștă timp de zece ani orice trimitere din străinătate, coletele ce vor veni considerîndu-le averea lui personală de care poate dispune după bunul plac.

Evident, la început Gavrilă Porumbeanu nu a vrut să recunoască nimic din acuzațiile ce i s-au adus, susținînd că la el nu s-a săvîrșit nici o spargere și că deci

ROMAN FOILETON

clasorul cu timbre ce proba complicitate cu străinii în scoaterea din țară a unor bunuri, constituind valori ale patrimoniului național, nu era al lui.

— Minți, cetățene Gavrilă Porumbeanu! i-a replicat tăios locotenentul Dan Fița. În hainele furate de către infractorul Pacoveanu din casa în care locuiești s-a găsit o chitanță de la telefoane cu numele dumitale; pe cutia din piele a unuia dintre casetofoane, este lipită o etichetă cu numele dumitale, scrisul de pe caseta găsită înăuntru este al dumitale cum, dealtfel, îți aparține și scrisul de pe banderolele banilor găsiți în cutia de mahon. Ce probe mai dorești, cînd și infractorul recunoaște că te-a prădat, iar spîrtura din tavanul salonului este „opera” acestuia?

— Tot ce se poate dar... clasorul cu timbre nu a fost al meu...

— Bine, vom vedea...

În dimineața zilei următoare s-a făcut o minuțioasă percheziție la locuința lui Gavrilă Porumbeanu din strada Unirii, prilej cu care surprizele n-au încetat să se arate. Patru sfeșnice din argint i-au fost furate de către Paco și se găseau la miliție, dar au mai fost descoperite încă șase, în care se aflau înfipite luminări din ceră colorată, frumos ornamentate.

Dan Fița a luat o luminare în mînă, a cîntărit-o și s-a adresat după aceea maiorului, care asista la percheziție:

— Curios că aceste luminări n-au ars niciodată. Și-apoi mi se par și cam grele...

Au fost frînte rînd pe rînd cele șase luminări din sfeșnicile găsite. Surpriză! Toate erau scobite și din tubulatura astfel formată au ieșit la iveală o mulțime de monezi de aur.

— Ei, ce zici de asta, domnule Porumbeanu? s-a întors și l-a întrebat Dan Fița.

— O mică agoniseală... Dar prin asta nu pot fi acuzat, cum spuneai că aș fi vîndut valori peste hotare...

— Să nu ne grăbim. Probele o vor dovedi.

Într-un cotlon, sub dușumea au fost găsite încă opt tablouri învelite în pungi din plastic.

— Și astea?

— Sînt pictate de mine, nu sînt originale...

— De ce le țineai ascunse sub dușumea?

— Să nu mi se fure...

Milițienii ca și cei doi martori prezenți au început să rîd de naivitatea afirmației. Atunci pentru ce nu ascunseseră și restul tablourilor de pe pereți, rămase moștenire de la Giani Bertolino?

ROMAN FOILETON

Maiorul vru să încheie percheziția, cînd îl văzu pe Dan Fița tot învîrtindu-se pe lingă acvariul de cristal, așezat pe o mîsuță, în dreptul ferestrei și în care mișunau mulțime de peștișori exotici, viu colorați.

— Ce, te distrează locotenente? întrebă el, venind lingă Dan Fița. Nu te știam pasionat și după de-al de astea...

Ofițerul nu răspunse și preocupat, cu chipul încruntat, începu să studieze cu și mai mult interes interiorul acvariului.

— Ce-i? Ce este? îl întrebă maiorul.

— Tovarășul maior, un lucru mi se pare curios la acvariul ăsta, spuse Dan Fița. Observați? Pietrele învîluite în mușchi verde, putred, sînt instalate pe un pedestal de zinc. Pedestalul este prins de fundul acvariului cu patru șuruburi. Ori dacă priviți sub acvariu, nu apar capetele acestor șuruburi. Unde sînt ele? S-au volatilizat?

— Și ce presupui?

— Acvariul are un fund dublu. Dealtfel, se și vede că tabla pare destul de groasă...

— Un joc al apei...

— Ar fi bine să mă înșel, dar eu sînt de părere că trebuie să golim acvariul...

După un sfert de oră, operațiunea era terminată. Și desfăcînd cele patru șuruburi, nu mică le-a fost uimirea, cînd de sub podeaua din tablă de zinc a fost scoasă o cutie plată, de mărimea acvariului, plină cu timbre, din aceeași serie cu cele din clasorul furat, timbre care aveau la rîndu-le unii din zimți lipsă, ce corespundeau alfabetului din codul deja descifrat de către miliție.

— Iată misterul acvariului de cristal! exclamă plin de bucurie, Dan Fița. Alfabetul care pentru dumneata, cetățene Porumbeanu, constituie cu adevărat... lacul peștișorilor de aur! Iar pentru noi, acuzația ce ți-am făcut capătă și cu această probă temeiul scontat. Ei? Mai ai ceva de declarat?

Gavrilă Porumbeanu rămase cu privirea plecată, fără să mai scoată un cuvînt. Probele erau prea zdrobitoare ca să mai fi avut vreo cît de neînsemnată replică în apărarea sa. Datorită în bună parte spiritului de observație al lui Milică, oamenii legii, prin investigațiile lor competente, ajunseseră să dezvăluie o afacere destul de importantă, oprind la timp transmiterea peste hotare a unor valori din patrimoniul nostru național.

— Sfîrșit —

7 ÎNTREBĂRI - 7 RĂSPUNSURI CU

Mirabela

1. În repertoriul dumneavoastră, se află și un cîntec pentru copii, al cărui refren vorbește despre „Teatrul de păpuși”. V-au plăcut mai ales maimuțele; sugerează la maximum ideea comică pe care, cred eu, trebuie s-o conțină orice păpușă. Acela mult prea serioasă le consider plictisitoare; rateuri, adică.

2. Adesea, în timp ce își văd de treburi, oamenii fredonează cite-un cîntec de cîntec. Vi se întâmplă și dumneavoastră? Și anume ce cîntece? Din propriul repertoriu sau...?

— Niciodată din propriul repertoriu; cred că instinctiv, dintr-un reflex de... apărare, cîntăreții evită să uzeze refrenele cu care trebuie să apară pe scenă. Alte frînturi de melodie, da. Uneori nici nu știu de ce îmi trece prin cap unul și nu altul. Într-un timp îmi adormeam băiatul (n.n. Dan Alexandru, 5 ani și jumătate) cu refrene ale prietenului meu, Mihai Constantinescu, sau cu frînturi de cîntece populare... Cînd oamenii „dondăne” în timp ce lucrează e un semn bun, cred eu. Semn de echilibru, un fel de „totul e în regulă, mergem înainte”.

3. Aveți un instrument preferat?

— Da. Saxofonul. E o cascadă de muzică.

4. În muzica ușoară vedetele au o mare putere de seducție, în primul rînd asupra celor ce vor să devină... vedete. Cu dumneavoastră cum a fost?

— Am trecut și eu prin faza asta; e ca un pojar obligatoriu. Mie mi se năzărise să fac pe Rita Pavone; cîntam ca ea, țopăiam ca ea, mă tunsesem și băiețește. Dar ce spun eu? — Ia

un moment dat pentru ca tacimul imitației să fie complet, îmi făcusem și pistrui! Rîdeți dumneavoastră, rîd și eu, dar ce m-aș fi făcut dacă pojarul nu trecea? Pentru orice artist este o mare șansă a te regăsi pe tine însuși.

5. Muzica ușoară este astăzi un domeniu artistic cu vaste teritorii: jaz, disco, rock etc. Ca să fi un bun „consumator”, cum se spune, nu e nevoie de instrucție?

— Sigur că instrucția te apropie mai mult de miezul muzicii, asta însă nu înseamnă că trebuie să dăm apă la moară acelor concepții elitiste despre raportul între artă și public. Muzica de valoare, de orice gen ar fi ea, trebuie să convină direct, fără intermediari: tratate muzicale, critici de specialitate etc. Să nu-i descurajăm pe tineri făcîndu-i să creadă că nu-l vor înțelege nici cum pe Beethoven dacă n-au absolvit conservatorul.

6. Ce e greu în muzica ușoară?

— E greu să-ți găsești stilul propriu, piesa potrivită; sînt grele repetițiile, spectacolul, dar cel mai greu este să suporti atitudinile de desconsiderare ale unora față de muzica ușoară. Nimic din ceea ce face bucurie oamenilor nu trebuie desconsiderat, — și cîtor mii dintre ei nu le-au bucurat clipele vieții oameni ca Elvis Presley, Tom Jones, Edith Piaf?

7. Cînd cîntați vedeți chipurile oamenilor? Și ce anume cîntiți pe ele?

— Există pe alocuri părerea că noi vedem în public o masă confuză, dispusă cu orice preț să se distreze, indiferent de ceea ce i se oferă. E fals! În ce mă privește, eu îmi urmăresc tot timpul auditoriul. Cel mai mult mă îngrijorează cînd văd priviri fixe, absente. Ce nu le-a plăcut? Vocea mea, piesa compozitorului? La ur-

Dauer

Iu salut pe uote!
Mi Mirabelle

mătoarea piesă — de regulă diferită ca profil — sînt atenți mai ales la acești spectatori, și tare mă bucur cînd constat că le-am nimerit și gustul lor. E dreptul omului să aibă gusturile sale și trebuie să ținem seama și de aspectul acesta.

Club test

Invitata noastră de astăzi vorbește mult sportul. Într-o vreme a

practicat cu succes o disciplină sportivă și anume aceea în care România a excelat de-a lungul anilor, cîștigînd prin echipa ei reprezentativă de trei ori titlul mondial.

Care este deci sportul preferat al Mirabelei Dauer?

ILIE TRAIAN

POSTĂ CLUB

Nedelea Dobrin și Nicolae Dobrin

Am lăsat la urmă comentarea răspunsurilor la test Clubu-ului din nr. 27 al revistei care îi are invitat pe Dobrin fiindcă ele cer o atenție deosebită.

Sîntem siguri, de exemplu, că priviți asocierea celor două nume de mai sus plini de curiozitate: ce legătură are primul cu al doilea? Vă spunem noi că are, chiar dacă „primul” Dobrin nu e nume de familie, ci nume mic și aparține unui băiat din București (str. Manuscrisului nr. 20, sector 1); un băiat pe care nu-l cunosc decât rudele și prietenii de școală și joacă. Dar iată explicația asemănării de nume, scrisă de Nedelea însuși.

„M-am născut după meciul România-Portugalia în care Dobrin a marcat golul victoriei, golul calificării pentru Mexic. Înaintea acestui eveniment părinții mi-au pus numele Dobrin.”

Trebuie să adăugăm că micul Dobrin bucureștean este un școlar sirguincios, un mare iubitor al fotbalului și, desigur, al „idolului” său de la care a moștenit și numele: Nicolae Dobrin.

Am început cu această scrisoare fiindcă ea semnifică în acel înalt grad interesul de care s-a bucurat printre cititorii „Clubului 14” interviul cu Dobrin. Ne-au răspuns mulți copii, dar și adulți; băieți, dar și fete; și unii și alții dînd amănunte, completînd cu comentarii personale.

Ionescu Dionisie din Botoșani (vedeți ce departe e de... Pi-tești?) precizează și numele tehnicianului care a văzut în Dobrin un viitor mare fotbalist este Sepp Herberger; Nicolae Eugen și Florin Găvănescu din București, Sirbu Matei din Voislova, județul Caraș-Severin și încă mulți alții, amintesc că autorul golului din meciul de debut al lui Dobrin (Ludwingshafen, R.F.G. — România) a fost Uwe Seeler. Ultimul dintre ei precizează astfel vîrsta lui Dobrin la ora meciului „18 ani și 287 de zile”. O impresie deosebită ne face răspunsul unei fete, Covaci Ana-Lucia, din Focșani: se reproduce componența celor două formații, se reamintesc declarațiile de după meci, chiar și unele anecdote referitoare la „suferințele” adversarului direct al lui Dobrin, fundașul Szymaniak. Dar textul mai fermecător și mai emoționant îl conține scrisoarea tot a unei fete, Luminița Gurban din Mediaș (str. Principală nr.20) din care extragem: „Cînd Dobrin a împlinit 11 ani și 2 luni(!) a hotărît să se facă fotbalist — și eu cred că dacă n-ar fi existat această hotărîre și acest Dobrin, n-ar fi existat acest joc — fotbalul”.

Cu aceste rînduri sîntem în pragul legendei — și trebuie să fie foarte plăcut să fi Dobrin, să ai asemenea admiratori.

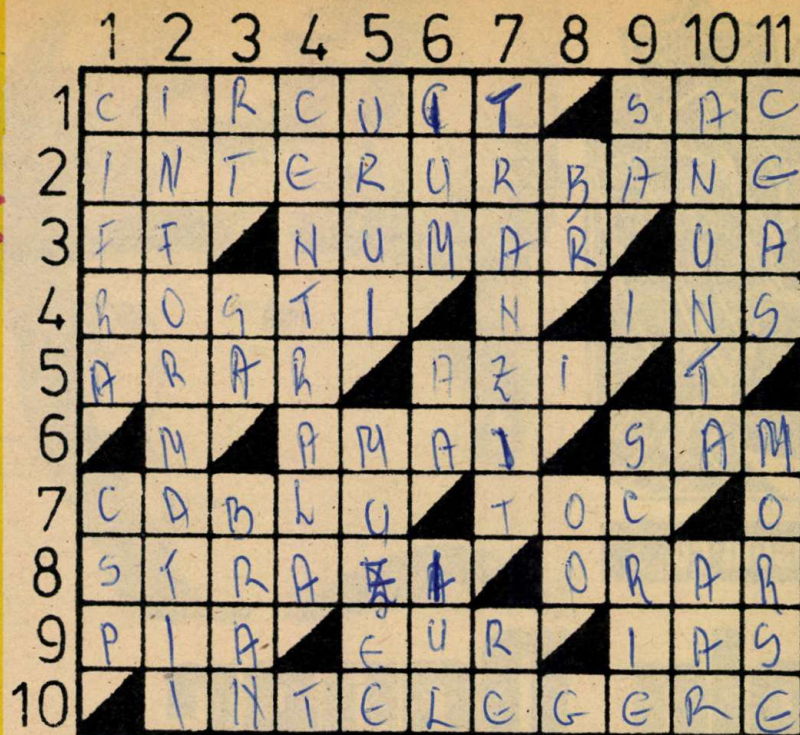
Povestea instrumentelor muzicale (VIII) SAXOFONUL

Instrument de suflat, cu un sunet catifelat, personal, saxofonul se întâlnește astăzi în toate tipurile de formații: simfonică, fanfară, cameră, jazz. Inventatorul său a fost belgianul Adolph Sax (de unde a venit și denumirea de saxofon). Fiind folosit în atâtea tipuri de ansambluri, saxofonul s-a diversificat într-o veritabilă familie instrumentală: sopranino, soprano, alto, tenor, bariton, bas, contrabas. Există chiar formații clasice alcătuite numai din saxofoane (de obicei în jazz), pe principiul celor patru voci din cor (soprano, alto, tenor, bariton). Deși invenția lui Adolph Sax datează din 1840, saxofonul și-a cucerit excepționala sa faimă în secolul al XX-lea, datorită unei calități exemplare: omogenitatea sonorității pe toate registrele. De la Hector Berlioz, Bizet, Massenet, Glazunov până la Ravel, Richard Strauss, Prokofiev, Debussy etc., o multitudine de compozitori au scris pentru acest nobil instrument.

Din păcate, începuturile sale au fost umbrite de polemici, dispute și procese la tribunalele din Paris și Bruxelles, fiindcă Adolph Sax, dornic să obțină un instrument superior din punct de vedere sonor, a împrumutat de la clarinet ancia, de la oboi tubul sonor, de la trompetă metalul, realizând un instrument hibrid. Brevetat în 1845, contestat până în 1854, saxofonul a fost introdus și apoi exclus din fanfarele militare, din învățământul muzical (în Franța a fost reintrodus la Conservator abia în 1942) și din diverse formații. După 1916 jazzul american l-a impus definitiv în viața muzicală.

Saxofonul este alcătuit din cinci părți, în majoritate metalice, are o intonație precisă, dispune de energie și vitalitate, oferind o mobilitate a pasajelor excepțională.

VIOREL COSMA

POȘTĂ ȘI TELEFON

ORIZONTAL: 1) Fir de-a lungul căruia se transmite, prin intermediul undelor electromagnetice, o convorbire telefonică. Adună corespondența de la cutiile poștale. 2) Convorbiri între două orașe, realizate tot mai mult prin rețeaua automată. 3) Florăscu Florică. Format pe discul aparatului de telefon. Udrea Aurel. 4) A vorbi în receptor. Individ. 5) Din cind în cind. În zilele noastre. 6) Oraș în Nigeria. Aliaj pe bază de aluminiu (abr.). 7) Leagă rețeaua telefonică continentală și intercontinentală permițând convorbiri simultane. Există pe mesele tuturor oficiilor poștale. 8) Obligatoriu la adresă (pt.). Program de ridicare a corespondenței de la cutie au a pachetelor de la mesagerie. 9) Diminutiv feminin. Cartier modern din Roma. Morar legendar care, după Dimitrie Cantemir, ar fi fost eponimul țigului lași. 10) Acord prin care două persoane pot efectua o convorbire telefonică la ora stabilită. **VERTICAL:** 1) Prefixul pentru convorbirile interurbane automate este format din trei (sing.). Comite-

tul de Stat al Planificării (abr.). 2) Număr de telefon la care se primesc lașuriri (pt.). 3) Repet! Din satelit! Localitate din județul Brașov cu codul poștal 2229. 4) Prima unitate de acest fel a fost introdusă în România, la București, la 3 martie 1886 și avea cinci posturi telefonice. 5) A lcaie un zgomot asemănător cu o căruță care circulă. Adăpostește obiecte de interes artistic, istoric, științific (pt.). 6) Localitate în U.R.S.S. Dublată Luna lui cuptor mai pe scurt. 7) Trecere fără oprire, de măruri sau de persoane, printr-o țară străină. În rețed 8) Badea Raluca. Scor alb. 9) Din satelit! A compune o scrisoare. 10) Puse cap la cap (sing.). Riu în Elveția. 11) Calculează cit durează o convorbire. Inventator și pictor american (1791-1872) care a inventat în 1837 și a perfecționat în 1840 telegraful și a elaborat codul telegrafic, care înlesnea cele mai rapide comunicații până la apariția telefonului. **DICȚIONAR:** AMAI, SAM, EUR, IAS, IUM, AAR.

Guranda '82: Tabără de creație literară și artistică de anticipație

A apărut, cu doi ani în urmă, în satul Guranda din județul Botoșani, un cenacul de literatură științifico-fantastică. L-a înființat profesorul Stelian Neagu, care a explicat copiilor ce înseamnă anticipația, cum trebuie cercetat și prevăzut viitorul, care sînt realizările actuale ale științei, dar și cele de după anul 2000... Copiii l-au ascultat și s-au apucat să scrie. Povestiri, poezii, recenzii la cărțile de anticipație, chiar eseuri științifico-fantastice.

S-au remarcat repede în peisajul literaturii de anticipație românești. Revistele „Cutezătorii”, „Contemporanul”, „Știință și tehnică”, Radio București, Televiziunea au scris și vorbit despre ei, le-au publicat creațiile. Nume ca: Lidia Elcu, poetă, elevă acum în clasa a VIII-a a Școlii generale din Guranda, Neti Guriuc, Liviu Guriuc, Nicoleta Elcu, Camelia Uscatu sînt de acum cunoscute iubitorilor de literatură de anticipație.

Ca o încununare a activității acestui cenacul (pe care ei l-au botezat „Selena”), Consiliul județean Botoșani al Organizației Pionierilor, cu sprijinul revistei „Știință și tehnică”, a organizat în această vară o tabără de literatură de science fiction (fantastic științific). Locul de desfășurare: pădurea de stejari din nordul Gurandei, unde, alături de localnici au apărut reprezentanți ai unui

alt cenacul pionieresc de anticipație, „Sapiens”, de la Casa centrală a pionierilor și șoimilor patriei din București, ca și de la alte cenaculuri studențești și de tineret (din Iași, București, Craiova, Timișoara, Sîngeor-Băi).

S-a lucrat, s-a citit, s-a cîntat, focul de tabără a funcționat zilnic. A fost o săptămînă foarte frumoasă, pe care o sperăm repetată și la anul. Punctul culminant al vieții de tabără l-a constituit apariția revistei de literatură științifico-fantastică „Selena”, editată de foarte tinerii scriitori și poeți-elevi din Guranda.

Felicitări organizatorilor și mai ales inimosului director al Școlii generale din localitate, un mare iubitor al literaturii de anticipație.

ALEXANDRU MIRONOV

CINE ȘTIE CIRCULAȚIE CÎȘTIGĂ!

„Pieton - Cutezătorii”

Cu cele patru întrebări de mai jos, pe teme de ADAS, la care veți da răspunsurile în scris pe o foaie separată de hîrtie, ediția din acest an a concursului nostru se încheie. Ce aveți de făcut din acest moment?

Verificați încă o dată, cu atenție, toate desenele și răspunsurile date la întrebările însoțitoare, precum și la întrebările pe teme de ADAS apoi, scriind cîte aceste răspunsuri pe două-trei, cel mult patru coli de hîrtie obișnuite, le trimiteți pe toate într-un singur plic pe adresa redacției noastre: Revista „Cutezătorii”, Piața Științei nr. 1, București, cu mențiunea „Pieton - Cutezătorii” sau „Cine știe circulație cîștigă”.

Îi informăm, pe această cale, și pe cititorii care din diverse motive au aflat mai tîrziu despre concursul nostru, că și ei au posibilitatea de a participa, putînd intra în posesia unuia dintre numeroasele premii, cu condiția de a-și procura toate revistele, începînd cu numărul 22 și pînă în prezent, și de a răspunde la toate întrebările publicate.

Întrebări pe teme de ADAS

1. Pe ce perioade se poate încheia asigurarea complexă a elevilor și studenților?
2. Ce primă se plătește pentru asigurare „Turist”?
3. Pentru ce valoare sînt asigurate bunurile în cadrul asigurării complexe a elevilor și studenților?
4. Pentru ce valoare sînt asigurate bunurile în cadrul asigurării „Turist”?

Rostul acestor întrebări e acela de a vă determina să cunoașteți, în interesul vostru, marile avantaje pe care vi le oferă ADAS-ul prin diversele forme de asigurare care vă stau la dispoziție. Pentru a afla răspunsurile corecte, vă veți documenta fie la agențiile ADAS, fie la agenții de asigurări din localitățile voastre.

Cu începere din momentul de față, așteptăm răspunsurile voastre. Vă dorim, tuturor, succes deplin!

INVITAȚIE

Horia Moculescu, Marius Teicu, Olimpia Panciu, Mihai Constantinescu, Adrian Romcescu

vă invită la

întîlnirile muzicale ale
ALMANAHULUI

Cutezătorii

1983.

ÎN CÎRIND LA TOATE CHIOȘCIILE DE ZIARE

Redactor șef: MIHAI NEGULESCU. Redactor șef adjunct: UVIDIU ZOTTA. Secretar responsabil de redacție: ION DONCA. Prezentare artistică: POMPIIU DIMITRESCU. Prezentare tehnică: ION MIHĂESCU. Responsabil de număr: CONSTANTIN DIACONU; Foto copertă: GRIGORE PREPELIȚĂ. Redacția: Piața Științei nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA: Editura „Știința” ÎMPĂRUL C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile și agențiile P.T.T. Cîștiri din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departament export-import presă P.O.B. 136—137, Ilex: 11226 București

Index 41633 12 pagini, 1,50 lei

VITEJII CĂPITANULUI Scriidon

Scenariu: V. BÎRZĂ
C. DIACONU
Desene: PUIU MANU

ÎN ZORII ZILEI DE 25 OCTOMBRIE,
ZICE VA RĂMÎNE ÎNSCRISĂ CU LITERE DE
AUR ÎN ISTORIA POPORULUI NOSTRU,
BATALIONUL CONDUS DE CĂPITANUL
SCRIDON PARTICIPĂ LA ALUNGAREA
COTROPITORILOR DE PE ULTIMELE
RUDE DE PĂMÎNT AL TĂRII.

ULTIMA PALMĂ DIN PĂMÎNTUL SFÎNT AL
PATRIEI A FOST ELIBERATĂ. AZI, 25 OCTOM-
BRIE, E O ZI MARE PENTRU NOI TOTI.
ACEASTĂ ZI DE ÎZBÎNDĂ VA ÎNTRA ÎN
ISTORIE...

V-ATI ÎNDEDELI-
T LEGĂMÎNTUL, DOM-
LE CĂPITAN. ASA CĂ DE
ACUM VĂ PUTETI
RAFI BARBA.

E ADEVĂRAT, MICSESCULE, DAR N-AM
SĂ MI-O RAD. LUPA NOASTRĂ CONTINUĂ.
MĂI SÎNT SI ALTE TĂRI ÎNDOLIATE CARE GEM
SUB CIZMELE COTROPITORILOR FASCISTI.
OSĂ PORT RĂBĂ PÎNĂ ÎN ZIUA
VICTORIEI.

DE TERITORIUL UNGARIEI - LA TISA, LA BALSĂ, TIMAR, SZABOLCS, PE VALEA HERNADULUI SI LA
FAD, LA COTELE 174, 191, 238, 263 SI ÎN ALTE LOCURI - ZILE SI NOPTI, PE TÎMP DE PLOAIE SI VÎNT, OSTASII
DIVIZIEI 18 INFANTERIE AU TRECUT PRIN CRÎNCENE ÎNCLESTĂRI CU INAMICUL CĂPITANUL GEORGE COR-
MEREA POSTUL SĂU ÎN FRUNTEA BATALIONULUI - ERA UNUL DINTRU CETERII DE NĂDEJDE AI REGIMENTULUI
92 INFANTERIE, UN COLASCRĂTER APROPRIAT AL LOCOTENENT-OLONELULUI GHEORGHE ȘOIMARU, COMANDANTUL
ACESTEI UNITĂȚI DE VITEJII ÎNTRUNIND PRIMEJDIILE DINTRE CELE MAI MARI, EL SI-A ACOPERIT NUMELE DE
GLORIE CISTĂ ȘEA CĂ, DOVEDINDU-SE AFI NUNĂMI UN COMANDANT DEOSEBIT DE CAPACITĂȚI SI UN OM DE
OMENIE, PE CARE OSTASII, MULT MAI TÎNEȚI DECÎT EL, ÎL RESPECTAU SI-L ÎUBEAU CA PE UN PĂRÎNTE. ÎN ZIUA

DE 18 DECEMBRIE BATALIONUL COMANDAT DE CĂPITANUL SCRIDON, ÎMPREUNĂ
CU CELE ALTE UNITĂȚI ALE DIVIZIEI 18 INFANTERIE, A TRECUT GRANIȚA
ÎNTRU UNGARIA SI CĂTĂ SLOVACIA. DUFA PARTICIPAREA LA

LOFTI GRELE DATE PENTRU ELIBERAREA
SĂTULUI SIOVAC BUZINA, ÎN ZORII ZILEI
URNĂTOARE OSTASII BATALIONULUI 4
SI CONTINUA DRUMUL AVÎND CA
OBIECTIV CĂPETA REA SI, EVENTUAL,
DEPOSIREA SĂTULUI KOMAROVCE.

NU VAMĂI DURA MULT SI SE VA SFÎRȘI SI
RĂZBOIUL ĂSTA - IAR CĂI CARE VOR SUPRAVIEȚUI
NUNCE VOR UITA NÎC PE NOI, PE CĂȘTII
ROMÂNI CARE ÎMPREUNĂ CU LĂPTĂTORII
TĂRIILOR DIN CEALĂȚIA ANTIHILTERISTĂ
NE ADUCEM DIN PLIN CONTRIBUȚIA DE
SÎNGE PENTRU A CĂPETA LUMEA DE
BARBĂRIA FASCISTĂ. DA,
BĂIEȚI, NUMĂI NÎC...
IAR ACUM DIN NOUA
DRUM - PÎNĂ LA LA SA-
TUL ÎNSEKARI, TREBUIE
SĂ NE ADOREM OBIECTIVUL.

DĂ-MI-O SĂO MAI DUE
SI EU, CĂMĂRADE. TE VĂD
ISTOVIT SI AMĂRÎT.

SÎNT SI CĂȘTII, BĂMĂRIȚI, DOMNULE CĂPITAN.
RĂZBOIUL ĂSTA E CEA MAI MARE FACISTĂ DE CĂ-
MI SI PÎNĂ DE LUMI SI LUMI DE ZILE SÎNTEM DEAPĂRTE DE
CĂSA DE SÎNOSTRI, NU DORMIM CA LUMEA SI-N PLUS MĂCĂRĂ
NE SEPARĂ PE RÎND. ÎN GRUPA MEA AM MĂI RĂMĂS DOAR TĂTRU...

DOM'LE CĂPITAN, CERCETĂȘII AU
DESCOPERIT PE LIZIERA PĂDURII
DIN FOTĂ NIȘTE POZITII. LA
PRIMA VEDERE, PARĂRĂ-
SITE. CE ORDONAȚI?

BATALIONUL SĂ
SE DESFĂȘOARE
ÎN DISPOZITIV DE LU-
PTĂ SI SĂ AȘTEPTE.
COMANDANTII COM-
PANIILOR SĂ SE
PREZINTE LA
MINE

DE PE CREASTA, DÎMBULUI SE
ZĂRESC, DÎN CĂLO DE PĂDURE,
ACOPERI ȘURILE CASELOR DIN SĂTUL
LA CARE TREBUIE SĂ AJUNGEM. POZITIILE DE LA
LIZIERA PĂDURII POT FI ÎNTR-ADĂVĂR PĂRĂȘITE DE
INAMIC, DAR POT FI SI OCUPĂNĂ ÎN CARE NU TREBUIE SĂ CĂDEM.

(LA URMA)

9 TEMERARII SPAȚIULUI (XII)

REZUMATUL EPISODULUI PRECEDENT:

Scăpând de norul ciudat, năcător de energie, Dan și Vlad se îndreaptă bucuroși spre casă. În momentul depășirii unei centuri de asteroizi, este receptat un S.O.S.

Scenariu: SORIN ȘTEFĂNESCU

Desene: L. TĂNASE

UN ȘOC VIOLENT SCUTURA NAVA.

DIN MĂRUNTAIELE CARCASEI, O EXPLOZIE BUBUIE ÎNFUNDAT. SIRENA DE AVARIE URLĂ LUGUBRI. INDICATOARELE PARCĂ AU ÎNEBUNIT...

CU MARE GREUTATE, DAN SMULGE CÎTEVA SIGURANTE. HÎRTIND SLAB, SIRENA AMUȚESTE. ÎN ADÎNCUL NAVEI, CÎTEVA ZVÎCNITURI. APOI, LINIȘTEA.

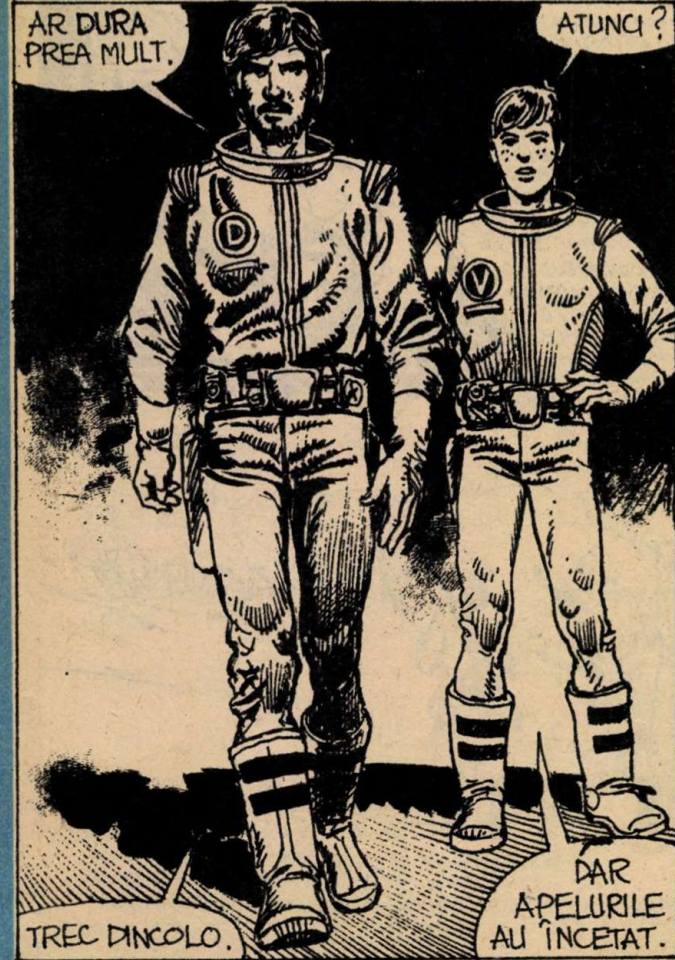
UN METEORIT...
UN GRĂUNTE.
DAR A LOVIT
EXACT UNDE
TREBUIE.

CE FACEM?...
ASTEPTĂM ECHIPA
DE INTERVENȚIE?

AR DURA
PREA MULT.

ATUNCI?

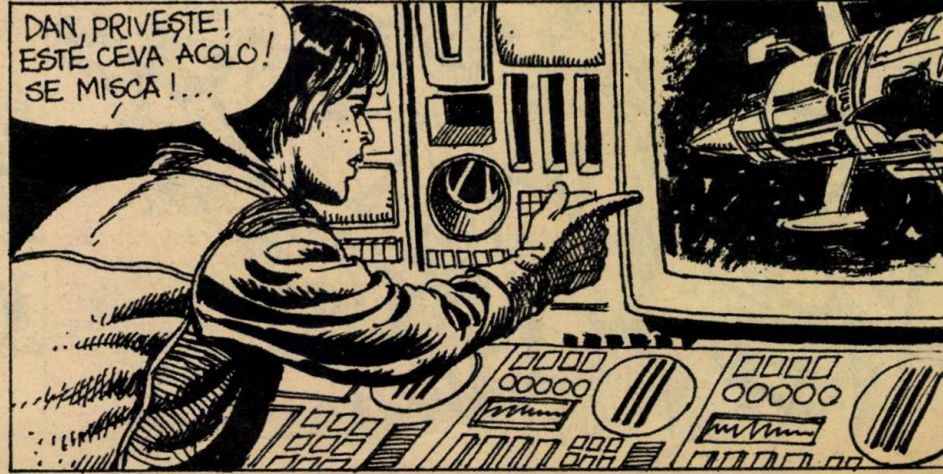
TREC DINCOLO.

DAR
APELURILE
AU ÎNCETAT.

VLAD S-A ÎNTRERUPT BRUȘC. NU, NU I S-A PĂRUT... ACOLO, ÎNTRE PLĂCILE DE METAL SFÎȘIAT, CEVA A SCLIPIT SCURT ÎN LUMINA PROIECTORILOR DE PE 207.

DAN, PRIVEȘTE!
ESTE CEVA ACOLO!
SE MIȘCĂ!...

(Va urma)

36

JOI, 9 SEPTEMBRIE 1982.
ANUL XVI (NR. 779)

Cutezătorii

REVISTĂ SAPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Stimați cititori — pionieri și școlari, comandanți-instructori, învățători și profesori, mult succes în noul an școlar!

Încă din primele zile de școală — numai rezultate foarte bune!

CADRAN POLITIC

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu și cu alți tovarăși din conducerea de partid și de stat, a făcut, în zilele de 2 și 3 septembrie, o vizită de lucru în județul Hunedoara.

Vizita de lucru a secretarului general al partidului în acest județ — unul dintre cele mai industrializate ale țării — a prilejuit noi și fructuoase întâlniri ale conducătorului partidului și statului cu puternicele detașamente muncitorești ale minierilor, siderurgistilor, energeticienilor, ale tuturor categoriilor de oameni ai muncii care-și desfășoară activitatea pe meleagurile hunedorene.

Pe tot parcursul vizitei, miile de locuitori de pe aceste meleaguri — din Deva, din Petroșani, din Hunedoara — au făcut tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarăsei Elena Ceaușescu, o primire entuziastă, exprimându-și sentimentele de bucurie, de aleasă prețuire pentru omul de frunte al țării, de numele căruia se leagă marile prefaceri pe care le-a cunoscut județul Hunedoara, asemenea tuturor județelor țării, în anii socializmului și, cu deosebire, în cei 17 ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului.

Cu prilejul vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a analizat, împreună cu organele locale de partid și de stat, cu specialiști, programele de dezvoltare și de modernizare a unor mari întreprinderi industriale ale județului, căile și mijloacele prin care acestea pot să-și aducă o contribuție sporită la creșterea producției industriale, a celei de cărbune, la dezvoltarea bazei de materii prime a țării, la asigurarea independenței energetice a României, potrivit prevederilor actualului cincinal, orientărilor și hotărârilor Congresului al XII-lea al partidului.

Dialogul purtat de secretarul general al partidului cu oamenii muncii din acest județ, prețioasele indicații pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a dat cu acest prilej, cele două importante cuvântări rostite la marile adunări populare din municipiile Petroșani și Hunedoara reprezintă un puternic impuls la o și mai viguroasă dezvoltare economică-socială a județului Hunedoara: la realizarea în și mai bune condiții de către puternicul detașament muncitoresc hunedorean a marilor sarcini și obiective ale planului pe acest an și pe întregul cincinal.

Țara

*Ești scrisă-n trei culori în inimi
Măreață vatră de povești.
Ai ochi albaștri cum ni-i cerul
Și păr ca grâul ce îl zămislești
Și-n inimi roșie ne ești
Căci te iubim nețărnut
În fruntea ta este bărbatul
Ce faima-n pace și-a clădit.
Prin el istoria veghează
La înflorirea ta de vis.
El către-un viitor de aur
Porți largi, eroic și-a deschis.
Ne arată drumul fericirii
Sub străluciri de tricolor,
El, cel mai bun și drag părinte,
Al patriei conducător!*

Cristina Elena Ganea
cl. a V-a, Căminul „Zburătorul”

15 SEPTEMBRIE 1982

Istoria ultimilor 17 ani — EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU — a însemnat un salt calitativ și în conținutul și modul de organizare a învățămîntului. Școala s-a dezvoltat neconținut în strînsă concordanță cu nevoile economiei, ale societății. ASTĂZI, FIECARE AL PATRULEA LOCUIȚOR AL PATRIEI PARTICIPĂ LA O FORMĂ DE ÎNVĂȚĂMÎNT!

Fiecare localitate din țară dispune de școli dotate cu laboratoare, cabinete, ateliere modern utilizate.

● aproape 45 LA SUTĂ DIN SĂLILE DE CLASĂ existente au fost date în folosință ÎN ULTIMII 17 ANI;

● numai în anul 1981 au fost date în folosință 1 849 SĂLI DE CLASĂ, 6 841 LOCURI DE ACTIVITATE ÎN ATELIERE-ȘCOALĂ.

CÎT 12 ORAȘE — astfel poate fi echivalat programul de construcții realizat în anii socializmului pentru învățămîntul de toate gradele!

LA DISPOZIȚIA CELOR CARE ÎNVĂȚĂ SE AFLĂ:

● 29 583 unități școlare de toate tipurile și profilurile (față de 24 060 în anul 1965).

● 14 098 laboratoare și 11 834 ateliere pentru învățămîntul primar, gimnazial, liceal, profesional și de maiștri.

● 5 619 laboratoare, săli de lucrări practice și ateliere didactice în instituțiile de învățămînt superior (față de 1 942 în anul 1965).

● 267 355 cadre didactice (față de 186 641 în anul 1965).

ÎNVĂȚĂMÎNTUL ÎN LIMBILE NAȚIONALITĂȚILOR CONLOCUIȚOARE:

● în 3 249 unități și secții de învățămînt de toate gradele predarea se face în limbile naționalităților conlocuitoare.

● din 837 titluri de manuale în 25 998 000 exemplare, editate în anul 1981, 188 titluri de manuale, în 1 288 300 exemplare, au fost în limbile naționalităților conlocuitoare.

ORTI DESCHISE PENTRU

4 000 000 DE COPII!

„Începînd de la învățămîntul preșcolar și pînă la învățămîntul universitar, copiii, tinerii trebuie crescuți și educați în spiritul dragostei de patrie, al devotamentului față de societate, față de partid, în spiritul muncii, înarmîndu-i cu cele mai noi cuceriri ale științei și cunoașterii umane”

NICOLAE CEAUȘESCU

ÎN ANUL 1985:

- populația școlară va reprezenta circa 27 la sută din totalul populației;
- se va asigura generalizarea ÎNVĂȚĂMÎNTULUI OBLIGATORIU DE 12 ANI;
- în anul 1985 cheltuielile statului pentru dezvoltarea bazei materiale, finanțarea procesului de învățămînt, acordarea de burse și alte forme de sprijin material acordat elevilor și studenților vor depăși 128 MILIARDE LEI.

Copilărie de aur

Copile,
tu ești ziua fără asfințit
cu dorul din țară desprins.
O, zîmbetul tău cald ca o mireasmă,
ochii tăi demni și bucuriile tale
vegheate de cel mai bun fiu al patriei.

Copile, tu ești lumină din pașii
prin dumbrăvi purtați
sub cupole de sunete.

Tu privești fericit cerul acestei
țări fără seamăn — România,
munții, cîmpia,
casa părintească,
livada bunicilor,
nesfîrșitele uzine,
înaltele furnale...
Și în fiecare dimineață
pornești cu încredere spre școală!

Elena Bălan, clasa a V-a,
Școala generală nr. 2, Deva

Florile păcii

Florile păcii
cresc
numai în liniște
și iubire.

Oamenii planetei
muncesc
și trăiesc
sperînd,
nu în bombe
ci în fericire.

Copiii planetei
doresc
pline și carte.
Ei cred
numai

în liniște
și dragoste.

Oameni ai Terrei,
alăturați-vă
părinților mei
și poporului român
pentru a păstra
pacea copiilor
care cresc
pe frumosul glob pămîntesc!

Daniela Pașcanu
clasa a VI-a,
Școala generală Bel-
cești, Iași

PENTRU VOI TOȚI:

Odată cu prima zi de școală, revista noastră lansează o nouă ediție a acțiunii „Banca de onoare a autodepășirii la învățătură și comportare”. Fiecare dintre voi își poate înscrie numele în palmaresul celor care se străduiesc să învețe din ce în ce mai bine!

Inainte de primul clăpotei!

Cum intru pe poarta școlii, văd cițiva copii care mătură grăbiți aleea principală. De o parte și de alta, alți cițiva trag cu grebele rămurelele răcâte prin iarbă... Sînt foarte ocupați, îmi spun, n-are rost să-i deranjez, mai bine intru în școală...

Pe culoar, de îndată ce închid ușa în urma mea, mă „bombardează” zgomote de ciocane minuite de mîini grăbite. Zarvă de lucru în toate părțile. În dreptul primelor două săli de clasă, clase noi după cum arată ușile proaspăt vopsite și parchetul care strălucește ca oglinda, copiii fixează pe rama de lemn plăcuțele cu „cl. a VIII-a A” și „cl. a VIII-a B”. Și aici se lucrează de zor îmi spun, așa că mai bine urc la etaj. Pe scări coboară vesele cîteva fete cu perdele gata, puse pe șnur, doar să fie fixate la geamuri... alte cîteva urcă ducînd ghivece cu flori...

Sus, pe culoarul de la etaj din nou fișit de glaspapir, bătăi ritmice de ciocane. Aici, în dreptul altor două clase noi (căci școala aceasta, după cîte știam

de la tovarășa directoare, s-a extins cu patru săli de clasă), pe plăcuțele proaspăt puse, citim: „cl. a IX-a A”, „cl. a IX-a B”... Cițiva băieți mai curăță băncile, iar printre fetele care șterg tabla o recunosc pe Vasilica Măriuță, corespondenta noastră. Dar nu, hotărît, nici pe ei nu pot să-i opresc din lucru pentru a sta de vorbă...

Afară, în curtea școlii, în partea aceea unde este șantierul viitorului muzeu școlar este, de asemenea, activitate febrilă. Meșterii încep să ridice zidurile deasupra fundației care este gata și lasă să se deslușească conturul celor trei săli de expoziție și holul cel mare... Aproape, un grup de băieți stivuiesc cărămizi, alții cițiva, alături de ziduri, pregătesc mortarul. Unii dau din mină în mină cărămizi ca să le fie cît mai aproape meșterilor. Printre acești pionieri harnici îi recunosc pe Elena Crișmaru, Gabriel Birgăoanu, pe Claudia Cosma, pe Mihai Orjică și pe mulți alții. Tot nu mă hotărîsc să-i opresc din lucru...

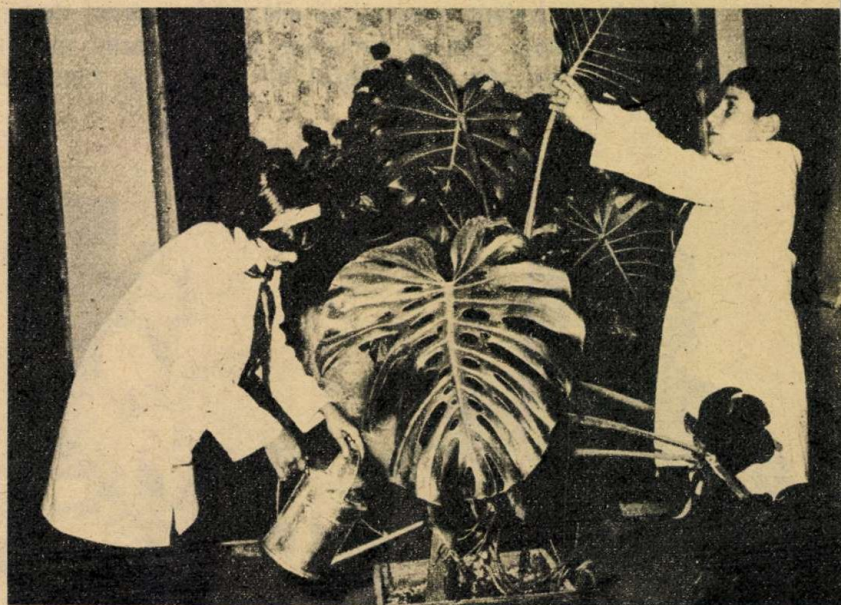
Ma îndrept spre noua „Crescătorie de

iepurî”, construcție solidă, trei părți din zid, iar partea din față, din aproape patruzeci de ușițe din sîrmă împletită, adică tot atîtea boxe pentru iepuri. Din spre grădină apar băieți cu brațele pline de morcovi și lucernă. Sînt și ei foarte ocupați. Nu-mi rămîne decît să mai privesc o dată spre clădirea Școlii generale din comuna Moțca, județul Iași. Mare și

frumoasă! Acolo unde geamurile sînt deschise, ghivece pline de flori se răsfață în soare. Deasupra intrării, între alte flori, este scris: „Bine ați venit la școală!” Deci, totul e gata.

Primul clopoțel poate să sune!

LIDIA NOVAC

AFIS

LA TEATRU, CU BILET DE... VAPOR!

— Spada, Ionică! Atenție la spadă! Trebuie să dai impresia că n-o uși niciodată. Te asigurî mereu că e acolo, la sold.

— Chiar și cînd mă joc?!

— Întotdeauna. Ai învățat de mic meșteșugul armelor, ești viitorul Ștefan voievod, cunoști primejdiiile care se pot ivi pe neașteptate; gestul de a ști că arma se află la îndemînă ți-a intrat în reflex. Repetăm intrarea.

...La Grindu, Dunărea curge majestuos, pregătindu-se pentru întîlnirea cu marea pe care, cîndva, Ștefan și-a lansat cutezător flota agerelor sale veliere denumite „pînzare”. În comuna Grindu nu există teatru — ceea ce nu înseamnă însă că nu poți să vezi o piesă!

— Florentina, Ileana, Petricea, a fost bine dar, ca să fie și mai bine, repetăm întregul tablou. De data asta îl facem „șnur”, fără întreruperi.

...La Grindu, cei 350 de pionieri ai școlii generale și-au petrecut vacanța ca voi toți: au fost în tabere și în excursii, s-au jucat, au învățat multe lucruri noi, sînt alături de părinți pe ogoare, la porumb și la legume. În plus, pregătesc încă din luna iunie o interesantă piesă istorică.

De ce au început atît de devreme? Pentru că vor să realizeze un spectacol foarte bun, cu care să dea reprezentații nu numai în comună, ci să facă și turnee — pe scurt, să aibă cît mai multe șanse de succes pe scena Festivalului național „Cîntarea României”.

Este o piesă care le place foarte mult, subiectul fiind inspirat din copilăria lui

Ștefan cel Mare. Munca lor artistică e deosebit de perseverentă: de-a lungul întregii veri, au avut cîte două-trei repetiții pe săptămînă — și ele continuă.

În rolul lui Ștefan copil: Ion Trîscă, din clasa a 7-a, unul din cei mai harnici elevi ai școlii. Doamna Oltea, mama lui Ștefan, este Florentina Mogoș, dintr-a 8-a — o fată voinică, autoritară. Nu-i e greu să joace un rol de „om mare”, are experiență, sînt acasă opt frați. „Comicul” este un băiat vesel și în „civil”, nu numai pe scenă: Haralambie Mogoș, dintr-a opta. Plesniță, „răul” piesei, adică Petrache Gheorghe, tot dintr-a opta, este, în viața de toate zilele, un coleg pe care te poți bizui. Distribuția numără 18 interpreți, la care se adaugă decoratori, costumieri și tehnicienii de scenă.

Cine va lua din Galați un bilet de vapor la întîia octombrie cu destinația Grindu va putea să asiste la premieră! Biletul de vapor ține loc și de bilet de intrare...

SANDU ALEXANDRU

MOGOS
FLORENTINA

TRÎSCĂ
ION

Cutezătorii

Printre noi

DESENE DUMITRU

DESCOPERITORII VALDROSULUI TEZĂUR (PESTE 500 DE DENARI ȘI DYNAMACHIE GRECEȘI DIN INSULA TASOS) SÎNT PIONIERII PETRÎCĂ ARDELEAN ȘI IOAN BOIEȘ DE LA ȘCOALA GENERALĂ NR. 1, JIBOU, JUDEȚUL SALAJ. PENTRU FAPTA LOR CEI DOI PRIETENI AU FOST DISTINȘI CU „MERITUL PIONIERESC”.

MARI COMPETIȚII SPORTIVE PIONIEREȘTI ALE VACANȚEI

PIONIERII ROMÂNI — PE LOCUL DOI LA TETRATLONUL ATLETIC INTERNAȚIONAL „PRIETENIA”

De data aceasta, finala internațională a tradiționalului Tetratlon athletic pionieresc „Prietenia”, ajuns la cea de-a 26-a ediție, a fost găzduit de Republica Populară

Mongolia. La întrecerile care s-au desfășurat în zilele de 16 și 17 iulie pe stadionul central din Ulan-Bator au participat cele mai bune echipe de pionieri-atleți, cîștigătoare ale fazelor naționale, din următoarele țări: Bulgaria, Cuba, Cehoslovacia, R.D. Germană, Mongolia, Polonia, România, U.R.S.S. și Vietnam. Dovedindu-se bine pregătiți și, mai ales, animați de dorința de a reprezenta cu cinste culorile patriei, pionierii români au avut o comportare meritorie, echipa de fete situîndu-se pe locul doi cu 2 073 puncte, după cea a Uniunii Sovietice (2 155 p.), iar cea de băieți, pe locul trei cu 1 894 puncte (după echipele Cubei — 2 155 p. și Mongoliei — 1 938 p.). În clasamentul general pe națiuni, reprezentativa noastră a ocupat locul doi (cu 3 967 p.), după cea a Cubei (cu 4 074 p.). Cu acest prilej s-au distins în mod deosebit pionierii **Mihaela Novăcescu** (locul doi la 60 m, cu 7,7), **Gabriela Senchea** (locul doi la înălțime, cu 1,65 m), **Marius Bulac** (locul doi la înălțime, cu 1,84 m) și **Attila Jaraba** (locul doi la 800 m, cu 2.08.6). Sînt numele unor copii care și-au dovedit astfel reale aptitudini de atleți și pe care sperăm că această primă afirmare a lor pe plan internațional îi va mobiliza pentru a merge mai departe pe drumul performanței.

Prof. Mihai Hoară,
activist al C.N.O.P.

ÎN PREMIERĂ ABSOLUTĂ — CUPA „PIONIERUL” LA HANDBAL

În zilele de 28, 29 și 30 iulie, în municipiul Baia Mare s-a desfășurat prima ediție a „Cupei Pionierul” la handbal, categoria 13—14 ani.

Organizat de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, Ministerul Educației și Învățămîntului și Federația română de handbal, concursul s-a bucurat încă din etapa de masă de largă popularitate, antrenînd în întreceri cîteva mii de echipe de fete și băieți. Dintre acestea, cele mai bune echipe (Șc. generală 27, Brăila; Șc. generală 9, Galați, Șc. generală 3, Hunedoara, Șc. generală 21, Iași, Șc. generală 12, Baia Mare, Șc. generală 1, Sighișoara, Șc. generală 2, Caracal — la fete și Șc. generală 8, Bacău, Șc. generală 13, Brașov, Șc. generală 10, Călărași, Șc. generală 8, Ploiești, Liceul „M. Eminescu” Iași, Șc. generală 4, Baia Mare, Liceul pedagogic, Drobeta-Tr. Severin, Șc. generală 1, Drăgășani — la băieți) s-au calificat pentru etapa finală.

După întreceri disputate, atractive, cele mai bune formații s-au dovedit cele ale Șc. generale 2, Caracal, la fete, și Șc. generale 4, Baia Mare, la băieți. Pe primele trei locuri s-au clasat: fete — 1. Șc. generală 2, Caracal, 2. Șc. generală 9, Galați, 3. Șc. generală 12, Baia Mare; băieți — 1. Șc. generală 4, Baia Mare, 2. Liceul pedagogic, Drobeta-Tr. Severin, 3. Liceul „M. Eminescu”, Iași.

FINALA REPUBLICANĂ A COMPLEXULUI APLICATIV DE PREGĂTIRE PENTRU APĂRAREA PATRIEI

La Gălăciuc (Vrancea), într-o atmosferă romantică și... sportivă totodată (tabără în corturi, plasată într-un peisaj de-o rară frumusețe), 328 de pionieri și școlari din întreaga țară s-au întrecut, timp de 10 zile (28 iulie — 6 august) în tradiționalele probe ale Complexului aplicativ de pregătire pentru apărarea patriei, obținînd rezultate dintre cele mai bune. În felul acesta a fost confirmată și de această dată preocuparea permanentă și rodnică a Organizației noastre de pionieri care urmărește îndeaproape pregătirea membrilor săi în vederea apărării patriei. Pe probe, locurile întii au fost cucerite de următoarele echipe: tir — echipajul județului Bistrița-Năsăud; pistă cu obstacole — echipajul județului Argeș; traseu aplicativ — echipajul județului Brașov. În clasamentul general, pe primele trei locuri s-au situat, în ordine, municipiul București (echipajul de la Școala generală nr. 36, cu 111 puncte), județul Argeș (echipajul Școlii generale Albești, cu 110 p) și județul Hunedoara (echipajul Școlii generale nr. 4, Hunedoara, cu 109 p.)

CEA MAI BUNĂ PATRULĂ ȘCOLARĂ DE CIRCULAȚIE

Ajuns la cea de-a 12-a ediție, concursul „Cea mai bună patrulă școlară de circulație”, organizat și desfășurat de la faza de masă pînă la cea republicană cu sprijinul competent al Inspectoratului General al Miliției, Direcția Circulație, se bucură, în continuare, de un mare succes în rîndul pionierilor și școlărilor noștri. O dovadă este faptul că în anul școlar trecut au funcționat în școlile din întreaga țară peste 7 000 de asemenea patrule, totalizînd 60 000 de membri. Cei mai pregătiți dintre ei, membrii patrulelor care au cucerit locul întii la nivelul județelor, și-au dat întâlnire de data aceasta la Botoșani. Disputa în cele patru probe — teoretică, de dirijare a circulației pietonilor, de îndemînare în conducerea bicicletei în poligon special amenajat și de pilotare a cartului — a fost atît de... aprigă și de strînsă, încît cîștigătorii n-au putut fi cunoscuți decît în ultimul moment. După primele două probe, patrula județului Teleorman se afla în frunte, cu maximum de puncte, urmată îndeaproape de reprezentativele județelor Argeș, Alba și Bihor. Se credea, la un moment dat, că teleormănenii nu vor mai putea fi ajunși, dar ultimele două probe au răsturnat complet situația și clasamentul. Dovedindu-se mai buni în conducerea bicicletei și a cartului, membrii cunoscutei, ba am putea spune chiar... celebrei patrule școlare de circulație de la Școala generală nr. 1 din Costești, județul Argeș (care a mai cucerit de cîteva ori pînă acum locul I pe țară), trec în frunte, locurile doi și trei fiind ocupate de patrula Liceului pedagogic Gheorghe Șincai din Blaj, județul Alba și, respectiv, de patrula Școlii generale nr. 25 din Oradea, județul Bihor.

LUMINA GRAIULUI PĂRINTESC

GH. TOMOZEI
despre

Marin Preda

plouă. Ca lacrimile...

Cel mai citit dintre prozatorii contemporani și-a conceput scrierile cu orgoli (nemărturisite) riguros arhitectonice, pe măsura nobletei stirpei țărănești care l-a trimis în lume, la început, în lumea literelor, mai apoi. Construcția rezultată (cu firide și turle pe care n-a mai avut când să le isprăvească) este o minerie a literaturii

...I-a fost dat marelui nostru scriitor Marin Preda să aibă soarta soldatului-craic al victoriei de la Maraton aflându-și, abrupt, sfârșitul la puține clipe de la triumf. Cartea de 1 200 de pagini pe care ne-o dăruise de curând („Cel mai iubit dintre pământeni”) a trecut meteoric prin librării. Nici confrății scriitorului n-au apucat să obțină și-atunci am asistat la un spectacol neobișnuit. Marin Preda semnând sute de bonuri de mină cu care se putea cumpăra trilogia de la librăria editurii pe care a întemeiat-o și care se numește (se putea altfel?) „Cartea Românească”. Critica s-a rostit rapid salutând o capodoperă a prozei noastre și un autor clasic. La vîrsta cînd unii se nevoiesc să compună memorii privind înapoi cu „dumșie”, reîpărîndu-și abundent opurile ori războindu-se cu pasteritatea, Preda trudea cu o dăruire fără egal. Țăranul parcă ieri descins în Bucureștii mirajelor își apleca ochii ascunși de ochelarii cu lentile nevrosimile peste file înnegrite în nopți de efort solitar și nu părea să fi ajuns nici măcar la jumătatea destinului său literar. Trăia anii capodoperelor. Simțeam că făptura firavă în fața căreia ne înclinam putea împlini paginile „Cărții Așteptate”.

Și, într-o noapte de primăvară rece, moartea a fulgerat mina cea harnică. Ne-a rămas doar un raft de tomuri iscălite simplu cu numele lui așa cum olarii își imprimă amprente pe toate de amforă. Cum nu trăia crepusculul unei strălucitoare cariere, ci orele ei de bărbăție și

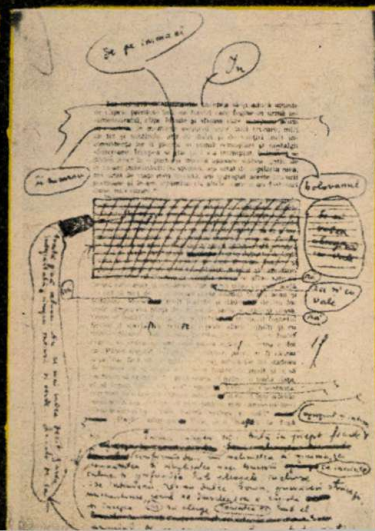
de tinerețe, am temeiul să-l plîng pe cel doborât la 58 de ani ca pe Cîrlova ori pe Labiș. Steaua lui de pămînt se stinge urcînd la zenitul unei literaturi pe care a slujit-o cu inegalabil har, cu inflexibilă demnitate, cu un farmec secret de care abia acum ne umplem inimile. Cînd a murit Sadoveanu, Preda se întreba dacă n-ar fi potrivit să botezăm Dunărea cu numele celui pierit. Acum, cînd el însuși a trecut în neîntîlnire, ne putem gîndi că numele lui de puține silabe l-am da cu îndreptățire Cîmpiei al cărei amar rapsod a fost. Sălcimul moromețean trece în herbul istoriei literaturii alături de stejarii lui Sadoveanu ori de teii Eminescu. Înainte de a-și învinge durerea, cei ce l-au iubit nu trebuie să uite că Marin Preda e autorul unei opere solid constituite, propunîndu-se orgolios cunoașterii noastre: „Moromeții”, „Delirul”, „Viața ca o pradă”, „Cel mai iubit dintre pământeni” — romane adăugate culegerii de nuvele cu care a debutat, „Întîlnirea din pămînturi” — poartă în ele semnele durabilității. Preda a înobilat imaginea scriitorului și a scrisului solicitînd cuvenitul respect pentru un meșteșug care reclamă o perpetuă jertfă. Întîmplarea face ca în titlul primei sale cărți ca și în al ultimei să existe, luminîndu-se și luminînd, cuvîntul pămînt. E pămîntul pe care l-a slujit acest scriitor neasemuit pămîntul în muțenia căruia urmează a se închide, și din care vor răsări florile aspre ale cîmpiei și trunzele sălcimilor, mărunte și alunge. Nu mai mari ca picăturile de

noastre de la origini pînă în prezent, dar, mai ales, din prezent. Marin Preda a preferat să opună profesiunilor de credință cărți profund moderne, de răscolitoare autenticitate, vorbind despre societatea românească, vorbind, în primul rînd, despre oamenii acestui pămînt. A fost efectiv autorul cel mai curajos, abordînd tenace unele teme despre care se presupunea că sînt încă atît de aproape de noi încît nu le putem privi cu obiectivitate istorică („Delirul”). Mișcînd cu meșteșug personaje — atît din lumea satului cît și a orașului — el a năruit imaginea prozatorului „specializat”, dedicat cu exclusivitate unor medii sociale. A nutrit puțin respect pentru scrisul cu osebire „frumos”, neînșirînd în file mărgelile de metafore totale, cu implicații nebănuite în desenul epic al frescelor sale impregnate mai mult cu vigoare decît cu savoare. Marin Preda n-a avut timp de irosit cu narațiuni minore și a dovedit un sentiment patern față de personajele sale de început, pe care și le-a purtat din carte în carte, din roman în roman, desăvîrșindu-se prin viziunea despre ele și implicit prin ele: Cu aparențe hirsute, lipsite de dulceața vieții, Marin Preda a fost, în intimitatea sa sufletească, un mare timid (un „mare singuratic”) și nu pot să nu laud comportarea lui totdeauna ofensiv-orgolioasă, dar defensiv-modestă în același timp. Tezaur viu cu sunete receptate profund de conștiința cititorilor săi, opera lui Marin Preda își urmează implacabil drumul spre clasicitate...

Microdocumentar Marin Preda

O pagină cu corecturi. (Foto 1)

Casa părintească de la Siliștea Gu-mești, județul Teleorman. Aici s-a născut, la 5 august 1922, Marin Preda. (Foto 2)

Această fotografie, păstrată mereu în camera de lucru a scriitorului, ni-l prezintă pe Tudor Călărășu, tatăl lui Marin Preda. (Foto 3)

La vîrsta cînd Marin Preda termina cursul primar. Privindu-l, ne reamintim fragmentele din „Moromeții” în care sînt evocate momente din copilăria lui Nicolae, zilele de școală, serbarea de la finele anului. (Foto 4)

Învățătorul care a rămas în sufletul scriitorului pentru totdeauna, după cum chiar el mărturisește. (Foto 5)

În anul 1937 Marin Preda se înscrie la școala normală din Abrud. Trece examenul de bursă cu media 10. În cartea „Viața ca o pradă”, autorul povestește despre anii petrecuți în școală.

1942. Marin Preda debutează în lite-

ratură cu o schiță, în pagina literară a ziarului „Timpul”. În 1948 apare primul său volum: „Întîlnirea din pămînturi”.

1955 este anul apariției romanului „Moromeții”. Volumul al doilea a apărut în 1967.

1970. Se înființează Editura „Cartea Românească”. Primul său director a fost Marin Preda. (Foto 6)

În anul 1974 Marin Preda este ales membru corespondent al Academiei R.S.R., secția de științe filologice, literare și artistice.

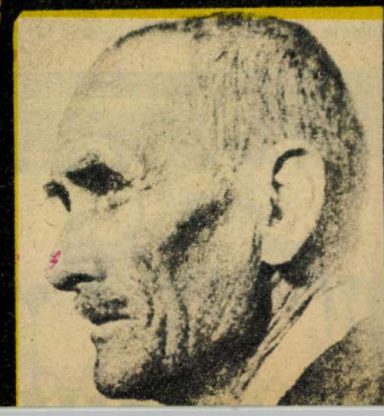
DOCUMENT „CUTEZĂTORII”

Marin Preda împreună cu cei doi copii ai săi Nicolae și Alexandru. (Foto 7)

Această fotografie-document a apărut în „Cutezători” nr. 45 din 5 noiembrie

1970 și evocă întîlnirea lui Marin Preda cu un grup de cititori ai revistei noastre. Dorind să-l cunoască pe scriitor dincolo de cele cuprinse în manuale, copiii ne-au solicitat această întîlnire, pe care redacția le-a înlesnit-o cu plăcere. Ajutîndu-i să depășească o anumită timiditate firească, marele prozator a răspuns cu amabilitate, cu o mare disponibilitate sufletească la întrebările puse. Iată cîteva fragmente din dialogul purtat cu pionierii, care rămîne grăitor pentru sufletul generos al scriitorului. (Foto 8)

UN CITITOR: V-am ruga să ne satisfaceți curiozitatea în legătură cu Ilie Moromete. Să ne explicați ceva despre realul Ilie Moromete, deoarece cred că

Într-una din zilele trecute, răsucind butonul radioului, pasionații rubricii „Fonoteca de aur” au ascultat cu emoție vocea lui Marin Preda. Era o înregistrare datînd din anul 1955, anul apariției primului volum din „Morometii”. Scriitorul citea un fragment din această carte în care ni se înfățișează un tablou de unică vibrație — o zi de vară la seceriș. Protagonștii sînt doi copii, frate și soră.

În ziua cînd Boțoghină îi dăduse fiului său seceră în mină, băiatul avea atunci zece ani — se uitase la tatăl său nedumerit:

— Și de cai cine o să aibă grijă? Întrebare, închipuindu-și că problema cailor e fără soluție.

— De cai o să aibă grijă Irina, răspunsesse tatăl cu simplitate.

Vatică făcuse ochii mari, uimit la culme.

— Irina?! Păi are s-o calce pe picioare, tată.

Boțoghină îl apucase atunci pe fiu de umeri și îl silise să stea jos, cu umerii drepti.

— la stai așa! Țin-te bine. Ține grumazul încordat! Și spinarea.

Apoi îi apucase în palme rotunjimea umerilor încă plăpinzi și se lăsase greu, pe gîtul fiului. Uneori Vatică rămăsese cînd Irina se așeza ca un nod între ei și începea să-i împiedice la picioare. Căi stăteau liniștiți pînă ce fetița se ridica de lîngă ei, apoi ridicau picioarele din față împiedicate și săreau un pas mai încolo, sforăiau și începeau să pască.

Vatică striga de departe cu seceră în mînă:

— Mă, păzea, mă! Păzea, mă, Irino, că dacă te lovește unul o dată, vai de pielea ta, vai de tine! Îți plîng de milă, Irino, înțelegi tu?

Nu se întîmpla însă nimic. Copitele cailor călcau aproape de tot de picioarele mici ale fetiței, fără ca s-o atingă vreodată.

În tîndă, înainte să se așeze la masă, Vatică se apropie de sora lui, care stătea jos pe prag, își puse mîinile pe umerii ei și se lăsă cu toată greutatea lui, de păsprezece ani. Fetita se înmuie și tipă:

— Vatică! Stai la-n loc!

— Țin-te dreaptă, nu te moleși! spuse el apăsînd mai încet. Apoi hotărî: Ești bună de seceră, ce să mai vorbim!

A doua zi au ieșit la cîmp. Lotul lor, prin vînzare, se înjumătățise.

Deși nu era de loc frig și nici măcar răcoare, Irina tremura din tot trupul. Se dădu jos din căruță și în timp ce deshăma caii, Vatică strigă la ea:

— Haide, Irino, pune mîna pe seceră și dă-i drumul!

Glăsul aspru și neînduplecat al fratelui, un glas necunoscut, parcă al unui om străin, o sperie; dîrdîia; se uita la mama ei, așteptînd să audă de la ea un cuvînt bun, dar femeia tăcea posomorîtă și nici n-o vedea.

Vatică luă repede o seceră și începu să taie cu iuteală grîu amestecat cu iarbă. Încercă brațul și dădu cailor să mînce în spatele căruței. Femeia se pregătea și ea de muncă. Irina îl urmărea pe fratele ei cu niște priviri rugă-

toare, fierbinți. Vatică luă din cutia căruței o seceră și se uită spre sora lui cu asprime. O chemă:

— Trece încoace, ce-ai rămas înțepentă lîngă cai?

Se pare că micul flăcău pricepu ceva în legătură cu privirea neclintită și umedă a sorei lui pentru că se apropie de ea și apucînd-o de braț îi spuse frățește, mai înduplecat:

— Hai să te învăț, nu te speria așa! la uită-te la ea cum tremură, ca proasta! Mă, ce moale ești!

Îi dădu drumul de braț și-i puse seceră în mină. Irina o apucă de coadă și rămase cu ea în aer, neștiind ce mișcare să facă. În acest timp, mereu posomorîtă, mama lor începuse să seceră în tăcere. Vatică se apropie de grîu și, înainte să se aplece la rădăcina spicelor, întoarse capul și spuse cu mîndrie:

— Uită-te la mîinile mele, Irino!

Fetița se apropie și se uită. Vatică se aplecă, prîndu-se un pic de spice sub încovoierea secerii, îl apucă cu cealaltă mînă și trase; paiele se rușeră toate deodată, ca tăiate de brici și mînunchiul de spice se ridica în aer foșnînd. În clipa următoare mișcarea se repetă, apoi iar și încă de patru-cinci ori pînă ce mînunchiul se îngroșă. În acest timp pașii secerătorului înaintau în golul făcut, călcînd ușor peste miriștea rămasă.

— Ai văzut? întrebă Vatică ridicîndu-se și lăsînd la pămînt mînunchiul. Ei, ia apleacă-te. Trece aici lîngă mine.

Atunci mama copiilor își ridică spinarea și spuse:

— Vatică, vezi să nu-și taie vreun dești.

— Să nu-ți tai vreun dești, spuse Vatică uitîndu-se cu atenție să vadă în ce fel vîră sora lui seceră în grîu.

Fetița făcu aceleași mișcări pe care le văzuse la fratele ei, dar cînd trase, grîul în loc să fie tăiat, se smulse cu pămînt, cu niște bulbi mari și fărîmicioși. Vatică se îndoi de spinare și izbucni în rîs:

— Bă, Irino, au! Bleagă mai ești! Păi nu așa! Nu trebuie să tragi de grîu, trebuie să tragi de seceră și să împingi spicele înainte.

Fetița se ridică și rămase în picioare prostă, într-o mină cu seceră și în alta cu un mînunchi de spice smuls din rădăcină. Văzîndu-l pe fratele ei că rîde, se simți mai bine și începu și ea să rîdă. Se prefăcu supărată și ceru:

— Nu mai rîde, parcă tu cînd ai secerat la început...

— Uită-te, mă, la mine, răspunse Vatică, iar aplecîndu-se la rădăcina spicelor. Vezi? Uite! Tragi așa și îți seceră uite-așa, nu ca tine, parcă ai ține un băț. Și te apleci jos de tot, că n-ai oase în burtă! Și pînă te-nveți, apucă puțin în seceră, nu intra în grîu ca o barză! la treci acum!... Nu! Ce apleci spicele în jos? Apucă-le bine în mină! Și cînd ai să tragi cu seceră lasă mîinile moi, că pe urmă ostenești și faci bătăture în palmă; lasă mîinile moi, ce, n-aiuzi? Așa! Acuma, cînd ai să tai cu seceră, să nu tragi de spice, să le împingi înainte, dar fără să le culci. Acuma ia să te vîz: taie!

Fetița tăie mînunchiul și se ridică veselă. Privirile ei licăreau de bucurie.

— Ei, dă-i înainte! sfîrși Vatică mulțumit. Vezi să nu te tai. Ai grijă și apucă cu seceră atît cît poți lua cu mîna!

Se întoarse apoi spre mama lui, care între timp înaintase în grîu, scupă în palmă și se așeză la lucru cu gravitate și hotărîre.

Irina puse mînunchiul jos și vru să se aplece la rădăcina spicelor să seceră mai departe, dar se opri. Își duse mîna la frunte, ca și cînd ar fi vrut să alunge vreo ginganie, se șterse apăsât, se uită la dosul palmei: nu era nici o ginganie. Fetița se șterse iar și din nou se uită; nimic, în afară de cîteva picături de umezeală, de sudoare limpede și curată ca roua; atunci copilul își trase un colț al basmalei ei subțiri și decolorate, își șterse cu uimire chipul ei micuț și oacheș, se îmbrobodă mai strîns în așa fel ca fruntea să-i fie apărută de soare, se aplecă și începu să seceră.

4 ați plecat de la un personaj real. În fața celorlalți părea un om sucit, dar în realitate era un om cu o fire armonioasă. Ce diferență este între realul Ilie Moromete și cel din carte?

MARIN PREDĂ: Întîi despre Niculae. În volumul II avem în față un erou care a ajuns bărbat și care se formează, în primul volum îl avem copil. Atunci îl admiră pe tatăl său, acum se uită cam de sus la el, dar nu încetează să-l iubească, deși se poartă destul de aspru citeodată. La sfîrșit, în visurile lui, tatăl

5 îi revine des în amintire... Cît despre deosebirea dintre un erou și modelul său din viață, trebuie să știi că nicio-

6 dată un scriitor nu copiază realitatea. Nici pictorul, nici muzicianul, nici scriitorul nu copiază. De pildă, un pictor, dacă face un portret care seamănă prea de tot cu persoana reală, nu cred că este bun, fiindcă mai bună este în acest caz o fotografie. Artistul nu face decît să se proiecteze pe el însuși prin altcineva, printr-un om pe care l-a iubit, sau pe care l-a urît, sau prin mai mulți oameni, prin familie, sau printr-o întreagă colectivitate umană, un sat sau o regiune. Creangă, de pildă. În fond, părinții săi, o pupăză, o mătușă care îl gonea cu jordia prin cinepă n-au o valoare prea mare, însă Creangă își proiectează sensibilitatea și sufletul lui prin ei toți.

UN CITITOR: Care este personajul dumneavoastră preferat din tot ceea ce ați scris pînă acum?

MARIN PREDĂ: Moromete, deși la un moment dat mi s-a părut că Nicolae.

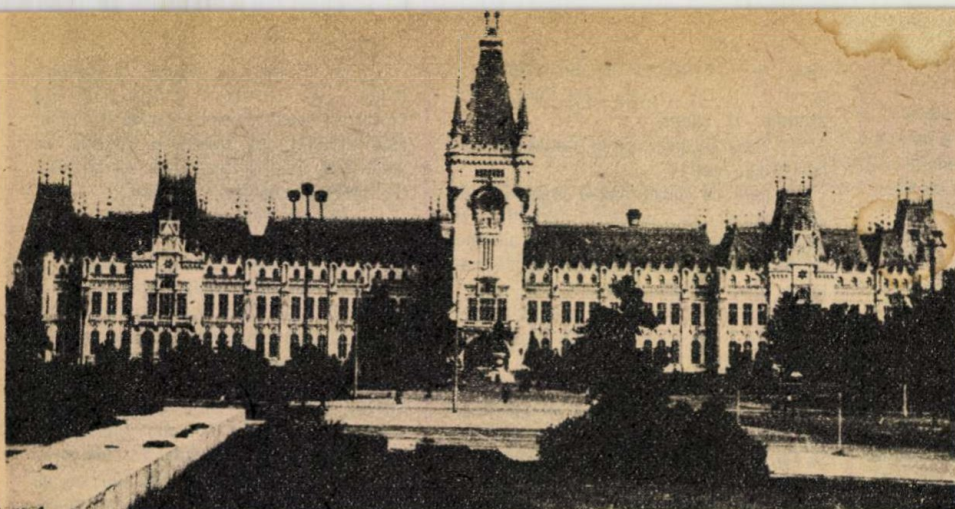

UN CITITOR: Dar Basisica a existat? MARIN PREDĂ: Da, a existat. Era o oale șchioapă, stearpă, foarte urîtă, cu unghia de jos crescută lateral; era foarte încăpățînată și rea...

UN CITITOR: Am fi curioși să știm ce părere aveți despre generația noastră.

MARIN PREDĂ: Dacă seamănă cu voi, părerea mea este foarte bună. Nu-mai să nu vă îngîmfați. Îngîmfarea tulbură mintea și cine e îngîmfat nu mai gîndește bine, nu face mare lucru în viață... În general, dacă îngîmfatul și-ar da seama cît e de antipatic, poate că ar renunța, de aceea nu vă sfîiți să-i întoarceți spatele. Nu confundați însă mîndria naturală a celui conștient de meritele lui cu îngîmfarea, care cel mai adesea se bazează pe merite închipuite.

„Sînt români care încă n-au fost la Iași, deși n-ar trebui să fie, căci cine n-a fost aici nu poate să străbată cu înțelegere foile celor mai frumoase cronici, nu se poate pătrunde după cuviință de spiritul trecutului nostru, care trăiește în acest loc mai viu și mai bogat decît oriunde aiurea.”

NICOLAE IORGA

Muzeul DINCOLO DE CEEA CE SE VEDE

Cu peste 40—50 de ani în urmă moldoveanul care venea la Iași cu necazuri, împovărat de nedreptăți, trebuia să intre într-o clădire impunătoare — fără să știe că e una din cele mai mari din țară; trebuia să intre într-un hol pavat cu dale — fără să știe că stema așezată în cele 4 colțuri ale holului poartă unul dintre cele mai scumpe simboluri ale românilor: Unirea; trebuia să urce niște scări ornamentate — fără să știe că...

Dar omul venea de la Fălticeni sau de la Pașcani cu treburi, cu necazuri — și el știa că aici e tribunal și că într-un tribunal ești preocupat de cu totul alte întrebări decît cele sugerate mai sus.

Și multe altele nu știa omul, multe alte întrebări nu-i treceau prin minte: poate numai la ieșire, observînd o statuie de bronz în fața imensei clădiri și recunoscîndu-l pe marele Ștefan al Moldovei lăsa să-i pătrundă în minte întrebarea: ce caută statua aceasta aici? Ce este această clădire? Ce altceva o fi fost aici vreodată?

Nevăzuta tribună

Se zice că pe la 1647, un călător italian, Marcus Bandinus, vizitînd Iașul, impresionat de poziția sa geografică, ar fi exclamat: „Quasi nova Roma appare!” Ase-

mănarea cu Roma trebuie să li fi fost sugerată și de înfățișarea curții domnești construită pe dealul Bucium, adică acolo unde în 1926 s-a construit clădirea unde venea cu treburi judecătorești moldoveanul nostru, aceeași clădire unde astăzi vin în vizită, la cel mai mare muzeu al Moldovei, peste 700 000 de oameni pe an.

Așa cum au procedat, la începutul acestei vacanțe, un grup de 60 de copii de la Școala generală nr. 5 din Fălticeni.

Mai întîi, au văzut statuia lui Ștefan, gloriosul voievod de la Podul Înalt. În jur, bănci pașnice, iar pe asfalt, desene ale copiilor, ale celor din Iași care trec tot timpul pe-aici, ale celor veniți în excursie și care între două răgăzuri își încearcă imaginația. Poate desenul acesta înfățișînd un copil printre stele se află pe locul unde, cu aproape 100 de ani în urmă (1883) se afla o tribună de la care un tânăr gazetar a recitat o poezie. Nu o poezie obișnuită, ci o odă, o odă dedicată lui Ștefan cel Mare a cărei statuie se inaugura; îl ascultau nu niște trecători ocazionali, ci toată suflarea Moldovei pentru că tinărul — deși venea de la București — era moldovean de origine și nu era oricine, ci însuși marele Eminescu, aflat în plină glorie.

Nu, n-au crescut ciulinii

Pe urmă, copiii din Fălticeni au intrat în hol — acolo unde al tădă... Dar acum le-a ieșit în întâmpinare un om plin de bunăvoință — el însuși vizitator al tribunalului de odinioară, azi directorul complexului muzeal, Ion Arhip — și primul lucru pe care l-a arătat copiilor au fost cele 4 steme ale Unirii.

Pentru că dacă Iașului i se mai spune și „orașul celor trei uniri”, atunci acest lucru se datorează și locului în care ne aflăm aici, la vechea curte domnească, s-a încoronat Mihai Viteazul ca domn al celor 3 țări române, aici a fost ales Alexandru Ioan Cuza ca domn al Moldovei și viitor domn al Unirii, de-aici a condus rezistența întregii națiuni împotriva ocupațiilor germani din primul război mondial guvernul român, retras în Moldova, singurul teritoriu românesc rămas liber.

Adică de aici, din Moldova, din Iași, de pe locul vechii curți domnești a lui Alexandru cel Bun, Ioan Vodă cel Cumplit, Ștefan cel Mare, Alexandru Lăpușneanu, Cuza Vodă. De-aici, de unde în pragul Unirii, cînd partida antiunionistă se temea că mutarea capitalei la București va dăuna dezvoltării Iașului, Kogălniceanu a rostit memorabila frază: „De-ar fi să crească ciulinii pe străzile Iașului și tot va trebui să ne unim! Altminteri, vom pieri cu totul!”

Nu, n-au crescut ciulinii. Au apărut, în schimb, marile construcții ale Iașului modern — rotindu-se parcă în jurul dealului Bucium de pe coama căruia strălucește el, Palatul Culturii din Iași.

„Donat de...” sau cît prețuiește ceea ce nu are preț

„Știam — povestește Ion Arhip — că trebuie să existe undeva un ceas și un inel ale lui Eminescu. Le-am căutat ani în șir — pînă cînd am dat de-o urmă

vagă. Ea mă îndrepta spre Cîmpulung Moldovenesc — posesorul era un medic, rudă îndepărtată cu poetul. M-am dus în oraș cu o speranță care-mi sufoca inima de emoție — dar și cu două temeri: mai întîi că obiectele s-ar putea să nu existe (sau să fie false), în al doilea rînd, posesorul s-ar putea să nu vrea să le înstrăineze. Iată-mă în fața obiectelor; mi s-au tăiat genunchii: specialistul din mine constata că erau ale lui! Aveam mandat din partea muzeului să le cumpăr. Omul însă refuza să le vîndă. Am început să insist, să-l rog, să... măresc suma — obiectele erau și de aur. El, neînduplecat. Cînd să mă ridic să plec — pesemne impresionat de expresia mea tristă, tulburată — omul îmi face semn să stau, tace puțin, apoi zice: „vi le dau”. Nu-mi venea să-mi cred urechilor! Îl întreb de preț, dar el îmi spune: Le donez muzeului. N-ați spus dumneavoastră că ele n-au preț? Cine poate plăti atît cît merita?”

„Zeci de mii de exponate din marele complex muzeal al Moldovei își au fiecare povestea lor; cu oameni care caută înfrigați, cutreerați de nădejdi, de desnădejdi — dar care în final și-au trăit ca pe propriile bucurii, bucuria descoperirii și obținerii lor. Dar poate amănuntul cel mai frumos, mai emoționant al acestor povești este acela, consemnat modest în foaia de identitate a neprețuitului obiect „Donat de...”. Valori de milioane, de miliarde, ne stau azi în fața ochilor, prin gestul sublim al unor oameni care au înțeles că îmbogățindu-i pe alții, se îmbogățesc pe ei înșiși. ...Inelul și ceasul de aur ale

lui Eminescu, donate de...” „Psaltirea în versuri a lui Doșoftei, donată de...” „Cezar primind capul lui Pompei” — tablou de Caravaggio, donat de...”

Mare și frumoasă e clădirea! Ghidurile precizează că ea e construită în „stilul gotic flamboyant”. Și fără dicționar înțelegi că această caracterizare se referă la formele geometrice care o desenează, o împodobesc. Dar voi puteți să vă uitați în dicționar și veți înțelege mai multe. Impresionantă pe dinafară, te aștepti să fie la fel și pe dinăuntru. Și așa este: omul care trece pe-aici e cuprins de tăcerea admirației! Gălăgioși în autobuzul care l-a adus, copiii din Fălticeni calcă tăcuți, ținîndu-se de mîini. Peste puțin timp vor ieși, vor pleca acasă. Există însă oameni care rămîn aici. Să intrăm în această sală — ca o boltă. E „sala voievozilor”. Nu s-a deschis încă — se lucrează la restaurarea picturilor, la diverse amenajări. O echipă de iposori — „mari artiști” cum le zice directorul Arhip — condusă de un moldovean pe care l cheamă Vasile, meștereste atenți la niște ornamente. Cițiva sînt foarte tineri și poartă blugi. Acum, că a venit ora mesei, și-au desfăcut sandvișurile și, așezați care pe unde a nimerit, mîncă încet, ca-ntr-o odaie țărănească. Numai chipurile voievozilor ce înconjoară sala dau fior tabloului în care „9 meșteri mari” își fac popasul, vegheați de istoria la care însuși popasul lor veghează

ILIE TRAIAN

SCHIMBAREA

Schiță de VINICIU GAFIȚA

De cînd se știa elev, Timofte Gh. Ion nu așteptase niciodată cu atîta nerăbdare începutul anului școlar, după o vacanță mare, care i se păruse destul de mică. Nu fusese trimis la bunică, nu stăruise să plece în tabără, se mulțumise doar cu cei cîțiva copii de pe strada lui, dar asta nu-l împiedicase să se simtă nesus de bine. Mai ales că se împrietenise cu Costel, un elev cu vreo doi ani mai mare ca el, de la care învățase o mulțime de lucruri noi. Aceste noutăți era el nerăbdător să le împărtășească mai curînd colegilor săi.

Zarva începutului de an școlar l-a cuprins pe Timofte ca o apă caldă, plăcută, de cum a intrat pe poarta școlii. Și-a căutat îndată colegii de clasă. A dat mai întîi de grupul fetelor: Geta, Corina, Cătețuța și altele. S-a uitat la ele lung și parcă a ezitat o clipă: sint sau nu sint ele? Cele mai multe s-au lungit, s-au împilnit, și-au schimbat felul de a-și lega părul, privirea lor nu mai e dreaptă, deschișă. S-au uitat la el ca la un străin, ba Corina, înțepată ca întotdeauna, i-a zis:

— Lasă-ne puțin, avem ceva de vorbit între noi, du-te la băieții tăi.

Asta era ceva aîut de nou pentru Timofte că a rămas cu gura căscată. S-a gîndit o clipă să le zică una cum știa el, dar a fost de-ajuns ca Geta să-i întorcă o privire peste umăr, că și-a înghițit vorbele și a plecat ca un cățeluș cu coada între picioare.

— Prea i-am dat nas zvînturăturii aștia în anul trecut, o auzi pe Cătețuța

spunînd prietenelor ei, care o aprobară cu însuflețire.

„Lasă, că o să vedeți voi cînd o să simțiți cite un cocoloș în ceafă”, le amenință Timofte în gînd, pipăindu-și buznarul plin cu o provizie îndestulătoare de gumilastice de cea mai bună calitate. Se amestecă în mulțimea elevilor și dădu în cele din urmă de băieții din clasa lui. Erau împărțiți în vreo trei grupuri și la început nu știu către care grup să se îndrepte. Dar parcă și colegii săi de clasă erau schimbați. Arătau mai voinici, mai înalți, aveau mină mai lungi și cei mai mulți parcă duceau o mare greutate pe umeri. Il zări pe Dan, colegul lui de bancă și se îndreptă spre el.

— Salut, șmecherie, strigă Timofte tare, așa cum obișnuiau să se salute în anul trecut. Și pe frații mei bunici salut, adăuga o formulă auzită de la Costel, și care-l încîntase în cursul verii.

În loc de explozia de veselie la care se aștepta, cei din grup abia întoarseră capul spre el.

— Uite-l și pe ăsta, zise Dan, fără plăcere.

— Bună, mă, mormăiră cîțiva dintre ceilalți, apoi se întoarseră privirile către niște poze pe care Traian Grozavu, premiantul clasei, le arăta una cite una, trecîndu-le din mînă în mînă.

— Aici sint eu cu Sașa și cu Walter. Și Ivanca, fata din Sofia, de care v-am povestit...

Timofte încercă să vadă și el fotografia, dar privirile lui nu treceau de umărul celorlalți.

— Băieți, am aflat o metodă nouă de parat orice lovitură, îi anunță Timofte, sigur că de astă dată toți ochii se vor întoarce spre el.

Dar efectul fu cu totul altul. Toma Sandu îi aruncă o privire încruntată și vorbi mai mult către ceilalți:

— Țstăia tot nu i-au zburat sticlele, deși a avut răgaz o vară întreagă...

Timofte se simți ca un balon înțepat cu acul. Se depărtă în grabă, promițîndu-le fiecăruia cite un cocoloș în ceafă și o piedică imparabilă, așa cum învățase de la Costel. În grupul de care se apropie se discuta despre o carte sau despre un film, așa că nu stătu prea mult nici acolo. Alături, trei băieți dintr-o șaptea discutau ceva pe șoptite cu doi dintr-o optă, adică din clasa lor, și cînd se apropie de ei tăcură cu toții, stingheriți. Timofte fu gata să le tragă cite un ghionț zdrăvan și să-i alunge pe „mucoșii” dintr-o clasă mai mică, dar nu mai avu vreme. Tocmai atunci răsună fluierul profesorului comandant de unitate care-i chema la careu, pentru ceremonial.

Mai greu a fost cînd a trebuit să-și aleagă colegul de bancă pentru anul ce începea. Dan, de la început, i-a spus că anul ăsta el stă în bancă cu Toma Sandu. S-au înțeles încă din tabără. Pe Traian Grozavu nici nu-l mai întrebă. Se știa că el o preferă pe Corina, doar amîndoi luau an de an premiul întîii. Îi luă la rînd pe ceilalți, dar de fiecare dată primi răspunsuri asemănătoare: „Eu stau cu Nelu.” „Eu stau cu Bănică. Ne-am înțeles mai de mult.” „Cînd or fi avut vreme să se înțeleagă toți? se întreba nedumerit Timofte. Și cum de nu l-a întreat nici unul dintre ei dacă pe el, Timofte, nu-l vrea coleg de bancă?”

În noua sală de clasă în care intrară erau două bănci în plus. Se așeză în una din ele, ultima din rîndul de la mijloc.

„În definitiv, își zise, poate-i mai bine. De aici lovesc orice punct al clasei.” Se împăcase cu situația, deși nu înțelegea ce s-a împlîntat cu colegii lui în răstimpul unei singure vacanțe. Chiar văzuți așa, din spate, parcă nu mai erau aceiași. Bluzele albe parcă stăteau mai strîmte pe ei. Cei în uniforme păreau mai lați în umeri. Și glasurile le erau schimbate: cînd mai groase, cînd mai subțiri, de nici nu mai recunoștea cine a vorbit.

Dirigintele îi privi multă vreme, după ce le ură „bun venit” în noul an școlar. Cercetă apoi, zîmbind mulțumit, cine cu cine s-a așezat în bancă. Cînd ajunse la Timofte privirea parcă i se umbrî o clipă.

— Și tu, Timofte zise el cu o anumită mirare în glas. Tu ai rămas singur?

— Dacă... ei... vru să explice Timofte, dar profesorul nu-l lăsă.

— Mă bucur că din prima zi dați dovadă de maturitate, zise el, plîmbindu-se cu pași rari prin fața elevilor. Dar cu Timofte nu cred c-ați procedat bine. Eu vă propun să-l aducem în banca întîii, și cînd va veni noul coleg pe care ni l-a anunțat direcția, să-l așezăm lîngă el. Știu că e un elev bun și se vor înțelege.

În vreme ce întregul rînd de elevi se mișca, fiecare pereche trecînd cu o bancă mai înapoi, Timofte își luă servieta și se îndreptă către banca din față. Și, deodată, își dădu seama că toată pregătirea lui din ultimile zile, cocloașele de hîrtie și acele cu pană ca să le dea direcția dorită, gumilasticele și cioburile de ogîndă, piedicile și frazele învățate de la Costel, într-un cuvînt, tot ce adunase el întreaga vară ca să-și uimească colegii, devenea un bagaj nefolositor, pe care va trebui să-l părăsească, oricît de rău i-ar fi părut și culmea: nu-i părea rău deloc! Dar care era cauza acestor schimbări nu putea înțelege cu nici un chip.

UN DAR
PENTRU CEI MICI

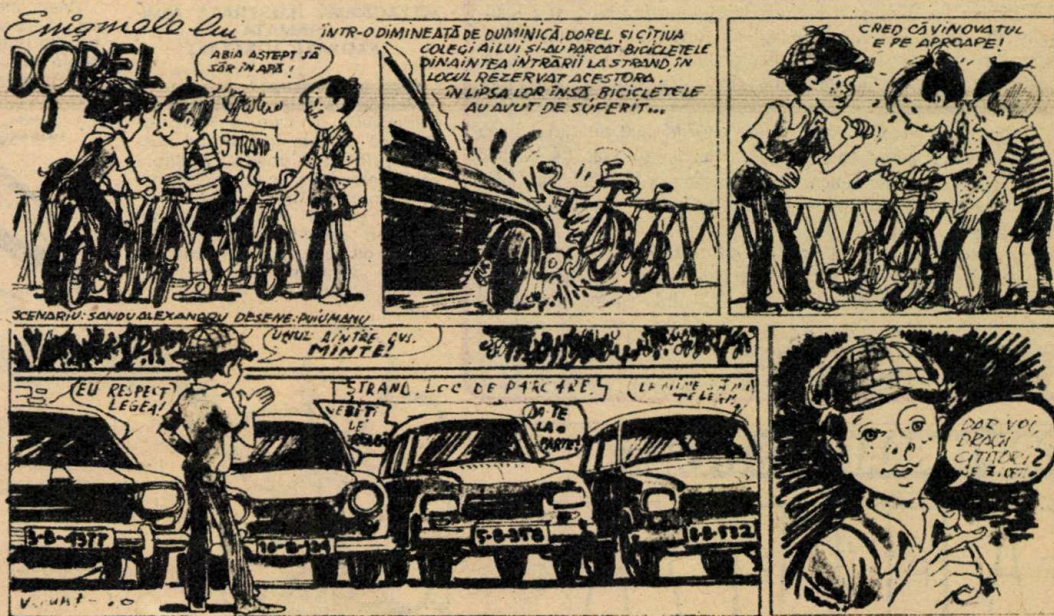
A apărut, la „Editura muzicală”, o carte mai puțin obișnuită, intitulată: **Luci, Soare, Luci** — Din folclorul copiilor. Este o operă postumă. Autorul ei, Nelu Ionescu (1906-1976), fost profesor de muzică la Liceul militar „D.A. Sturdza” din Craiova și la Școala normală de fete din același oraș, apoi la Liceele „Bălcescu.” „La-zăr” și „Eminescu” din București, a rămas nu numai ca un eminent dascăl, care a insuflat dragostea pentru Euterpe a zeci de generații, dar și un militant de seamă pentru afirmarea creației muzicale românești în interiorul țării și în afara ei. Membru marcant al Uniunii compozitorilor din R.S.R., el este autorul unor volume remarcabile de muzică corală, de culegeri de folclor muzical, de manuale de muzică, unele scrise în colaborare cu personalități prestigioase precum Dimitrie Căciulă, Ștefan Popescu etc. Multe din lucrări apreciate de cronicari

muzicali de talia unei Cella Delavrancea sau a unui Emanoil Ciomac au fost cîntate sau editate și în străinătate: U.R.S.S., Iugoslavia Japonia, Ungaria etc. A tipărit și un volum de publicistică — „Insemnări muzicale” (Craiova, 1935)—conținînd interesante opinii și sugestii despre asimilarea și cultivarea muzicii.

Volumul „Luci, Soare, Luci” este alcătuit pe baza unui material extrem de bogat, cules din toate părțile țării din anii studenției pînă aproape de moarte. Tema este legată de cultul Soarelui, a cărui apariție se invocă prin distihuri simple, copilărești, transpuse într-un registru muzical de aceeași simplitate, cu structură mnemotehnică și ritm ludic, infantil. Altfel spus, copiii des-

cîntă Soarele ca să iasă, să străpungă întunecimea norilor și să lumineze, să încălzească, să favorizeze jocurile copilărești ori chiar, mai mult, să ajute la fertilitatea naturii, ceea ce presupune amestecul celor mari, care-l „momesc” pe astrul luminii și al căldurii să le vină în ajutor. Cartea este deosebit de instructivă și sub alte laturi mai întîii demonstrează că aceeași temă îmbracă o surprinzătoare varietate de mijloace „magice” (de atragere a Soarelui) pe astrul luminii și al căldurii să le vină în ajutor. Cartea este deosebit de instructivă și sub alte laturi mai întîii demonstrează că aceeași temă îmbracă o surprinzătoare varietate de mijloace „magice” (de atragere a Soarelui) pe astrul luminii și al căldurii să le vină în ajutor. Cartea este deosebit de instructivă și sub alte laturi mai întîii demonstrează că aceeași temă îmbracă o surprinzătoare varietate de mijloace „magice” (de atragere a Soarelui) pe astrul luminii și al căldurii să le vină în ajutor.

POMPILIU MARCEA

"Războiul stelelor" în epigrame...

Ce ciudat ești, băiețule!
Rau școlar, dar bun de gură.
Ai citi un an în stele,
Dar n-ai face o lectură!

Cînd văzuse o pisică
El luase notă mică!
Potriveală? Nici un pic...
Dacă n-a-nvățat nimic!

Chiar dacă-n cafea îți pică
Și vreo notă măricică,
De nu-nvești, ți-o spun discret,
Cade mică în carnet!

Într-un șapte, la engleză,
A crezut ades Andrei,
Și-a primit o notă-n teză,
Tot „fatidică”, dar trei!

A expediat pisica
La bunici din Zalău,
Ca să nu-i mai taie calea,
Și să-i meargă-n clasă rău!

Tu în stele nu te-ncrede!
Cine-atent de carte-și vede,
Chiar și taina lor o știe.
Cum? De la... astronomie!

Cînd acasă „arde gazul”,
Nici nu scrie, nici nu-nvăță,
Cred și eu că-n drum necazul
Semne rele-i scoate-n față...

A crezut în stîni și stele,
În plocoane și propteale,
Și-are astăzi o matură...
Încultura!

GEORGE ZARAFU

Tacîmul rezervat

În ziua de 10 ianuarie 1493 se naștea în orașul Sibiu un copil al cărui destin avea să înscrie o pagină de glorie în istoria politică a Europei din secolul al XVI-lea. Se chema Nicolae Românul, dar la școală, pe cărțile pe care le-a scris, și în funcțiile de stat îndeplinite figura cu nume latinizat: Nicolaus Olahus.

În legătură cu el s-a transmis posterității — între altele altele — un fapt semnificativ, ce dovedește prestigiul deosebit de care s-a bucurat printre umaniștii timpului său.

După înfrîngerea ungarilor în bătălia de la Mohács (29 august 1526), regina Maria a Ungariei a fost nevoită să ia calea pribegiei. Din suita ei făcea parte, ca sfetnic și secretar, și românul Nicolaus Olahus, cel care, după 1542, va ocupa cele mai înalte funcții în conducerea statului ungar: mitropolit primat, cancelar, regent...

Din Augsburg, în 1530, a început o mare prietenie epistolară între Olahus și „prințul umaniștilor”, Erasmus din Rotterdam. Ei au schimbat, vreme de cinci ani, 29 de scrisori (cunoscute!), 16 trimise de Olahus la Friburg, unde trăia Erasmus, și 13 primite de român. În cuprinsul lor sînt exprimate sentimente de stimă și prețuire reciprocă, idei privind concepția politico-socială asemănătoare și, totodată, gânduri ce demonstrează trairă în prietenie.

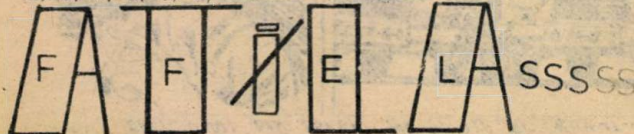
Dragostea sinceră a lui Erasmus față de mult mai tînărul său emul (cînd au pornit corespondența, olandezul avea 64 de ani, românul — 37!) s-a concretizat și în decizia înegalabilului de a păstra la masa lui în fiecare zi, pînă la moarte, un loc și un tacîm pentru Olahus.

Un semn și un gest de care, cu siguranță, nu s-a mai bucurat nimeni din partea autorului celebrei cărți *Elogiul nebuniei*. Numai că, din nefericire, descendentul voievozilor munteni n-a avut răgazul să călătorească pînă la Friburg. Erasmus l-a așteptat zadarnic. Tacîmul rezervat n-a fost niciodată folosit.

VALENTIN BORDA

CRİPTOGRAFIE ESTIVALĂ

(2, 5, 4, 2, 5, 6)

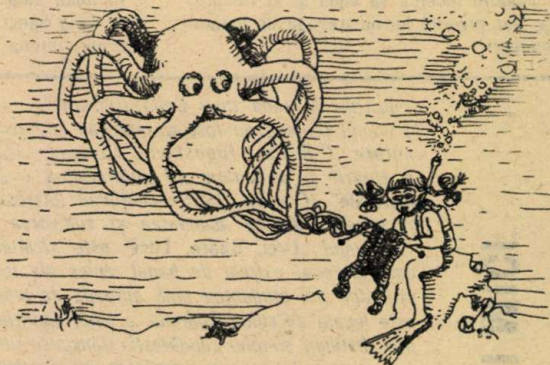
RAZE DE SOARE

ORIZONTAL: 1) Stat din S.U.A. în care se află micul sat indian Schuchuli, prima localitate din lume care utilizează exclusiv energia solară. A răsări. 2) Punctul cel mai apropiat de Soare pe orbita Terrei. 3) Udrea Petre. Casa noastră, ale cărei nevoi energetice viitorul le va satisface în mare măsură cu ajutorul energiei solare. 4) Utilizată la cernut. Posed. Element chimic din grupa halogenilor. 5) Mică insulă daneză. 173 000 000 de centrale electrice de primă mărime sint echivalentul energiei pe care ne-o „livrează” zilnic Soarele în mod gratuit. 6) Soare-n amurg. Poftim. Început de vacanță! 7) Capitala Kenyei, cunoscută în limba locală înseamnă „Orașul Soarelui”. Impuls (reg.). 8) Marinescu Doru. Stup de albine. 9) Negatie. Nu-i aceea! 10) Creștere bruscă a strălucirii unei regiuni a cromosferii solare. Întreprinderea Optică Română (abr.). 11) Ramură economică strîns dependentă de Soare.

VERTICAL: 1) De la soare-apune! Topită de razele soarelui. 2) Pictor rus, autorul pinzei „La soare”. Coborîrea Soarelui sub linia orizontului. 3) Alifie prin Moldova. Un soare dogoritor. La urmă! 4) Între răsăritul și apusul Soarelui (pl.). Sau. Prefixul albinelor. 5) Exclamație de surprindere. Ca fulgul. Pe-cete. 6) Năduf. Băiatul tatii! 7) Lucitor ca soarele. Pele! 8) Că-măși din portul nostru național. Simbolul sodiului. Notă muzicală. 9) Lună de vară. Îm-

preună cu hidrogenul formează peste 95% din masa Soarelui. 10) Început torid! Va consacra energia Soarelui. 11) Supus razelor solare. A lucra pămîntul dătător de roade.

Dicționar: ENO, HIT.

MONTANA

METAGRAMĂ ILUSTRATĂ ANAGRAMATĂ (XXOXXX); (OXXXXX)

Cum se dezleagă?

Metagrama este o problemă de enigmistică în care o literă se schimbă cu alta în cuvîntul ilustrat printr-un desen. Această schimbare duce la formarea unui cuvînt nou, cu înțelesul total diferit de cel al cuvîntului inițial. Poate fi schimbată orice literă. Dacă, de exemplu, în cuvîntul HARTĂ schimbăm prima literă, adică pe H, cu T, obținem TARTA.

Metagrama anagramată se rezolvă prin amestecarea literelor. Cheia metagramei arată numărul de litere care formează cuvîntul. Se notează cu x literele care rămîn neschimbate, iar cu o literă care se schimbă.

Călătoriți pe glob cu ALMANAHUL „CUTEZĂTORII”

1983

- Zece calatori romani in jurul planetei
- Cu Mihai Tican-Rumano pe fluviile Africii
- O româncă la Polul Nord
- Antarctica își dezvăluie tainele
- Aripă temerare

În curînd pe toate băncile școlilor: ALMANAHUL „CUTEZĂTORII” 1983

Redactor șef: MIHAI NEGULESCU; Redactor șef adjunct: OVIDIU ZOTTA; Secretar responsabil de redacție: ION DONCA; Prezentare artistică: POMPIU DUMITRESCU; Prezentare tehnică: ION MIHĂESCU; Responsabil de număr: CONȘTANTIN DIACONU; Foto copertă: GRIGORE PREPELIȚĂ.
Redacția: Piața Școlii nr. 1, etaj 33, Telefon 17 60 10. ADMINISTRATIA Editura „Școala Tînarului” C.P.C.S. ADONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T. Cîștitori de strălucire se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departament export-import presă P.O.B. 130 — 137 telefon: 11226 București

Index 41633 12 pagini, 1,50 lei

VITEJII CĂPITANULUI

Soridon

Scenariu: V. BÎRZĂ
C. DIACONU
Desene: PUIU MANU

DUPĂ ELIMINAREA SATULUI BUZIKO, OSTAȘII BATALIONULUI 1751 CONTINUĂ ÎNĂLȚĂRBA SPRE LOCALITATEA KOMAROVCE. AJUNȘI ÎN APROPIEREA UNEI PADURI, PE UN TEREN SMÂRCOS, LA ORDINUL CĂPITANULUI SORIDON, SUBUNITĂȚILE SE DESFĂȘORĂ ÎN DISPOZITIV DE LUPĂ ÎN FAȚA UNOR POZIȚII DE ROR PĂRĂSITE.

AGENȚII DE LEGĂTURĂ SĂ PLECE SPRE COMANDANȚII COM-
PANILOR ȘI SĂ TRANSMITĂ OR-
DINUL DE ÎNĂLȚĂRBA!

AU VUT CĂ NE PRINDĂ ÎN
CAPCAN, DAR NULE-A MERS.
PRIVIȚI CÎT DE BINE SE DESCURCĂ
BĂIEȚII NOSTRI. LUPȚĂ ÎN GRUPURI,
MICI ȘI FOLOSESC CU ABILITATE
TERENUL. POTI SĂ JURI CĂ AU UȚAT
-DE OBOSEALĂ.

UN URAGAN DE POC - OBUZE ȘI
BRANDURI SE ABATE PE NEAS-
TEPTATE, PESTE DISPOZITIVUL
OSTAȘILOR NOSTRI, CUFUNDÎND
TOT CÎMPUL DE LUPĂ ÎN
EXPLOZII ȘI FUM.

TRANSMIȚEȚI
URGENT LA REGIMENT SITUAȚIA
BATALIONULUI! VOM FI CONTRAATAȚI!
APOI COMUNICAȚI ORDINUL MEU COMAN-
DANTILOR DE COMANȚI: SĂ STĂVI-
LEASCĂ ÎNĂLȚĂRBA DUȘMANULUI ȘI
SĂ REZISTE DÎRZ, PĂSTRÎND CU
ORICE PREȚ POZIȚIILE PE CARE SE
AFĂ!

FLANCUL NOSTRU
STÎNG E PE CALIE
DEA FI ÎN VĂLUIT,
IAR CEL DREPT
DEA FI ÎMPLIN
ÎN PADURE. CE
FACEM, DOMNILE
CĂPITAN?!

DUMNEVOASTRĂ, CĂPITANUL
PUȘCĂȘUL MITRALIER ȘI DOI
OSTAȘI, DUPĂ MINE!

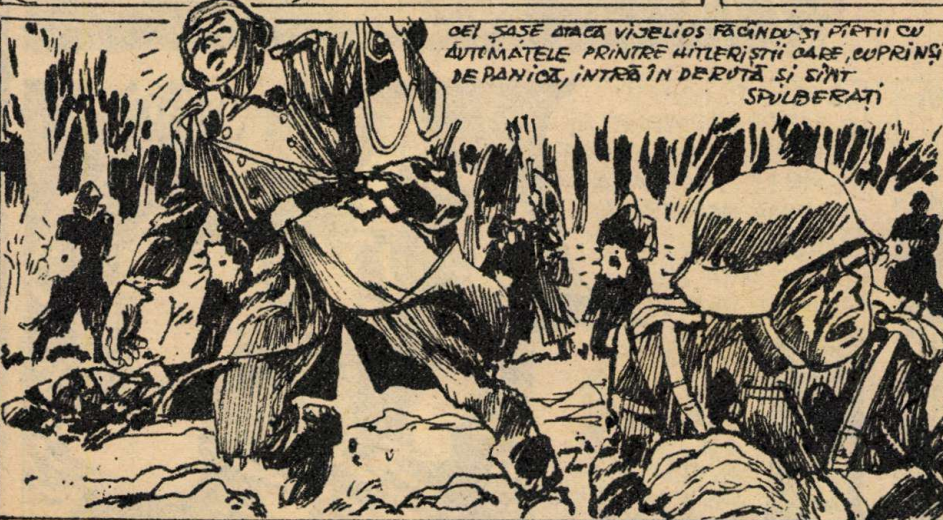

AM ÎNȚELES PLANUL
DUMNEVOASTRĂ, DOM-
NILE CĂPITAN. DAR MĂ TEM
CĂ NU SÎNTEM DESTUL PENTRU
A-L PUNE ÎN ACȚIUNE. VOM ÎZ-
BUTI CĂRE NUMAI NOI, SĂSE
OAMENI?!

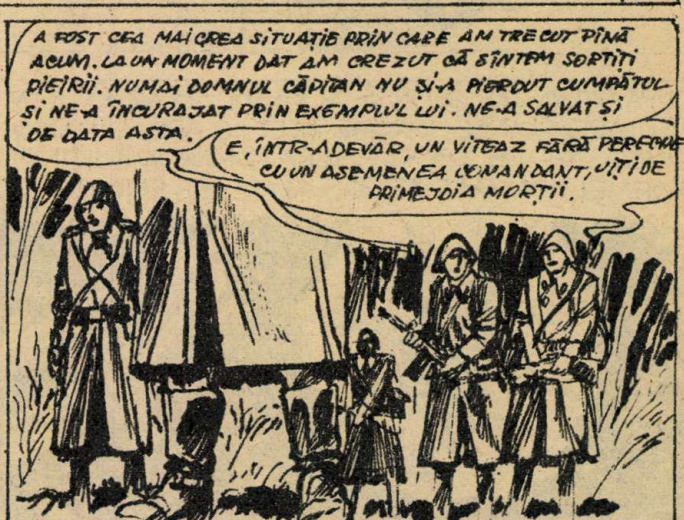
ÎN ANUMITE
MOMENTE, CHIA R ȘI
UN SINGUR OM HOTĂRÎT
POATE SCHIMBA SOARTA
UNEI BĂTELII. SÎNTEM OBLI-
GAȚI SĂ INTERVENIM!

ȚI ATACĂM PRIN SURPRINDERE, BĂIEȚI! NOI ÎNȚIȚI LE ARUNCĂM ÎN CEAFA TOATE
GRENADELE, APOI, PROTEJAȚI DE FUMUL EXPLOZIILOR, TRĂGEM ÎN SECCERARE
CU PUȘCĂ MITRALIERĂ ȘI CU AUTOMATELE. NEMȚII NU SE AȘTEAPTĂ SĂ FIE
IZBITI DIN SPATE ȘI DACĂ NE ȚINEM TĂRI, VOM DESTRĂMĂ CONTRAATAȚUL
INAMIC. NIMENI N-ARE VOIE SĂ CADĂ. NE VOM ÎNDEPLINI MISIUNEA! AȚI ÎNȚELES?!

OEI SĂSE ATACĂ VIOLENT, FĂCÎNDU-ȘI PĂRTII CU
AUTOMATELE PRINTRĂ MITRALIERĂ CARE, CUPRÎNSĂ
DE PANICĂ, ÎNTRĂ ÎN DERUTĂ ȘI SÎNȚ
SPULBERAȚI

A FOST CEA MĂI GREĂ SITUAȚIE PRIN CARE AM TRE CUT PÎNĂ
ACUM. LA UN MOMENT DAT AM CREZUT CĂ SÎNTEM SORTIȚI
DIEȚRII. NUMAI DOMNUL CĂPITAN NU ȘI-A PIERDUT CUMĂRĂȘUL
ȘI NE-A ÎNCURAJAT PRIN EXEMPLUL LUI. NE-A SALVAT ȘI
DE DATA ASTA.

E, ÎNTR-ADEVĂR, UN VITEAZ FĂRĂ PERECHE
CU UN ASEMENEA COMAN DANT, UȚIȚE
PRIMEJIDIA MORȚII.

TEMERARIII SPAȚIULUI (XIV)

Scenariu: SORIN ȘTEFĂNESCU
Desene: L. TĂNASE

În drum spre casa. Dan și Vlad receptează un S.O.S. Vînd să vină în ajutorul celor din nava avariată, nu mai au timp să se odihnească.

DAN RASUCEȘTE FEELUL CITEVA BUTCANE. IMAGINEA SE MĂREȘIE ȘI DEVINE MAI CLARĂ.

UN OM!...

SE APROPIE...
FACE SEMNE!

DUPĂ CITEVA MINUTE NECUNOSCUTUL SAU MAI BINE ZIS NECUNOSCUTA PĂTRUNDE ÎN CABINA DE COMANDĂ. SE NUMEȘTE ALMA. ÎN NAVĂ PĂRĂȘITĂ S-A AFLAT ÎMPREUNĂ CU UN ROBOT, DISTRUS ÎNSĂ ÎN MOMENTUL ACCIDENTULUI.

NU ȘTIU CUM
SĂ VĂ MULTUMESC

LASĂ PROȘTIILE!...

NU-S PROȘTI. NU ȘTIU DACĂ
REZISTAM PÎNĂ LA VENIREA
ECHIPEI... NUMAI CĂ VOI,
ACUM SÎNTEȚI ÎN ACEEAȘI
SITUAȚIE CA ȘI MINE...

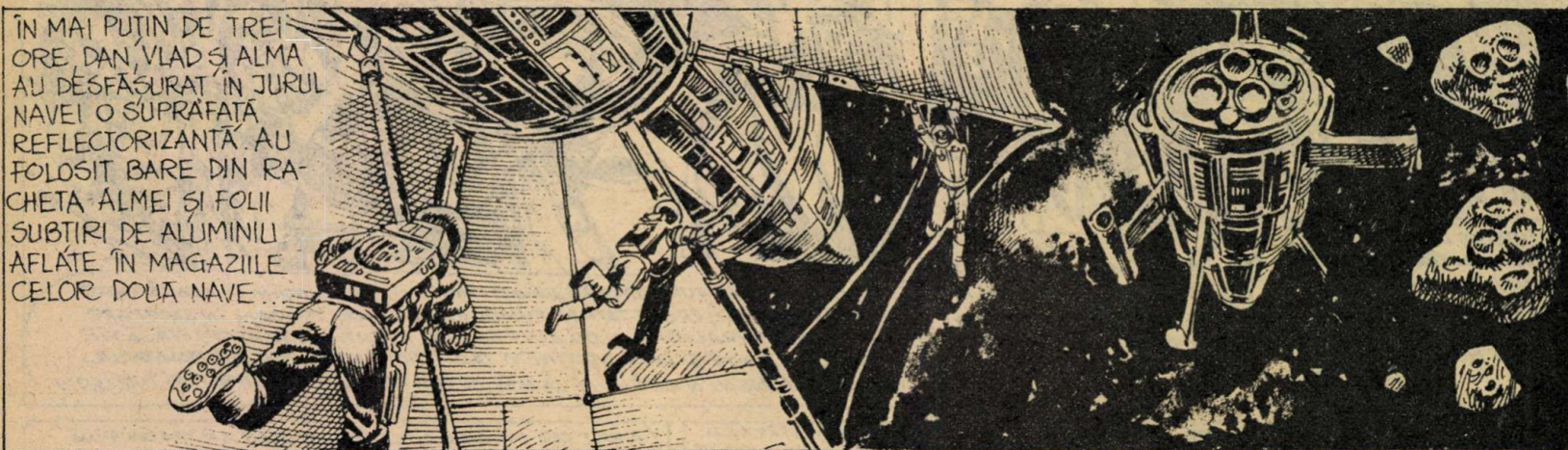
NU-I NIMIC
SE REZOLVĂ...

DAR BINE
MOTOARELE VOASTRE
SÎNT ÎNUTILIZABILE...

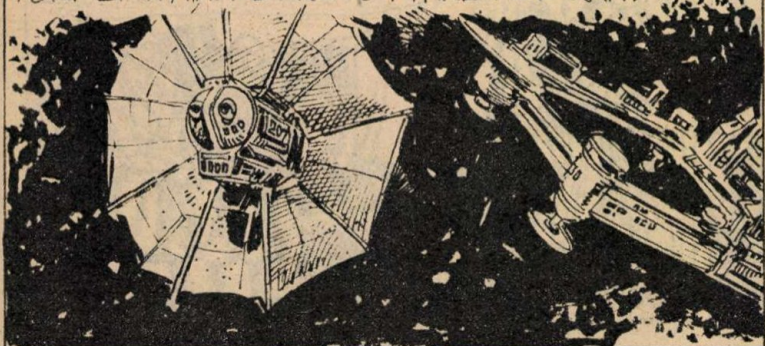

AM EU O IDEE... N-AM RĂB-
DARE SĂ AȘTEPT O SĂPTĂ-
MÎNĂ PÎNĂ VINE ECHIPIA.

ÎN MAI PUȚIN DE TREI
ORE, DAN, VLAD ȘI ALMA
AU DĂSFĂȘURAT ÎN JURUL
NAVEI O SUPRAFAȚĂ
REFLECTORIZANTĂ. AU
FOLOSIT BARE DIN RA-
CHETA ALMEI ȘI FOII
SUBȚIRI DE ALUMINIU
AFLATE ÎN MAGAZIILE
CELOR DOUA NAVE...

DUPĂ CITEVA ZILE ÎMPINSĂ DE VÎNTUL SOLAR, NAVĂ DE PĂ-
TRULARE 207 SE APROPIE ÎNCET DE ARGOS. MAI SÎNT
CITEVA ORE DE ZBOR. FIGURA COMANDANTULUI PLAT-
FORMEI SPAȚIALE ARGOS APARE PE ECRAN.

VĂ FELICIT... SÎNTEȚI
O ECHIPIA FORMIDABILĂ!
CEEA CE AȚI FĂCUT ESTE
DEMN DE ADMIRATIA
ȘI STIMA NOASTRĂ A
TUTUROR. VĂ FELICIT
ÎNCA O DATĂ ȘI
BINE AȚI VENIT!

SFÎRȘIT

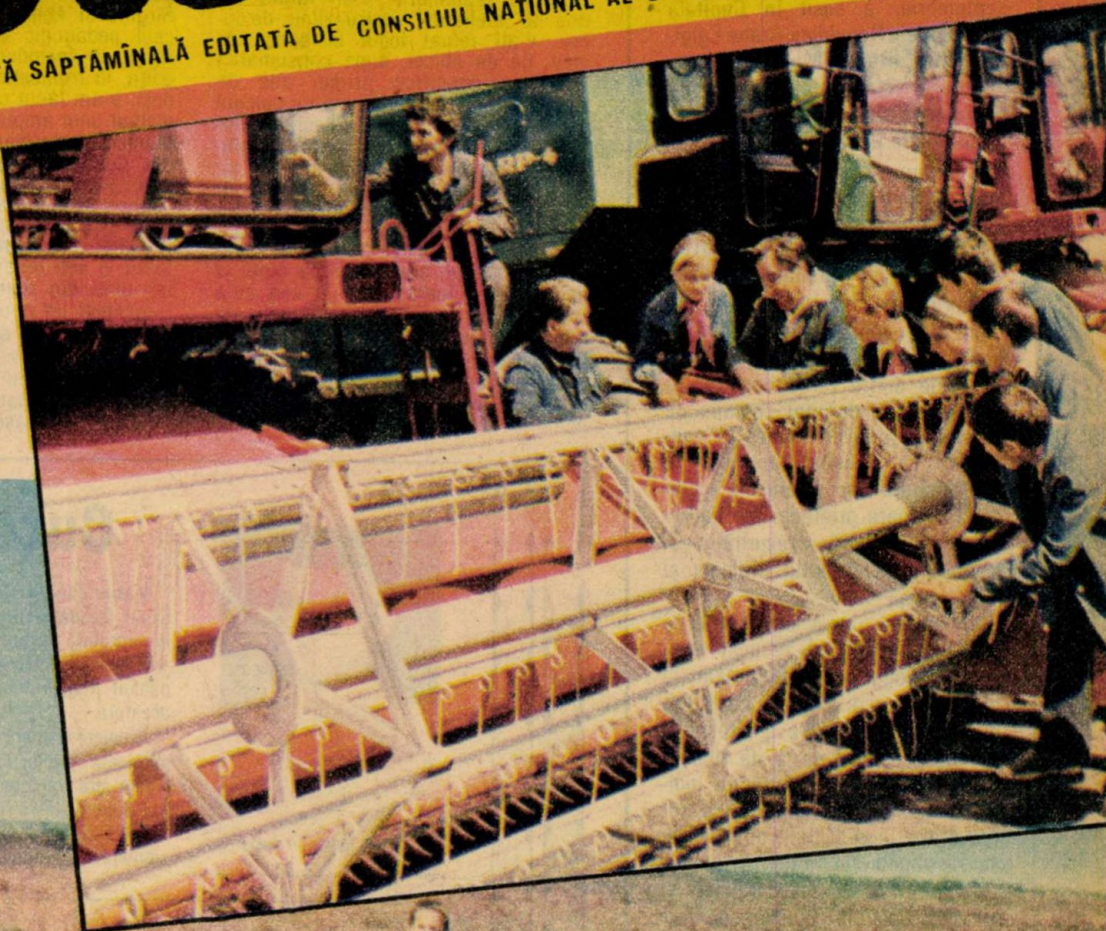
37

Joi, 16 septembrie 1982,
anul XVI (nr. 780)

Cutezătorii

REVISTĂ SAPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

*Rodul muncii noastre luminează
Și pionierește cîntecul răsare.
Parcă-i stema țării soarele-n amiază
Peste toamna bucuriei roditoare!*

CADRAN POLITIC

La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, și a tovarăsei Elena Ceaușescu, miercuri, 8 septembrie, a sosit în Capitală președintele Republicii Arabe Egipt, Mohamed Hosni Mubarak, care, împreună cu doamna Suzanne Mubarak, a efectuat o vizită oficială de prietenie în țara noastră.

Continuare firească a dialogului frecvent la nivelul cel mai înalt româno-egiptean, întâlnirea dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Mohamed Hosni Mubarak s-a înscris ca un moment de importanță deosebită în bogata cronică a relațiilor de prietenie dintre țările noastre, ca o expresie a dorinței comune de extindere și diversificare, în continuare, a acestor raporturi, în conformitate cu interesele celor două popoare prietene, ale cauzei păcii, înțelegerii, securității și cooperării în Orientul Mijlociu și în întreaga lume.

Decurgând într-o atmosferă de prietenie, stimă și respect reciproc, dialogul româno-egiptean la nivelul cel mai înalt a constituit o nouă și grăitoare expresie a dorinței comune de a da dimensiuni și mai largi colaborării multilaterale româno-egiptene, a solidarității poporului nostru cu cauza popoarelor arabe, în interesul făuririi unei păci trainice și juste în Orientul Mijlociu, al destinderii și colaborării internaționale.

De comun acord s-a considerat că soluționarea problemelor complexe ce confruntă lumea de astăzi implică participarea activă, egală, a tuturor statelor, fără deosebire de mărime sau de orînduire socială, un rol crescînd revenind țărilor mici și mijlocii, nealiniate, țărilor în curs de dezvoltare, care constituie marea majoritate a omenirii și sînt profund interesate într-o politică democratică, de pace și independență.

Dînd o înaltă apreciere colaborării dintre România și Egipt pe arena mondială, în cadrul Organizației Națiunilor Unite și al altor organisme internaționale, precum și în cadrul mișcării de nealinieri, președinții Nicolae Ceaușescu și Mohamed Hosni Mubarak au reafirmat dorința celor două țări de a întări pe mai departe această conlucrare, în interesul păcii, destinderii, dezarmării, independenței, înțelegerii și cooperării între toate națiunile lumii.

Banca de onoare

La 15 septembrie, v-ați întors din nou la „atelierul” vostru zilnic de lucru, v-ați reluat locul în banca de elev. Ca de obicei, după consumarea emoțiilor specifice primei zile de școală și după ce împreună cu colegul de bancă v-ați împărtășit reciproc impresiile de vacanță, ați hotărît, amîndoi, la fel de ambițioși, ca în acest an să învățați mai mult, mai bine, să fiți mai disciplinați. Într-un cuvînt, să vă autodepășiți în munca și în comportarea voastră de elev. N-ați uitat, așadar, că tot ieri, adică din cea dintîi zi de școală a luat startul și cea de-a treia ediție a acțiunii „Banca de onoare „Cutezătorii” - „Start spre viitor”. Precum știți, sute și sute de bănci au fost onorate cu trofeul autodepășirii în cele două ediții precedente. Și în anul școlar trecut ați înțil-

nit în paginile revistei reportaje, interviuri, relatări despre acest continuu urcuș, deloc ușor - e adevărat - spre note mereu mai bune, ca și spre conduită exemplară. Am consemnat cu aceste prilejuri numele multora dintre cîștigătorii distincției - precum: Viorica Doroftei și Ioan Pentenc, Lucia Lăcătușu și Cristina Merencu, Adina Hrib și Cornelia Pavel de la Școala generală nr. 2, Vatra Dornei; Camelia Stroie și Cornelia Piturlea, de la Școala generală nr. 2, Slatina; Răzvan Sirghie și Mihai Domnariu, de la Liceul pedagogic din Sibiu etc. Și, firește, la închiderea celei de-a doua ediții, la frumoasa oră a palmareselor deci, v-am făcut cunoștință, prin intermediul unui amplu fotoreportaj, cu alți pionieri performeri ai autodepășirii - din Costești-Argeș, Hunedoara, Călărași, Arad... Acum... Acum acțiunea „Banca de onoare” se află din nou la start și bănuim că și așteptați cu nerăbdare publicarea binecunoscutului talon. Il veți regăsi în paginile revistei într-unul din numerele viitoare.

Începeți un nou traseu pe parcursul caruia va trebui să vă mobilizați toate forțele, un nou traseu de care depinde pregătirea temeinică pentru munca și viață. Să nu uitați că dacă veți întâmpina unele impasuri, nu sunteți singuri

pe... „cîmpul de luptă”, pe frontul învățării. Vă sînt alături toți colegii de clasă, ca și prietenii voștri de la catedră - profesorii, educatorii voștri. Vă este alături revista noastră care doarește ca, peste o lună de la startul acestui nou an școlar să ne întîlnim în paginile ei cu cei dintîi cîștigători ai însemnului „Banca de onoare”. Așteptăm deci corespondențele, relatările voastre, însoțite, ca de obicei, de fotografia celor care au cucerit trofeul autodepășirii la învățură și comportare.

I. PIȚA

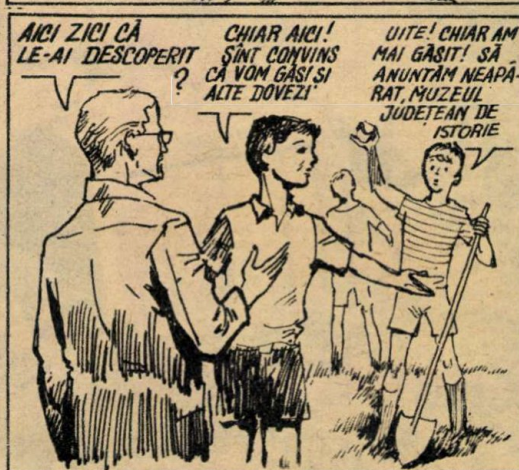
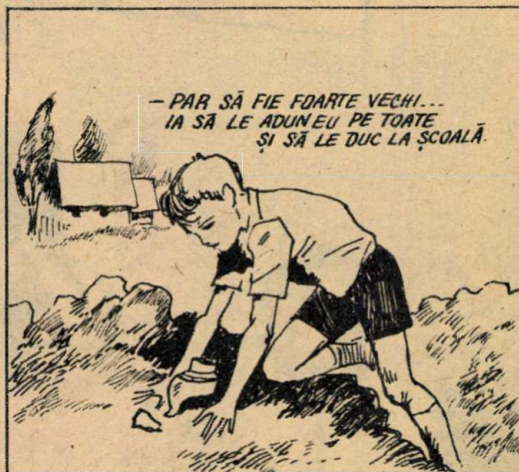
Cutezătorii printre noi

Vasile Zănăcan (pionier în clasa a VIII-a), trecea într-o zi pe malul unui canal proaspăt săpat. Deodată îi atrag atenția câteva fragmente de ceramică risipite în pămîntul reavăn, scos la suprafață de lucrători.

Vasilică își convoacă imediat colegii de la cercul de istorie și împreună încep să curețe de pămînt fragmentele de ceramică. Încep, totodată, să facă presupuneri privind datarea acestora.

Pionierii îl anunțaseră și pe profesorul lor, conducătorul cercului de istorie, și împreună porniseră spre locul descoperirii, înarmați cu unelte pentru a investiga terenul și a scoate la iveală alte fragmente ceramice.

Pentru această faptă demnă de un adevărat cutezător, pionierul Vasile Zănăcan, din clasa a VIII-a, Școala generală Baba Novac, județul Satu Mare, a fost distins cu „Meritul pionieresc”, primind totodată și Diploma C.N.O.P.

Zori de pace

În fiecare palmă de copil
se află un porumbel...
În fiecare suris de copil
se află bunătața...
În fiecare inimă de copil
se află pacea...
Minuțe albe, galbene,
minuțe arămii și negre
se înalță spre azur,
și-n fiecare căuș de palmă
se află un porumbel.
Copiii zîmbesc,
și pe zîmbetul lor
strălucește ca și în inima lor
pacea...
Copiii au mîinile calde
și inimile fierbinți
În fiecare palmă de copil
se află un porumbel.

Alina Păuceanu
cl. a VII-a A,
Școala generală nr. 24,
București

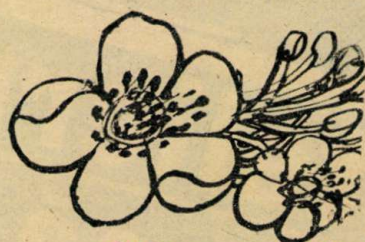
Recunoștință

Sînt o mlădiță care crește
Sub grija ta, părinte drag,
Și dimineața îmi zîmbește
Cînd veselă eu ies în prag.

Privesc la soare și la stele
Și jocu-mi este fericit,
Cînd țara toată-nalță schele,
Tu ne veghezi,
Partid iubit!

Aud natura cum vibrează
Cîntînd un imn de glorie,
Și-ntreg poporul te urmează
Urcînd noi trepte în istorie!

Felicia Ciohanu
cl. a VII-a,
Școala generală Sadu, județul Gorj

ROICA '82

UN MUNCITOR DEOSEBIT

L-AM CUNOSCUT cînd am vizitat Întreprinderea ARO, la secția de matrite a acestei întreprinderi. Făcea probe cu o mașină. Cînd am ajuns aproape, mi s-a părut că mașina nu seamănă cu celelalte. Tovarășul inginer care ne conducea prin fabrică ne-a explicat că este un utilaj care execută șlefuirea „profilelor de

matrite”, o operațiune care înainte se făcea manual, dura mult timp și era anevoie de executat. La noua mașină timpul de șlefuire se putea scurta de cinci ori, iar lucrul era de calitate. Ne-a mai spus că tovarășul care făcea probele este

chiar autorul acelei mașini și că avea multe inovații. Fără să-mi dau seama am rămas mult timp în secția matrite. Așa l-am cunoscut pe maestrul Nicolae Bălă-lău, autorul acelei mașini, un muncitor deosebit. Are doar 41 de ani și este maestru principal.

LA ARO lucrează din anul 1958, în meseria de electrician. La început nu voia să se califice în această meserie. La școala profesională a cerut să fie înscris pentru meseria de mecanic, deoarece cînd era mic se curentase o dată și se cam ferea de meseria de electrician. Însă comisia a triat candidații și pe cei cu note mari i-a înscris în clasa de electricieni.

AȘA a ajuns tovarășul Nicolae Bălă-lău electrician. Pînă la urmă a îndrăgit meseria, a urmat liceul la seral și apoi școala de maiștri. În 1964 a devenit membru de partid, iar din 1970 este maestru electrician și conduce o formație de lucru din 24 de muncitori electricieni. În acest interval de timp s-a preocupat de pregătirea și perfecționarea tinerilor electricieni cu care lucrează. Și toți au devenit buni meseriași. Unii dintre ei sînt la școala de subingineri, alții se pregătesc pentru școala de maiștri. Face acest

lucru cu pasiune, știind că și el a învățat de la alții.

ÎȘI AMINTEȘTE cu drag cît a învățat și cît datorează muncitorilor electricieni mai vechi din întreprindere cum ar fi Catană Constantin, Iulică Pătrașcu, Stanciu Victor și alții. Acest om deosebit pe care încerc să-l prezint ca exemplu pentru toți elevii, pentru toți tinerii noștri — viitorii constructori ai societății noastre, este foarte modest. Greu pot să aflui de la dînsul personal cite ceva din realizările deosebite, din metodele de muncă, din calitățile pe care le întrunește. M-au ajutat alți tovarăși, șeful secției, inginerul Nae Nicolae, inginerul Birzu Teodor și, bineînțeles, cițiva muncitori din echipă. Prin ei am aflat că este un bun organizator care a știut să-și atragă colectivul de muncă în rezolvarea tuturor sarcinilor pe care le-a primit. Totdeauna și-a selectat oamenii după înclinații, deprinderi, talent și-i folosește eficient acolo unde pot da maximum de randament.

ÎL PLACE să rezolve probleme deosebite, uneori cele mai grele, uneori chiar probleme care depășesc nivelul secției sale. A răspuns printre primii la inițiativa „fiecare cadru tehnic să rezolve o problemă tehnică cu eficiență economică în producție”. La toate lucrările pentru care s-a angajat să le execute a antrenat întregul colectiv. Cînd i se cere să dea relații pentru aceste realizări, o face numai în numele și din partea întregului colectiv. Din 1978, de cînd a fost promovată această inițiativă, maestrul Nicolae Bălă-lău, cu colectivul său, are rezolvate și aplicate peste 50 de lucrări pe teme importante, din care o mare parte au fost recunoscute ca inovații. Una dintre acestea este chiar mașina de șlefuit matrite la care lucrează de anul trecut — și încă nu e mulțumit de parametrii pe care-i realizează. Vrea să fie ceva, din ce în ce mai deosebit — mun-

citorii îl ajută căci o așteaptă cu brațele deschise.

SATISFACȚII? Dacă iei de bun răspunsul maestrului, niciodată nu e deplin mulțumit și mereu se gîndește cum să facă mai bine. Dacă știi să citești expresia feței lui, regăsești satisfacția muncii sale neobosite pentru realizările obținute, mai ales atunci cînd mașinile, dispozitivele realizate de el sînt folosite, dau randamentul prevăzut și aduc eficiența economică la care s-a gîndit cînd le-a conceput.

PENTRU MINE acest om a însemnat schimbarea atitudinii mele față de muncă. Vreau să spun că m-a învățat să înțeleg că încă de pe acum trebuie să mă gîndesc la meseria pe care o voi îmbrățișa, ca să-mi placă și să dau randamentul cerut. După această vizită am simțit în mine o mare schimbare. Mi-am ordonat cît mai bine activitatea la învățatură, îmi pregătesc lecțiile din timp, ajut la treburile gospodăriei și am timp și pentru joacă.

Anca Buta
cl. a VI-a, Școala generală nr. 1, Cîmpulung, Argeș

Ați observat?

La întrebarea „Cine învață aici foarte bine?” răspunsurile apar imediat: clasa îi numește fără întârziere pe cei care au note mari. În unele cazuri, atunci când modestia nu e calitatea lor principală, aceștia se prezintă și singuri: „Eu!”
Se poate pune și întrebarea, mult

Atelierul celor care vor să învețe foarte bine

DIN
MITOLOGIA...
CATALOAGELOR!

Ceea ce e important, e greu!
Dar e cu atât mai important!

Fuga de învățătură a unor școlari a fost de-a lungul timpului prilej de glume și anecdote. Dar tocmai pentru că învățătura este o ocupație serioasă pentru om, pentru întreaga societate, preocuparea de a-i face pe copii să învețe a căpătat de-a lungul vremii diferite înfățișări... Cel mai adesea, atât părinții cât și factorii însărcinați cu instrucția și educația copiilor practicau diferite sisteme de disciplinare și pedeapsă. În școala spartană, de pildă, în săși pedeapsa trebuia... învățată de mic: cum să suferi de foame, de frig etc.! În evul mediu, alintatul fiu de nobil, pregătit să devină cavaler, o pătea zdravăn dacă ieșea de sub cuvântul seniorului cărui îi fusese încredințat ca ucenic în arta cavalească. Ce să mai vorbim despre clasică tragere de

A ÎNVĂȚĂ — A VOI SĂ ÎNVEȚI

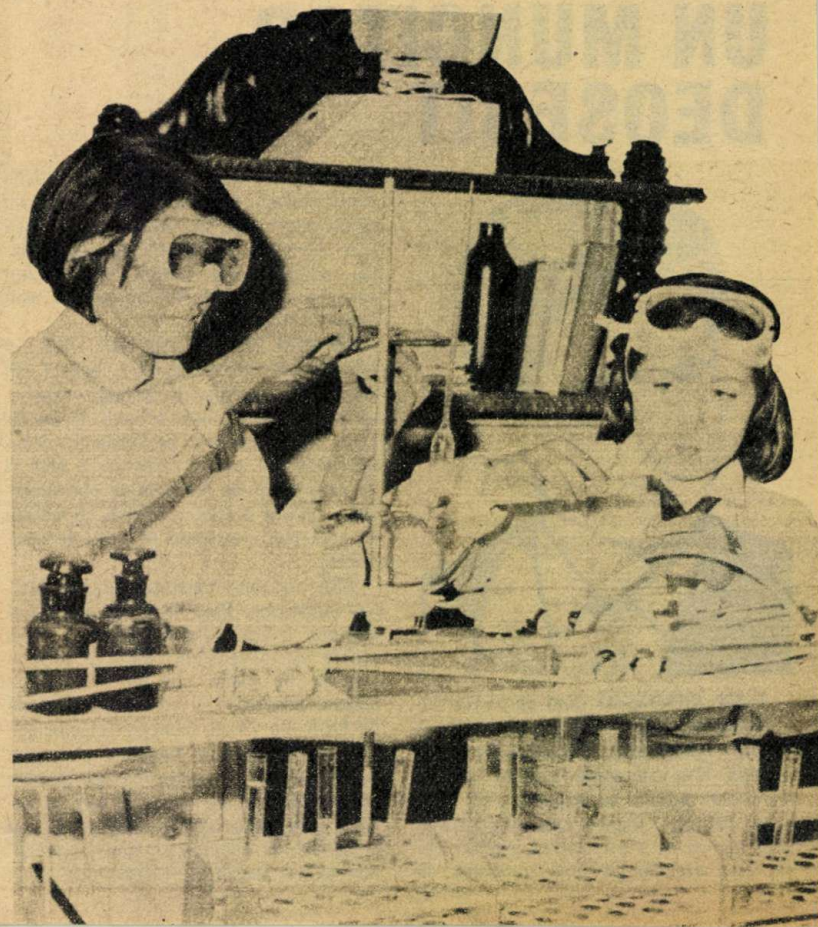
S-a mai vorbit în paginile noastre despre „efectul vacanță”, despre prelungirea într-o bună perioadă din primul trimestru a unei stări de dezinteres, de lipsă de griji. Dar el nu constituie, cum s-ar crede, o lege de neînlăturat — dovadă că nu se manifestă la toți școlarii. Altminteri, judecând după preocuparea față de carte a unora în timpul vacanței, s-ar putea susține și contrariul: existența unui „efect școală” pe unele perioade ale vacanței.

Sigur că la începutul anului școlar chiar și elevilor sîrgincioși li se poate întâmpla să manifeste o oarecare lipsă de mobilizare, stare ce vine din iluzia — pentru că este o iluzie — că un eveniment neplăcut care se produce la început are mai puțină gravitate; în general, din prejudecata că „e timp”! E timp — dar pentru ce? Să reparăm în loc să construim? Să gîsim în loc să păstrăm un ritm corect al efortului, eficace și odihnitor?

Înțelepciunea populară spune că „e bine să începi cu dreptul” sau că „ziua bună se cunoaște de dimineață”, sau că „nu lăsa pe mine ce poți face azi”, sau...

Iar noi credem că nu e nevoie să aștepti să pățești ceva ca să te convingi... de justetea unui proverb înțelept. Însăși experiența voastră de școlari vă aduce aminte — în spiritul celor trei proverbe — cât de plăcut este să inaugurezi carnetul de note cu un 10, câtă încredere în forțele tale îți dă un început bun, cât de greu este să obții media 10 sau 9 cînd ai început cu un... patru!

Deschideți cărțile, prieteni, deci: prima oră a început, prima pagină e gata să vă învețe, prima notă bună vă așteaptă!
Succes!

mai puțin plăcută, „Cine învață prost?” Răspunsurile sînt formulate mai anevoie, totuși nu întîrzie prea mult, iar dacă elevii în cauză sînt sinceri se ridică din proprie inițiativă oftînd: „Eu”.

Auzind însă întrebarea „Cine învață mediocru?”, clasa șovăie. Elevii schimbă priviri care exprimă stînghereală, confuzie, nehotărîre. Răspunsurile se lasă așteptate, nimeni nu se grăbește...

De ce?

Pentru că **mediocritatea** la învățătură e mai greu de definit. Totuși, trebuie să facem acest lucru. Vreți să încercăm împreună?

Cuvîntul „mediocritate” ne duce cu gîndul la lucruri făcute de mîntuială, la rezultate de mică importanță, la lipsa inițiativei, la ideea dăunătoare că „de ce să-mi bat capul dacă merge și-așa”, la tendința spre o viață fără „probleme”...

Trebuie deci să ne gîndim cu discernămint și cu multă seriozitate la colegii care obțin note de 5, 6 și uneori 7. Dacă însă acestea sînt notele unui băiat care în urmă cu un an se zbătea în corigențe, nu e neapărat vorba de mediocritate, ci de **străduința** de a depăși un impas. Ne putem aștepta la din ce în ce mai mult din partea lui. Să-l încurajăm! Dacă ele sînt ale unui elev care altădată avea note mari, iarăși nu mai e vorba de „simpla” mediocritate, ci pur și simplu de unul care a început

să învețe prost. Trebuie deci „scuturat” de lene ca să-și revină „în formă”!

Mediocru la învățătură este cel care plutește aproape **întotdeauna** „între două ape”. Nu-l poți învinui direct și nu-l poți lăuda. Îți scapă printre degete... El la fără mare efort note „de trecere”. Are grijă să nu dărîme ștacheta limitei de promovare însă e lipsit de convingerea că e dator să o ridice din ce în ce mai sus.

Așadar, înainte de a vorbi despre notele sale mediocre, trebuie să vorbim despre **mediocritatea telurilor sale**. Proiectele sale de viitor sînt neclare. Ambițiile — confuze. Păreața despre sine — cezoasă. La activitățile pionierești „se trage mai la o parte”. Citește puțin și de obicei numai cărțuții „ușoare”, „distractive”. În general, un astfel de elev pierde timpul visînd că este eroul unor întîmplări extraordinare, că ajunge mare sportiv, mare învățat, mare artist etc. dar de acționat concret nu **acționează**. Ar dori să se afirme; n-are însă voința s-o facă!

În fond, nu notele îi sînt mediocre, ci voința lui este mediocră, pretențiile sale față de sine însuși sînt mediocre!

În mod paradoxal, este uneori mai ușor pentru cineva să recunoască deschis că învață slab decît să spună că învață mediocru! De ce? Fiindcă de cele mai multe ori nici

Munca școlii — școala muncii...

nu-și dă seama că este în această situație:

Omul cu teluri și rezultate mediocre nu poate fi fericit și nici nu poate contribui la fericirea altora. Unul dintre marile merite ale societății noastre este însă tocmai acela că urmărește prin toate mijloacele ca fiecare om să se dezvolte în mod multilateral, să fie animat de scopuri

înalte, inteligent, cult, omenos, dinamic, eficient, strălucitor, pe scurt, fericit! Dintre aceste mijloace face parte și întreaga muncă pionierească a detașamentului tău, stimate cititor! Ea poate și trebuie să fie astfel organizată și desfășurată încît nici un coleg să nu mai rămînă în starea de mediocritate.

OVIDIU ZOTTA

urechi din școlile de pretutindeni sau despre papara bicicliului aprig al amintirilor lui Ion Creangă!

Odată cu ideile filozofului francez Jean Jacques Rousseau începe să-și facă loc o concepție nouă despre copil; el e privit nu ca o simplă unealtă în mîna adultului, ci ca o individualitate aparte. S-a vorbit pe urmă despre drepturile copilului, despre „secolul copilului”; s-a vorbit tot mai insistent despre respectarea naturii sale, a libertății sale: **despre învățarea din plăcere**. În locul pedepsei s-a vorbit, deci, tot mai des, despre **recompensă**.

Entuziasmat de noile idei, un dascăl german, Johannes Bernhard Basedow (1724—1790), organizează o școală în care pedeapsa este desființată iar copiii sînt determinați să învețe numai de bunăvoie, prin recompense. Ca să-i facă să învețe alfabetul, inventivul dascăl scria literele pe niște biscuiți: cine ghicea litera, avea dreptul s-o mănînce!

Sigur că întîmplarea are haz, dar ea nu se află departe de multe din practicile actuale ale unor părinți, cu deosebirea că locul biscuitului l-a luat Pegas-ul sau casetofonul. Și cum școlarii lui Basedow n-au prăpădit știința cu rîvnă lor (în ciuda faptului că biscuiții se aflau din belșug) le-a fost din ce în ce mai limpede oamenilor — și cred că ne este și nouă, azi — faptul că **învățătura nu e o joacă, nu e ușoară** — și ca atare temeinicia ei nu poate sta într-un biscuit și nici măcar într-un casetofon și că deci, **pe măsura importanței sale, ne trebuie motive foarte importante!** Este vorba despre necesitatea ca elevul să vadă legătura extrem de importantă dintre AZI (cînd învață) și MÎINE (cînd va avea nevoie de aceste cunoștințe pentru a munci și a trăi cum se cuvine!).

Savantul este un fost copil care a vrut să învețe!

La 11 ani, în 1862, a fost înscris la Liceul Sfîntul Sava, în București, instalat pe atunci într-o casă veche pe malul Dîmboviței, azi dispărută. „Cinci ani, cit am fost intern, am trăit grămădiți 18 pînă la 24 băieți într-o cameră de vreo 20-25 metri pătrați. Cărți nu aveam; textul cursului îl redigeam (redactam) noi, școlarii, după notele din clasă” — își amintește adultul de mai tîrziu.

Într-o zi i-a căzut în mînă un număr al revistei „Isis sau natura” în care se vorbea despre... lună. Înlăcărat de cele citite copilul petrecea nopți întregi cu ochii la stele, dar pe calea aceasta cunoașterea sa nu putea avansa prea mult. Cineva i-a făcut rost de un mic tratat de astronomie al belgianului Jacques Quételet. Aproape doi ani a muncit cu dicționarul francez-român pe care-l primise premiu școlar și a tradus integral cartea!

Nu, copilul acesta n-a ajuns astronom, ci primul român care a susținut doctoratul în matematică la Paris, primul român al cărui nume a fost acordat unuia din craterele descoperite pe lună; mare patriot, luptător pentru dezvoltarea învățămîntului — Spiru Haret.

tarea învățămîntului — Spiru Haret.

La 10 ani, la 15 ani, ca și mai tîrziu, el era, după catalog, un simplu școlar. Haret Spiridon — dar un școlar care voia să învețe!

Lampa

Copilul era plînd la trup și miop; cînd voia să se joace, să alerge, deoseori se împiedica. Mai tîrziu, cînd a făcut vîrstă școlii, slăbiciunea ochilor îl aduse în pragul descurajării: literele și cifrele îi cereau un efort deosebit spre a putea fi cucerite. Țara Românească se afla în pragul epocii întineritoare a lui 1848 — în București tinerii înflăcărați luau parte la adunări în care se vorbea tot mai entuziast despre libertate și egalitate. Printre ei, și fratele său mai mare, Gheorghe. Însotindu-l, micul Manoilă a înțeles că țara are multe de făcut spre a-și cîștiga un loc luminos sub soare; a înțeles că unii își primejdiesc viața pentru aceasta, a văzut cu ochii săi arestări și prigoane — una dintre victime fiind însuși fratele său mai mare.

El însă era plînd la trup, bolnăvicios; de ostaș nu era bun, îi rămînea efortul minții, cartea. Dar avea și vederea slabă — ce era de făcut?

Luminările la lumina căroră se citea pe vremea aceea nu-i ajuțau ochii, astfel încît micul Manoilă și-a lucrat singur o lampă cu ulei de rapiță, la a cărei lumină ochii săi, deși înroșiți de trudă, reușeau, totuși, să vadă, să citească.

...Peste ani, **Emanoil Bacaloglu**, pionier al promovării științei românești, matematician, chimist, fizician, devenea membru al Academiei Române.

Răspunsul

Deși era magistrat, datorită poziției sale de apărător al drepturilor românești transilvănene omul era prigonit de autoritățile austro-ungare, și astfel familia întreagă o ducea tot mai rău. Și cum un necaz nu vine niciodată singur, băiatul cel mic se îmbolnăvește grav, astfel încît sînt aduși medici nu numai din Lugoj (unde locuiau) sau București, ci și din străinătate. Cînd s-a însănoșit, băiatul a observat cu mirare că din casă lipsesc o seamă de obiecte prețioase, ba chiar și lucruri de îmbrăcăminte ale fraților săi. De atunci copilul a devenit tăcut, se juca mai puțin, era obosit. În cele din urmă au început să apară prin sertare obiectele ce lipseau: mănăși, fulare, încălțăminte. Cine le cumpăra? Cu ce bani?

Taina a fost în cele din urmă dezlegată: Victor dădea meditații istovitoare la fel de fel de discipline: matematici, latină, fizică, medicină. El care era copil și care nu le învățase nicăieri trebuise să le învețe singur, pentru a da un răspuns familiei sale, gestului ei nobil. El, un copil care semna în catalog simplu: **Babeș Victor**.

T. ILIE

Programul unitar

AL ACTIVITĂȚILOR POLITICO-IDEOLOGICE, TEHNICO-STIINȚIFICE, CULTURAL-ARTISTICE ȘI SPORTIVE
CE SE VOR ORGANIZA CU PIONIERII ȘI ȘCOLARII ÎN ANUL DE ÎNVĂȚĂMÎNT 1982-1983

Expunerea de excepțională însemnătate teoretică și practică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, la Plenara largită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie a.c., precum și Hotărârea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 22 ianuarie a.c. trasează obiectivele și căile îmbunătățirii radicale a activității de educare comunistă, revoluționară pentru muncă și viață a tinerii generații din patria noastră, în spiritul ideologiei și politicii Partidului Comunist Român, al principiilor eticii și echității socialiste, al cultivării în rîndurile tineretului a dragostei față de patrie, partid și popor, față de idealurile de pace și progres social.

Elaborat de către Ministerul Educației și Învățămîntului, C.C. al U.T.C., Consiliul U.A.S.C.R. și Consiliul Național al Organizației Pionierilor — pe baza Programului de măsuri adoptat de Congresul al II-lea al educației politice și culturii socialiste, Programul unitar urmărește realizarea unei noi calități în întreaga muncă politico-educativă, cuprinzînd obiectivele și principalele forme de educare comunistă, revoluționară, pentru muncă și viață a tinerii generații.

În vederea realizării obiectivelor Programului, școlile, în colaborare cu organizațiile de pionieri, vor acționa pentru extinderea și valorificarea superioară a formelor și metodelor care și-au dovedit pînă în prezent eficiența și vor îmbogăți această activitate cu noi inițiative. În acest sens se vor întreprinde numeroase acțiuni.

● Sistematic, în cadrul programului de învățămînt, în acțiunile pionierilor și șoimilor patriei, se vor dezbatte și aprofunda sarcinile cuprinse în Programul partidului, în documentele Congresului al XII-lea al P.C.R., în Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie 1982. Un accent deosebit va fi pus pe explicarea contribuției tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la aplicarea creatoare a materialismului dialectic și istoric la condițiile specifice ale României, la dezvoltarea teoriei și practicii revoluționare.

● În toate școlile se vor desfășura acțiuni politico-educative sub genericul „Tovarășul Nicolae Ceaușescu - părintele iubit al tuturor copiilor”, prin care se va asigura cunoașterea vieții și activității revoluționare a secretarului general al partidului, grija și atenția manifestată pentru creșterea și educarea tinerii generații.

● De asemenea, se vor realiza sistematic activități politico-educative destinate formării unor reprezentări și noțiuni politice, patriotice, legate de cunoașterea istoriei poporului român, a evenimentelor social-politice din viața partidului și țării, a realizării construcției socialiste în România.

● În tematica informărilor politice și a orelor de dirigiență vor fi cuprinse în mai mare măsură problemele fundamentale ale istoriei poporului român, contribuția sa la tezaurul universal de valori materiale și spirituale.

● În toate școlile vor fi extinse cercurile de istorie, limba și literatura română, în cadrul cărora vor fi cuprinși un număr mai mare de elevi, iar tematica activității acestor cercuri va fi orientată cu precădere asupra problematicei izvorite din expunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului nostru, la Plenara largită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie 1982 și la cel de-al II-lea Congres al educației politice și culturii socialiste.

● În programul excursiilor și drumețiilor vor fi incluse cele mai semnificative locuri și monumente istorice, obiective realizate în anii socializmului. Cu acest prilej vor fi organizate evocări, spectacole de cîntece și poezie patriotică prin care vor cinsti faptele de eroism și jertfă ale înaintașilor.

● Cu sprijinul muzeelor județene, al Muzeului național de istorie, vor fi organizate cicluri de activități (expuneri, filme, evocări, spectacole de cîntece și poezie patriotică, expoziții) pe probleme privind etnogeneza românilor, continuitatea noastră în spațiul carpato-dunărean-pontic, permanența luptei pentru independență statală și unitate națională, realizările poporului nostru în anii construcției și edificării socialismului în țara noastră.

● Se va extinde organizarea în școli, cu sprijinul muzeelor și arhivelor, a colturilor muzeale. Unitățile de învățămînt vor lua în îngrijire monumentele istorice de pe raza localității în care își desfășoară activitatea.

● În toate școlile se vor iniția cercuri tehnico-aplicative în care să fie cuprinși, în funcție de aptitudinile și de specificul localităților respective, majoritatea elevilor.

● Cu prilejul aniversărilor și comemorărilor unor monumente importante din istoria poporului nostru, vor fi organizate manifestări științifice și artistice dedicate evenimentelor istorice respective și personalităților de seamă.

● În cadrul Festivalului național „Cîntarea României” se va institui concursul pe tema „Istoria și cultura poporului român — flacăra vie a conștiinței patriotice, revoluționare a tinerii generații”.

● La începerea orelor de predare, a adunărilor pionieresti, a acțiunilor politico-educative și de muncă patriotică, se va intona Imnul de stat al Republicii Socialiste România.

● Vor fi organizate în toate școlile acțiuni care să facă cunoscute tuturor copiilor și tinerilor inițiativele de pace ale României, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, politica consecventă desfășurată de partidul și statul nostru pentru instaurarea unor relații de pace, prietenie și colaborare între toate popoarele. Se va acorda o atenție

deosebită pregătirii și marcării în anul 1985 a Anului Internațional al Tineretului, sub deviza: „Participare, dezvoltare, pace”.

● Se vor extinde cercurile de educație materialist-științifică și umanist-revoluționară și se vor organiza, sistematic, dezbateri referitoare la problemele fundamentale ale educației materialist-științifice și umanist-revoluționare, la poziția partidului și statului nostru față de religie, luîndu-se atitudine față de concepțiile și manifestările mistico-religioase, obscurantiste.

● Se va acționa pentru intensificarea activității de educare juridică și cetățenească în rîndul elevilor, pentru cunoașterea și aplicarea legilor țării, cultivarea principiilor și normelor eticii și echității socialiste.

● În toate școlile se vor organiza, îndeosebi sîmbăta și duminica, concursuri artistice și sportive, manifestări culturale, expoziții tehnico-științifice, de artă plastică și populară, de fotografii artistice, acțiuni de prezentare a filmelor artistice și documentare.

● Școlile care dețin săli de spectacole și casele pionierilor și șoimilor patriei vor organiza în colaborare cu comitetele județene ale culturii și educației socialiste „Stagioni permanente” ale formațiilor artistice pionieresti la care vor fi invitate și formațiile profesioniste de teatru, filarmonici ș.a.

Publicăm astăzi, din Programul unitar, acțiunile care se adresează elevilor din clasele primare și gimnaziale.

CALENDARUL

activităților politico-ideologice, tehnico-științifice și cultural-artistice pionieresti organizate în cadrul Festivalului național „Cîntarea României” în anul școlar 1982—1983

ÎN DOMENIUL TEHNICO-STIINȚIFIC

Concursuri tehnico-aplicative (clasele I—VIII):

— aéro-racheto-modele, etapa de masă sept. 1982 — aprilie 1983; etapa pe județ (municipiul București): 1 aprilie — 30 iunie; etapa republicană: iunie-iulie 1983, Săliște.

— navomodelism, etapa de masă septembrie 1982 — aprilie 1983; etapa pe județ: 1 aprilie — 30 iunie; etapa republicană: iulie — august, Schitu și Costinești.

— automobile, etapa republicană: iulie, Alba Iulia.

— radiogoniometrie și radiotelegrafie, etapa de masă septembrie 1982 — aprilie 1983; etapa județeană (municipiul București): 1 mai — 30 iunie; etapa republicană: iulie-august, Nucșoara-Argeș.

— carturi, etapa de masă septembrie 1982 — aprilie 1983; etapa pe județ (municipiul București): aprilie — iunie; etapa republicană: iulie-august, Galați.

Concursuri de creație științifică și tehnică (clasele I—VIII):

— „Start spre viitor”, etapa de masă septembrie 1982 — mai 1983; etapa pe comună, oraș (sector): 15—31 mai; etapa pe județ (municipiul București): 1—20 iunie; etapa republicană: iulie, București.

Concursuri de machete funcționale și arte plastice „Atelier 2000” (clasele I—VIII): etapa de masă septembrie — octombrie 1982; etapa pe comună, oraș (sector): 15—30 mai; etapa pe județ (mu-

nicipiul București): 1—20 iunie; etapa republicană: iulie, București.

Concursurile radiocluburilor pionieresti (clasele V—VIII):

— Cupa C.N.O.P., etapa pe județ (municipiul București): 1 aprilie — 30 mai; București: — Cupa „Pionierul”; — Concursul internațional de unde scurte, etapa republicană: mai-iunie.

Concursuri școlare pe discipline de învățămînt:

— limba și literatura română (cl. VII—VIII): etapa de masă: decembrie 1982 — 30 ianuarie 1983; etapă pe comună, oraș (sector): 20 februarie; etapa pe județ (municipiul București): 20 martie 1983; etapa republicană: 6—12 aprilie 1983, Bistrița-Năsăud.

— limba și literatura maternă (maghiară și germană), cl. VII—VIII: etapa de masă: decembrie 1982 — 23 ianuarie 1983; etapa pe comună, oraș (sector): 13 februarie; etapa pe județ (municipiul București): 13 martie;

— matematică (cl. VII—VIII): etapa de masă: decembrie 1982 — 23 ianuarie 1983; etapa pe comună, oraș (sector): 13 februarie; etapa pe județ (municipiul București): 6—12 aprilie, Focșani.

— istoria României (cl. VIII): etapa de masă: decembrie 1982 — 23 ianuarie 1983; etapa pe județ (municipiul București): 13 februarie; etapa republicană: 6—12 aprilie, Tirgoviște.

ÎN DOMENIUL POLITICO-IDEOLOGIC

— Acțiunea complexă „Mesagerii prieteniei pionieresti” (clasele I—VIII) — în vacanțele școlare:

— Acțiunea „Tot înainte” (cl. I—VIII): etapa de masă: ianuarie-martie; etapa pe comună, oraș (sector): aprilie-mai; etapa pe județ (municipiul București): iunie; etapa republicană: august.

— Concursul „Istoria și cultura poporului român — flacăra vie a conștiinței patriotice, revoluționare a tinerii generații” (cl. I—VIII): etapa de masă: sep-

tembrie-decembrie 1982; etapa pe comună, oraș (sector): ianuarie-februarie 1983; etapa pe județ (municipiul București): martie-aprilie; etapa republicană: iunie.

ÎN DOMENIUL CULTURAL-ARTISTIC

— Concursul formațiilor și interpretelor (cl. I—VIII): etapa pe comună, oraș

(sector): septembrie-decembrie 1982; etapa pe județ (municipiul București): ianuarie-martie; etapa republicană: iulie-august, Ploiești.

— Concursul „Pentru sănătate și umanitate” (cl. I—VIII): etapa pe comună, oraș (sector): septembrie-decembrie 1982; etapa pe județ (municipiul Bucu-

(sector): septembrie-decembrie 1982; etapa pe județ (municipiul București): februarie-martie; etapa republicană: aprilie-mai.

— Festivalul republican „Ciprian Porumbescu” (cl. I—VIII): etapa republicană: iulie-august, Suceava.

— Festivalurile cultural-artistice „Copiii lumii doresc pacea” și „Serbările mării” (cl. I—VIII): iulie-august, Litoral.

— Concursul de arte plastice „România — plai de aur” (cl. I—VIII): etapa pe comună, oraș (sector): septembrie-decembrie 1982; etapa pe județ (municipiul București): ianuarie-martie; etapa republicană: iulie-august, Vaslui.

— Concursul de artă fotografică „Sub flamura partidului, creștem odată cu țara” (cl. V—VIII): etapa pe comună, oraș (sector): septembrie-decembrie 1982; etapa pe județ (municipiul București): ianuarie-martie; etapa republicană: iulie-august, Tulcea.

— Concursul de artă populară „Pămint străbun” (cl. I—VIII): etapa pe comună, oraș (sector): septembrie-decembrie 1982; etapa pe județ (municipiul București): ianuarie-martie; etapa republicană: iulie-august, Alba Iulia.

— Concursul de filatelie „Cravatele roșii cu tricolor” (cl. I—VIII): etapa pe co-

mună, oraș (sector): septembrie-decembrie 1982; etapa pe județ (municipiul București): ianuarie-martie; etapa republicană: iulie-august, Suceava.

— Concursul de creație literară „Inere condeie” (cl. I—VIII): etapa pe comună, oraș (sector): septembrie-decembrie 1982; etapa pe județ (municipiul București): ianuarie-iunie; etapa republicană: iunie, București.

— Acțiunea-concurs „Partidului și patriei recunoștință și omagiu fierbinte” (cl. II—VIII) — pe parcursul anului școlar:

— Concursul republican „Cea mai bună bibliotecă școlară”, ediția a III-a (cl. I—VIII): etapa pe comună, oraș (sector): septembrie-decembrie 1982 și ianuarie-martie 1983; etapa pe județ (municipiul București): aprilie-august; etapa republicană: septembrie 1983, București.

CALENDARUL competițiilor sportive școlare pentru anul de învățămînt 1982—1983

— **ATLETISM.** Campionatul republican școlar pe echipe (cl. V—VIII): etapa pe clasă și școală: pînă la 1 decembrie 1982; etapa pe localitate: pînă la 17 aprilie; etapa pe județ (municipiul București): 23—24 aprilie; etapa pe zonă: 7—8 mai; finala: 18—19 iunie, Tg. Mureș.

— **Crosul pionierilor** (cl. VII—VIII, 13—14 ani): etapa pe clasă și școală: 5 aprilie; etapa pe localitate: 18 aprilie; etapa pe județ (municipiul București): 8 mai; etapa pe zonă: 14—15 mai; finala: 27—29 mai, Pitești.

— **BASCHET.** Festivalul de minibaschet (cl. III—VII): etapa pe localitate: 10 ianua-

ritate: pînă la 20 mai; etapa pe județ (municipiul București): pînă la 10 iunie; etapa pe zonă: 27—30 iunie; finala: 27—30 iulie, Sighișoara.

— **ÎNOT.** Cupa „Pionierul” (cl. III—VI), finala: 9—11 aprilie, Reșița.

— **JUDO.** Festivalul pionieresc de judo (cl. III—VI): finala: 24—26 decembrie, București.

— **OINĂ.** Cupa „Pionierul” (cl. V—VIII): etapa pe localitate: 15 mai; etapa pe județ (municipiul București): 10 iunie; finala: iulie-august.

— **SANIE.** Cupa „Pionierul” (cl. V—VIII): etapa pe clasă și școală: pînă la 16 ianuarie; etapa pe localitate: pînă la 30 ianuarie; etapa pe județ (municipiul București): pînă la 13 februarie; finala: 18—20 februarie, Vatra Dornei.

— **SCHI ALPIN.** Festivalul schiului pionieresc (cl. V—VIII): 28—30 ianuarie, Baișoara, Cluj.

— **ȘAH.** Campionatul școlar pe echipe (cl. I—VIII): etapa pe clasă și școală: pînă la 16 ianuarie; etapa pe localitate: ianuarie-februarie; etapa pe județ (municipiul București): pînă la 30 iunie; etapa pe zonă: 12—16 iulie; finala: 26—30 iulie, Tg. Mureș.

— **TENIS DE CÎMP.** Cupa „Pionierul” (cl. V—VIII): etapa pe clasă și școală: 19 iunie; etapa pe localitate: 31 iulie; etapa pe județ (municipiul București): 28 august; finala: 3—4 septembrie, Brăila.

— **TENIS DE MASĂ.** Cupa „Pionierul” (cl. V—VIII): etapa pe clasă și școală: pînă la 23 ianuarie; etapa pe localitate: pînă la 6 februarie; etapa pe județ (municipiul București): pînă la 20 februarie; finala: 4—6 martie, Ploiești.

ALTE ACȚIUNI CU CARACTER SPORTIV:

— Expedițiile „Cutezători” (cl. V—VIII): etapa pe județ (municipiul București): 1 iulie — 31 august.

— Acțiunea complexă turistică „Pionierii cutezători” (cl. V—VIII): etapa pe clasă și școală: 24 aprilie; etapa pe localitate: 8 mai; etapa pe județ (municipiul București): 26 iunie; finala: 11—17 iulie, Brașov.

— Expediția cicloturistică (cl. V—VIII): etapa pe județ (municipiul București): 20 iunie — 15 iulie; finala: 1—15 august.

— Complexul aplicativ „Pentru apărarea patriei” (cl. VII—VIII): etapa pe clasă, școală: 29 mai; etapa pe localitate: 5 iunie; etapa pe județ (municipiul București): 19 iunie; finala: 29 iulie — 6 august, Cheia-Prahova.

— Concursul „Prietenii pompierilor” (cl. V—VIII): etapa pe localitate: 22 decembrie 1982; etapa pe județ (municipiul București): 15 mai; finala: 18—24 iulie, Buzău.

— Concursul „Prietenii grănicerilor” (cl. V—VIII): etapa pe localitate: 22 decembrie 1982; etapa pe județ (municipiul București): 24 aprilie; finala: 12—13 iulie, Mangalia.

— Cupa „Pionierul” la biatlon (schi fond și tir, cl. V—VIII): etapa pe clasă și școală: 16 ianuarie; etapa pe localitate: 30 ianuarie; etapa pe județ (municipiul București): 13 februarie; finala: 18—20 februarie, Vatra Dornei.

Mare mister mare

Schiță de CLEOPATRA LORINȚIU

La noi acasă e totdeauna cineva și Gabi mă invidiază pentru asta. Eu îl invidiez pe Gabi pentru alte motive, de exemplu, pentru că el stă la bloc, și tare mi-ar place să stau și eu la bloc, dar nu-i spun pentru că îmi place că mă invidiază Gabi. Și oricum, el e mai bun la școală decât mine, și e mai bun și la sport, și e mai bun și la aeromodelism și la aproape toate e mai bun decât mine, așa că măcar motivul ăsta de superioritate să rămână întreg și de neatin.

La noi acasă e totdeauna cineva și asta i se pare grozav lui Gabi. Mie, ca să fiu sincer măcar față de mine, nu mi se pare prea grozav, mai ales datorită faptului că acel cineva, oricine ar fi din familie, dacă e acasă, atunci prima lui grijă este... să-mi poarte mie de grijă! Toți se simt responsabili în ceea ce mă privește, toți spun că e meritul lor dacă am luat și eu o notă mai acătării, toți se grăbesc să-mi nascocescă fel de fel de pedepse care de care mai educativă în cazul în care fac vreo boacăna sau cum zice tata „iar dau în bară!”

Dar ăsta e adevărul, la noi acasă e totdeauna cineva, și foarte rar se întâmplă să găsești poarta casei noastre închisă, zăvorâtă. Întii de toate e bunica, adică mama mamei și după aceea e tanti Agata, care e mama soțului surorii mamei și după aceea e tata, e mama, apoi e Alexandru care e cel mai mare dintre noi, frații, apoi Nicoleta, care e și ea mai mare decât mine, eu și, în sfârșit, mezină familiei față de care aș putea eu să mă grozăvesc, și chiar o să mă și grozăvesc odată și odată, numai că Lore-dana, deocamdată tot n-ar pricepe. Lori, cum îi spune toată lumea n-are deocamdată decât opt luni. Și ride mereu, și dă din jucăria aceea care zornăie zur-zur, jucăria aceea care mereu se pierde prin casă de-ți vine să-nnebunești fiindcă toată lumea o caută agitată de mama focului.

Ăsta e adevărul, la noi acasă e multă lume și mai ales este tot timpul cineva, nu ca la Gabi, care când vine acasă la unu, nu găsește pe nimeni și trebuie să stea singur sin-gu-rel! Înțelegeți? Singur sin-gu-rel, până la cinci și jumătate, când vin ai lui, adică mama și tata, fiindcă frați nu are bietul Gabi, și nu trebuie să caute în disperare pe pat și sub pat, sub dulap și în dulap, jucărioare care fac zur-zur și care s-au pierdut spre disperarea lui Lori a mia oară!

Ei, dacă aș rămâne eu odată singur acasă ce lucruri minunate aș mai face. În primul rând m-aș antrena la toate sporturile la care am de gând să cuceresc titlul mondial și olimpic și, aș transforma și aranjamentul mobilelor din cameră și aș vopsi, cum de multă vreme visez, geamul de la ușa camerei mele care e acoperit cu o filfătoare de perdea, încât oricine trece prin fața lui, se simte tentat să-l ridice și să se uite pedagogic înăuntru.

Și cite și mai cite aș mai face eu! Pentru că observ că cei mari — mame,

tați, unchi, mătuși, bunici, cu toții, deci, chiar dacă au posibilitatea să facă o mulțime de lucruri, pur și simplu nu le fac. Asta nu pot eu să înțeleg și pace, trebuie să-l întreb într-o zi pe Gabi, de ce nu le fac?

Un mister adânc planează asupra acestor probleme indescifrabile.

Bunica e pensionară, deci nu mai trebuie să meargă dimineața la servici, ar putea să doarmă cât pofteste, până la nouă, până la zece chiar, cât i-ar pofti inima. Dar ea nu! Ea se trezește prima din casă, la ora cinci punct e în picioare și eu o aud prin somn cum se învîrte prin bucătărie și atunci știu că mai am de dormit o oră și jumătate și va trebui să mă scol, și mai știu că, la cinci și jumătate se trezește mama, la șase se trezește tata, apoi ne trezim noi, copiii, Alexandru, Nicoleta și eu, care plecăm ultimii și trebuie să ne pregătim în liniște fiindcă tocmai a adormit surioara noastră Lori, care a plins toată noaptea din cauză că-i ies dinții din față. Ei bine, bunica se trezește prima, deși nu-mai ea nu trebuie să plece nicăieri, ea și Lori, dar pe Lori n-avem de ce s-o invidiem, fiindcă ei îi ies dinții, săracuța de ea!

Cu toate acestea eu nu-mi aduc aminte ca atunci când cei mari pot să facă ceva, să profite de situație. De pildă, când afară e noroiul moale și au căzut primele ploi de primăvară, și e cald, și-ai zburda, și-ai face cocoloașe de nămol, ei bine, atunci ei se apucă să sape cu rină în grădină și să transpire. Când e duminică și ar putea să se fugărească unii pe alții cit potesc prin podul mare al casei, atunci se adună în jurul mesei. Când ar putea să-și cumpere cu banii pe care îi primesc câte limonade vor, dacă vor să bea zece pe zi, zece să bea, ei preferă cafeaua aceea oribilă, amară sau chiar cite o dușcă de ceva care te pișcă, cum te pișcă pe zgîrieturi spiritul medicinal.

În loc să pună în toate vitrinele pe care le au la dispoziție orice colecție de pietre sau de praștii, mă rog, sau ce colecție le place să facă, da' de unde! Ei pun acolo servicii, farfurioare și ceșcuțe, compotiere și castronașe și vaze de toate felurile de parcă ar fi ceva nemăpomenit să ai din ce să măninci! Ba mai mult, trebuie să vă mărturisesc că nu colecționează nimic!

Nimic nimicuța, cu excepția verișoarei Sabina pe care o bănuiesc că ar colecționa partituri muzicale, că prea are multe la ea în cameră și fiecare din ele are o copertă mai altfel, deci e limpede, le colecționează. (Ce colecție ciudată și asta!)

Iar în orele libere, nu l-am văzut pe nici unul băgîndu-se în pivniță ca să se ascundă acolo îmbrăcat în hainele cele bune și cu cămașa albă apretată, nici demonstînd radioul sau televizorul sau măcar radiatorul ori fierul de călcat, deși ar putea-o face, nu? Nimeni nu i-ar certa, ca pe mine...

Ar putea să nu mănînce la prînz dacă

n-au chef, sau să nu mănînce decît ce le place. Și eu știu, uite-așa, treaba mea de unde știu că tata nu poate suporta pilaful și cu toate astea, la masă, cînd e pilaf mai cere o porție. Probabil din spirit de sacrificiu. La fel și cu spanacul. Ba odată, cînd a trebuit să luăm untură de pește a luat și el o lingură și ridea și ne arăta cît de bună poate să fie untura de pește! Săracu' tata! Parcă noi nu știam că se prefacă!

Sau mama, cum zice Sabina, singura cu care am mai vorbit despre aceste grave probleme, mama ar putea să-și poarte părul în vînt cît pofteste, fără să fie nevoită să-l lege cu panglicuță ori să-l împletească în codițe strînse tare cu funde. Ei bine, mama stă la fiecare două săptămîni la coafor, cu părul strîns pe niște bigudiuri subțiri și sub o cască de luptător medieval, și acolo îi suflă cineva aer fierbînt pînă cînd transpiră ca după un cros prelung, și toate astea ca să-și încrețească părul!

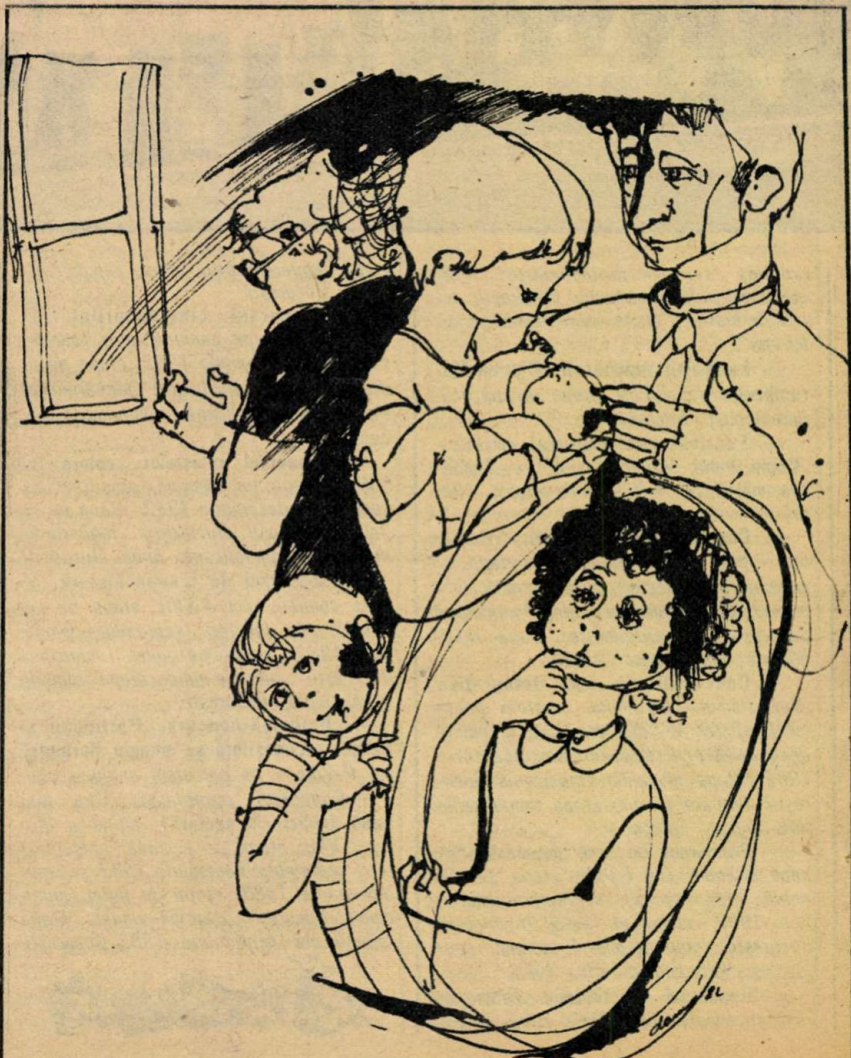
Iar eu, care am părul creț, lupt inutil cu peria, cu apa și cu pieptenele să-l fac mai lîns, dar fără nici un rezultat, iar fețele rid de mine la școală și-mi zic crețu.

Și o tovarășă care a venit în inspecție la o oră de citire s-a uitat prin clasă și-a spus: „Să iasă la tablă băiețelul cu părul creț”. Auzi!

Sau vară, cînd cei mari ar putea să plece în concediu cu mîinile în buzunar, pur și simplu fluierînd și cu mîinile în buzunar, fără nici un bagaj, atunci ei se încarcă cu atîtea valize și sacoșe de crezi că o să ne mutăm de tot!

De asemenea, nu i-am văzut niciodată desenînd cu creionul pe pereți, nici jucînd șotron în fața casei pînă seara tîrziu, nici mergînd cu capul descoperit și fără fular la gît cînd afară plouă, nici cumpărîndu-și vreodată plicuri cu timbre filatelice, nici rupîndu-și cariociile și suflînd prin ele cocoloașe de hîrtie, nici punînd unul pe scaunul celui alt pioneze sau ungînd clantele cu pastă de dinți.

Ăsta e misterul vieții mele, de ce ei, care ar putea să facă toate astea nu le fac? Deși nimeni nu i-ar trage de urechi, nu i-ar putea certa în vreun fel. Sabina mi-a dat o idee, a spus că ei sînt deja „mari”. Am înțeles, bine, sînt mari, dar dacă ești mare nu-ți mai place să te joci? Asta nu se poate!

7 ÎNTREBĂRI - 7 RĂSPUNSURI CU

G O P O

1. În ce măsură Omulețul, celebrul dumneavoastră desen, poate fi luat drept copil?

- N-a fost construit ca un personaj pentru copii - dimpotrivă, ca o reacție antidisney: simplu, fără garniturile cunoscute. Cred că spectatorii l-au asemuit cu un copil datorită faptului că e o ființă pură, de-o naivitate care evocă însăși copilăria omului.

2. Erați tare la calligrafie? Faceți caricaturi de mic?

- Scriam și scriu indecifrabil. Cred că mă grăbesc mereu, am întotdeauna mai multe de spus decât pot scrie. De altfel, astăzi, pixul îmi folosește aproape exclusiv la desenat: cînd am de scris, scriu la mașină. În ce privește desenul de mic, nici vorbă de așa ceva. Faceam avioane de hirtie. Tatăl meu a fost pictor, dar mama nu dorea ca noi, copiii, să îmbrățișăm această meserie neproductivă financiar. Totuși „microbul” a fost mai tare și la 16 ani am și făcut primul meu desen animat. Între timp mamei i-a trecut supărarea și a terminat prin a se bucura și ea de isprăvile mele.

3. Se știe, în anumite situații, la ședințe, de regulă, oamenii au fel de fel de gesturi involuntare: bat cu degetele în masă, se scarpină la ceafă etc. iar cine are la îndemână o hirtie și-un creion, mîzgălește. Dumneavoastră ce mîzgăliți?

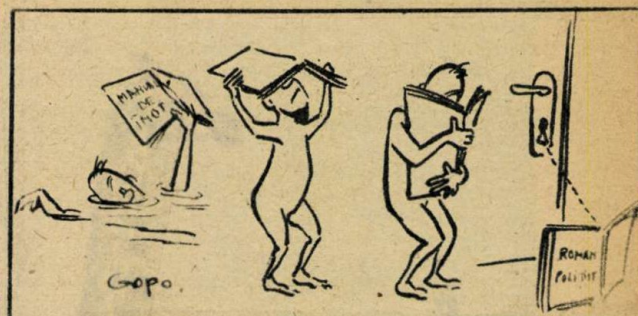
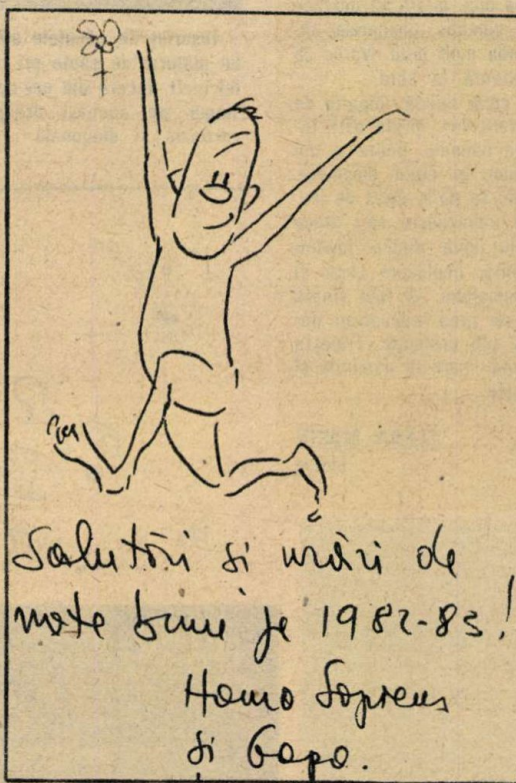
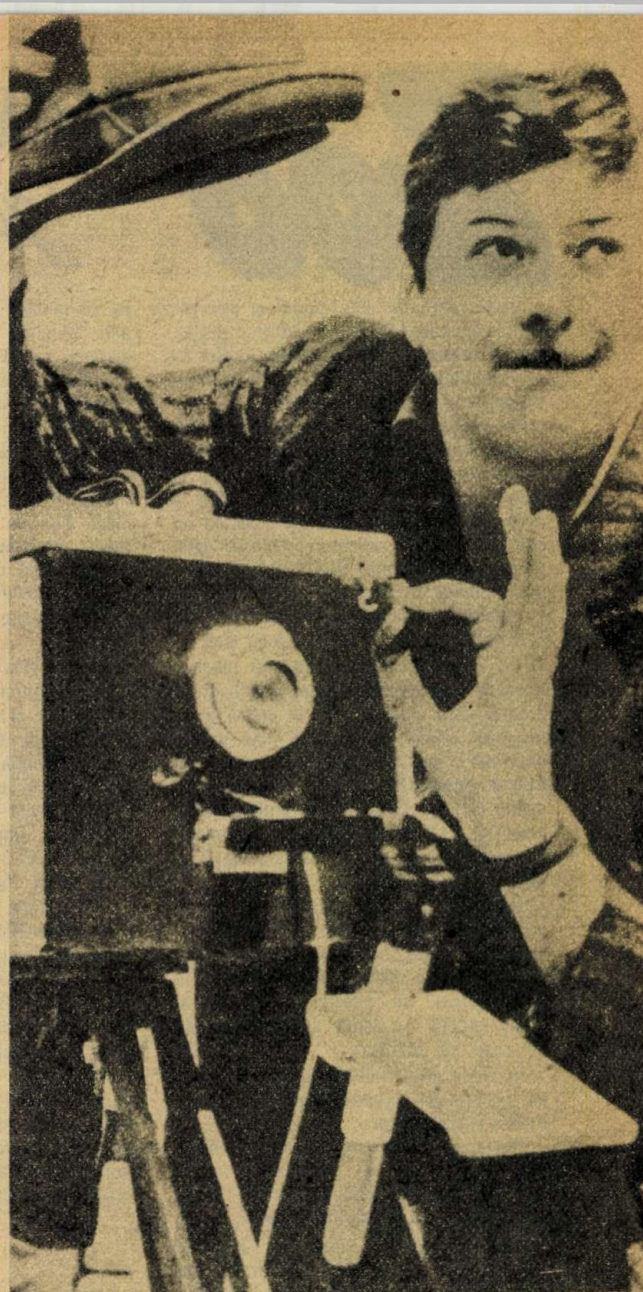
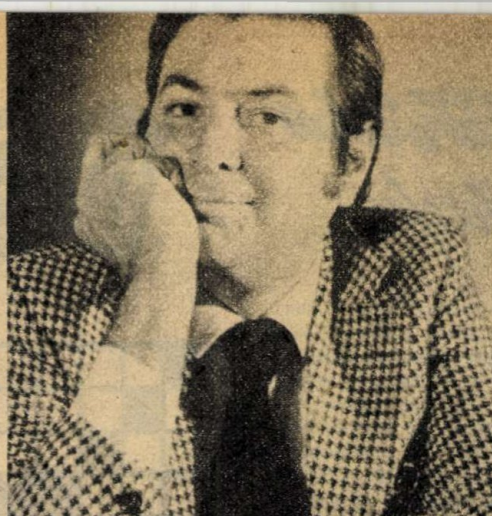
- Fără să vreau, mîna caută spontan să prindă idei grafice. Nu rareori cele mai valoroase inspirații de acest gen vin din mîzgăliturile involuntare: din joacă, deci. Așa cum vedeți, desenul din această pagină (n.n. îl veți întâlni la testul final).

4. Animația reușește performanța de a transforma în spectacol cele mai banale gesturi și mișcări. Care e misterul? Și de unde anume vă inspirați în unele mișcări?

- Dacă filmul e o iluzie optică, atunci animația e o iluzie la pătrat. Nimeni nu se gîndește la fiecare pas, la fiecare secvență a unui pas atunci cînd merge; animatorul, da. El a trebuit să redescopere mișcarea și oamenii s-au mirat de asta ca de-o invenție. M-am găsit adesea în fața dificultății de a reda un gest elementar - și astăzi vizionîndu-mi filmele mai vechi, cu surprindere constat că m-am inspirat uneori, fără să vreau, din sursa cea mai sigură și la îndemînă: din propriile mele gesturi.

5. Cînd a apărut Omulețul lui Gopo cu a sa Scurtă istorie, lumea filmului a consemnat evenimentul ca fiind începutul unei noi ere în desenul animat: era post Disney, era desenului simplu dar care atacă și probleme grave ale omului și ale omenirii nu numai întîmplări vesele cu iepurași drăgălași. Să însemne această că filmul basm, filmul frumos e pe cale de dispariție?

- Nicidecum. De pildă, filmul cel mai drag mie din animația universală e un basm: Albă ca Zăpada a lui Disney. Animația însăși rămîne un basm fiindcă ea promovează personajul justițiar, greu încercat, dar învingă-

tor pînă la urmă. Mai mult, i-a adăugat acestui personaj o altă calitate: indestructibilitatea: l se viră la ceață un detonator, e făcut puzderie, dar în secunda următoare îl vezi din nou întreg. E un fel de concretizare a aspirației omului spre nemurire.

6. Ce face maestrul Gopo cînd nu desenează?

- Scriu muzică pentru filmele mele, mai sculpez (sînt sculptor de meserie), mă joc cu Moacă, simpaticul meu pekiniez, și repar clanțe, uși, veioze. Am o adevărată pasiune de depanator.

7. Așteptăm o împlinire veselă de la autorul lui Homo Sapiens.

- Hai s-o spunem pe-asta. Eram băiat măricel și mă plimbam printr-un parc cu fratele meu, Alexandru. Seara, acasă, tata mi-a tras o urechială acuzîndu-mă că m-a văzut fumînd. De fapt nu eu, ci fratele meu cu care semăn foarte mult, făcuse isprava, dar am tăcut chitic și am înghițit pedeapsa. Hazul începe abia de-acum, că peste ani eu n-am pus țigară în gură, în timp ce fratele meu s-a chinat ani de zile să scape de acest viciu. Deci, adevăratul pedepsit a fost fratele meu care, se bucurase atunci, desigur, că scăpase de pedeapsă.

Club test

Priviți desenul pe care oaspetele nostru l-a lucrat într-o zi, din joacă. Domnia sa ne atrage atenția că e un desen alcătuit din litere: dacă le citiți de la cap spre picioare, veți descoperi numele fetei. Descoperiți-l deci!

ILIE TRAIAN

ZOO MONDIAL

girafa

Girafa este cel mai ciudat și pitoresc dintre animale. În Africa bătrâni povestesc o legendă despre apariția girafei ca o asamblare întâmplătoare a unor piese dispartate și disproporționate.

Într-adevăr, picioarele dinainte ale girafelor sînt mai lungi decît cele dinapoi, corpul lor este mai gros într-o parte și mai subțire în cealaltă, capul pare a avea coarne, dar în realitate acestea nu sînt decît mici ridicături osoase, gîtul pare o extravagantă. Girafa este cel mai înalt animal, avînd 3 m la unirea gîtului cu spatel (greabăn), iar de la labe pînă în virful scurtelor cornițe — 5 m cînd gîtul e vertical, întins; la anumiți masculi această dimensiune ajunge pînă la 6 m. Pieptul este vertical. Poziția oblică a gîtului (în raport cu spatelul) este menținută de o musculatură foarte dezvoltată. Corpul măsoară 2,20 m lungime, iar coada 80 cm. Virful ei se termină cu un smoc de cca 40 cm. Greutatea animalului poate atinge o tonă. Durata vieții nu depășește 28 de ani.

Urechile lungi și ascuțite sînt foarte mobile. Aud cel mai mic zgomot și îl localizează foarte precis. Ochii mari, negri au o expresie blîndă și inteligentă. Cu buzele (care se mișcă tot timpul) și limba groasă și aspră smulge ierburile cu care se hrănește.

În ciuda proporțiilor, gîtul foarte puternic nu are decît șapte vertebre, ca majoritatea mamiferelor.

Blana cu peri scurți și deși este de culoare deschisă, cu pete brune, negre sau roșcat-arămii, pîntecele e alb. După mărime, așezarea, forma petelor de pe blană se deosebesc cele două specii de girafă (*Giraffa reticulata* și *Giraffa camelopardalis*). Blana primei este roșcată,

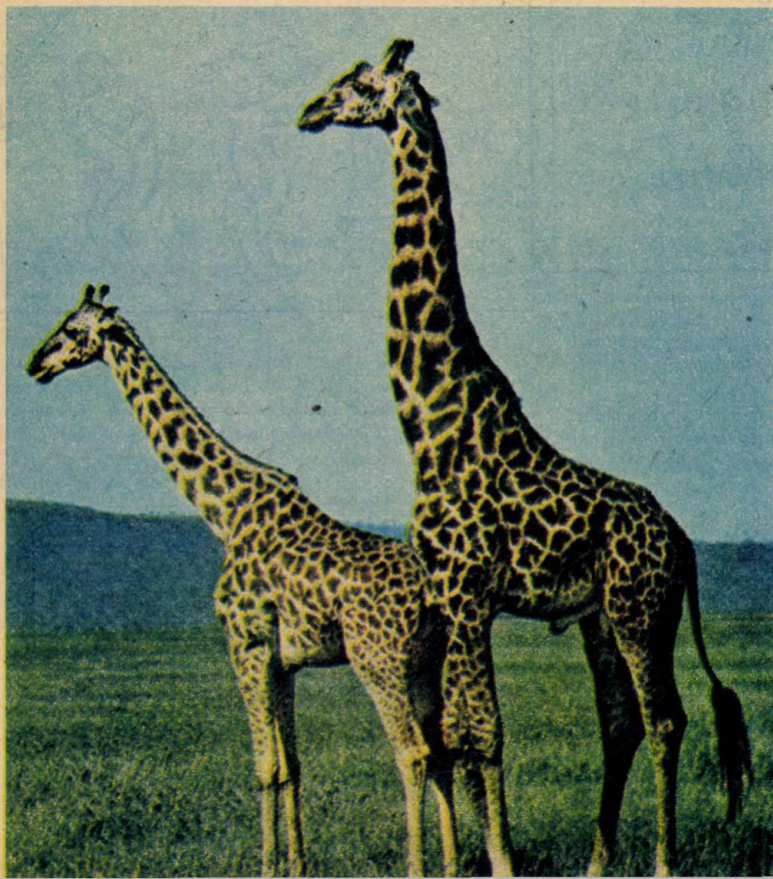
pe ea putîndu-se vedea o rețea de dungi albe formînd un desen poligonal foarte distinct. La *Giraffa camelopardalis* rețeaua este mai puțin distinctă, dungi neregulate fiind albe sau gălbui.

Girafa este mută, cu excepția unei scurte perioade, în lunile martie-aprilie, cînd scoate un fel de behăit. Este perioada în care se pregătește să aibă urmași. Puii au circa 2 m lungime. Ei se ridică pe propriile picioare la jumătate de oră după naștere; tremurînd, fac primii pași, pentru ca după 3—4 săptămîni să înceapă să pască, descurcîndu-se singuri.

Girafa este un alergător excepțional. Ea poate întrece chiar și un cal în galop. Trăiește în centrul și sudul Africii în grupuri mici de 2—4 (femele și pui), care pasc în cîmpia deschisă. La apusul Soarelui grupul se retrage în locuri mai ferite. Pentru a bea apă, girafa își desface asemenea unui compas picioarele dinainte și își întinde mult gîtul. Noroc că este foarte rezistentă la sete.

Deși blîndă și chiar timidă, departe de a fi un animal periculos, girafa este temută de celelalte animale, poate și din cauza dimensiunilor ei puțin obișnuite. Girafa nu se teme, se pare, decît de leu, dar dacă acesta îndrăznește să-i atace puii, se aruncă în luptă, dîndu-i lovituri puternice de copită, neplăcute chiar și pentru regele animalelor. A fost vînată mult în trecut nu prea îndepărtat, dar astăzi este pusă sub protecție. Trăiește într-o siguranță mai mare în parcurile și rezervațiile naturale.

ELENA MARIN
biolog

DETOALETE

POVESTEA INSTRUMENTELOR MUZICALE: Orga

Cel mai vechi concert semnalat în București s-a desfășurat în 1539 și a fost susținut de un organist din Brașov, adus anume, cu o trăsură trasă de patru cai, spre a-i desfăta pe domnitorul Valahiei și pe boierii Cetății de Scaun cîntînd la o orgă portativă.

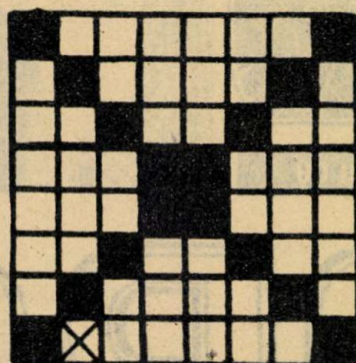
Pe drept cuvînt, orga a fost supranumită „instrumentul rege” al orchestrei. Cu ajutorul tuburilor sale (peste 4 000) se pot imita toate instrumentele cunoscute de-a lungul secolelor. Ca surse de pompare a aerului în tuburile sonore s-au folosit — încă din antichitate — apa, aerul (pompat prin foale de piele), electricitatea. După tipurile de construcție au existat sau există orga antică, cea medievală, barocă, nordică, flamandă, valonă, italiană, iberică, clasică, neoclasică, modernă etc.

Cine a inventat orga? Se pare că autorul ei a fost mecanicul și bărbierul grec Ctesibios din Alexandria, care a trăit în secolul al II-lea î.e.n. În vremea Renașterii, instrumente mici, portative, cu tuburi puține, erau așezate pe masă, la ele putînd cînta și femeile. Cu timpul, după introducerea lor pe scară largă, orga a devenit un instrument bărbătesc foarte pretentios, dificil, minuit concomitent cu mîinile și picioarele (fiecare urmînd o partitură separată). Astăzi orga este socotită un instrument de forță fizică și psihică excepțională.

Partile ce alcătuiesc orga modernă sînt: secțiunea **sonoră** (tuburile metalice și lemnoase), secțiunea **pneumatică** (burdufurile ce pompează aerul), secțiunea **mecanică** (masa de comandă, claviaturile de mînă și de picioare, registrele, dispozitivele de transmitere a comenzilor, aparatele de legătură, cutia de suflare a aerului).

Întrucît dispune de o gamă largă de timbruri sonore și de posibilități tehnice, orga rămîne instrumentul ce oferă interpretului cele mai largi posibilități de improvizație și care, totodată, poate acoperi cu o uriașă forță sonoră partitura unei întregi orchestre.

VIOREL COSMA

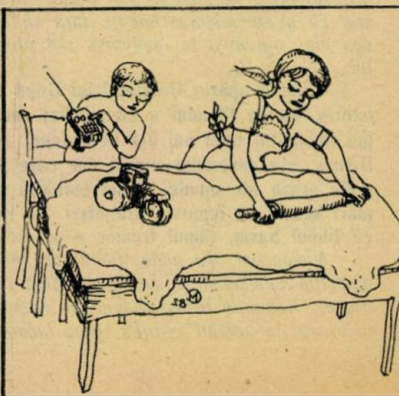
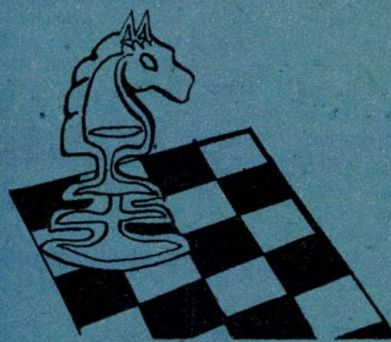
TEST ÎN X

Înscrieți în căsuțele albe ale desenului alăturat de șapte ori litera X, în așa fel încît fiecare din cei opt X să se afle singur pe aceeași dreaptă orizontală, verticală și diagonală.

CURSA CALULUI... DE ȘAH

Alegeți pe tabla de șah un loc de unde să începeți cursa unui cal, astfel ca la fiecare mutare (efectuată normal pentru această piesă) el să atingă alt cîmp. Piesa trebuie să parcurgă toate cîmpurile, iar după mutarea a 64-a să revină în cîmpul inițial.

Întrebat tot cutezătorii

Anecdote

În vacanță Ilenița s-a dus la unchiul său, care este pădurar.

- Ai văzut până acum vreo căprioară? o întreabă unchiul.

- Am văzut, la televizor.

- Dar în pădure?

- N-am luat televizorul în pădure...

- Astă seară va avea loc o eclipsă totală de Lună - spune învățătorul. Este un fenomen foarte rar și sper că o să-l vedeți cu toții.

- Pe programul unu sau doi? întreabă un elev.

- Tată, nu înțeleg de ce trebuie să învăț englește?

- Milioane de oameni cunosc această limbă.

- Și nu e destul?

- Băiete, de ce nu cedezi locul acestei doamne în vîrstă?

- Dar este bunica mea!

- Tatăl tău nu te mai ajută să-ți faci lecțiile acasă? întreabă învățătoarea.

- Nu, răspunde elevul, ultimul trei l-a jignit peste măsură...

T. HOLBAN

Sporturi despre care ați auzit mai puțin...

ÎNTRERECEREA DE BĂRCI PE PERNE DE AER este o nouă disciplină sportivă experimentată în mai multe țări. La acest sport și-au dat adeziunea sute și chiar mii de amatori. A avut loc și o întrecere internațională. Bolizii acvatici, propulsați de motoare cu o putere de peste 40 CP, au ajuns să dezvolte o viteză de 100 km/h.

Un sport nou, în mare ascensiune, este **ARUNCAREA BUMERANGULUI**. Fosta armă de apărare, a băștinașilor australieni a prilejuit nu numai apariția unui sport foarte solicitat, ci și îmbogățirea unor meșteșugari ca, de pildă, Howard Baker din Doncaster, care se ocupă cu construcția de bumeranguri.

Un alt sport care cîștigă teren îl formează cursele de **BAGGY**. Ce sînt acestea? Rude mai tinere, mai puțin pretențioase, mai puțin costisitoare ale automobilelor de formula 1, care pot evolua pe orice fel de teren - cu pământ, cu iarbă, cu zgură - avînd și un plus de stabilitate, întrucît jentile roților sînt mult mai late. Noul sport auto se practică deosebi în Cehoslovacia, pe un traseu stabilit în vecinătatea orașului Pardubice, precum și în URSS, pe circuitul de la Balakovo.

Continuarea acestui material o puteți citi în **ALMANAHUL "CUTEZĂTORII" 1983**

Alte subiecte din lumea sportului.

- Așii sportului românesc
- Stele din Constelația Nadiei
- De la cai... la cai-putere!

Inelul... în capcană

Pentru a-ți uimi colegii, ai nevoie de un resort și un inel cu diametrul ceva mai mare decît cel al spiralei resortului.

1) Se introduce resortul în inel și se lasă inelul să cadă pe o spirală.

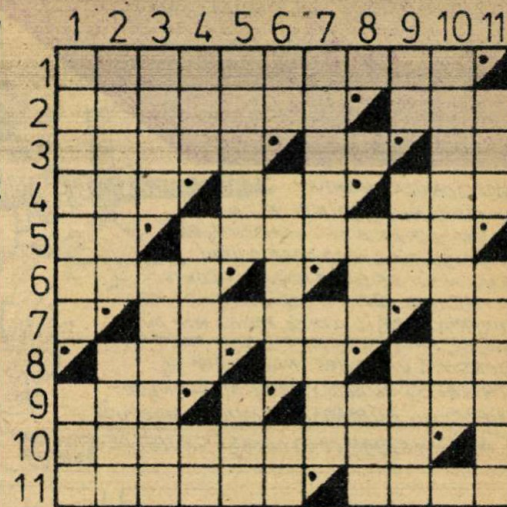
2) Dacă răsucim inelul după indicația săgeții, el va rămîne prins de spirală!

3) Basculăm inelul conform săgeții din acest desen și...

4) Iată-l prizonier a două spire din resort!

Cum se scoate inelul din capcană? Procedînd invers...

Școala rească

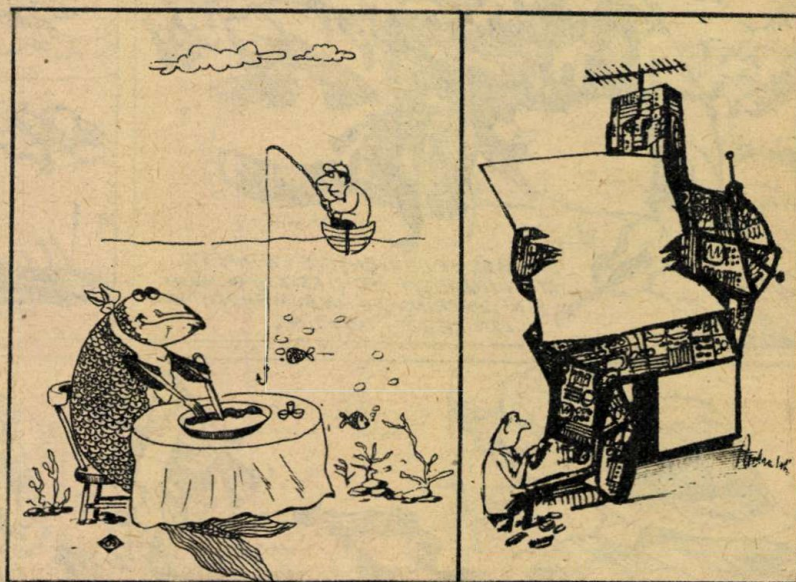

ORIZONTAL: 1) Unul din obiectivele școlii, avînd în vedere pregătirea temeinică a forței de muncă. 2) Locul de desfășurare a practicii tehnico-productive. Tras la poartă. 3) Un sport de mare frumusețe. Prenume personal. Literă grecească. 4) Poem filozofic de Victor Hugo. Certificatul de studii. Localitate în sud-estul Norvegiei. 5) Dintr-un salt! Mare maestru al valsurilor (1825-1899), care, deși era slab la învățătură, avea un talent muzical deosebit. Aceasta l-ar fi făcut pe tatăl său, compozitor și el, să exclame: „Ar fi mult mai potrivit ca pe viitor tu să-mi compui valsurile, iar eu să-ți fac temele școlare!” 6) Joc sportiv între două echipe cu o minge mică de piele, pe un teren dreptunghiular (60/32 m). Oglină cunoștințelor școlare. 7) Celebru poet latin (43 î.e.n. - circa 17 e.n.) care în timpul exilului la Tomis a scris „Tristele” și „Ponticele”. Spetează. 8) Organizația mondială a Turismului și Automobilismului (abr.). Dublată! Aici (mold.). 9) Semnul înmulțirii. Mai marele unei facultăți. 10) A doua treaptă a cunoașterii. 11) Întemeietorul învățămîntului în limba română în Moldova (1813), unul dintre fondatorii Academiei Mihailene și al

primei gazete românești din Moldova (1829), Alături de știință și cultură.

VERTICAL: 1) „Caietul” cel mare al clasei. Între două pauze! 2) Ochi și urechi la explicație (pl.). Centru urban. 3) Eliminată din toate clasele. Însemnări pe maculatoare (sing.). 4) Localitate în U.R.S.S. Cea dintîi școală a Țării Românești, organizată în 1679 de stolnicul Constantin Cantacuzino la București. Pană de despicat lemne. 5) Operațiunea de însemnare pe fișă a unor extrase sau comentarii dintr-o lucrare. Sat în județul Sălaj. 6) Componentă, de neasemuită frumusețe, a portului nostru național. Necoaptă. Simbolul nichelului. 7) Scrie la tablă. Pui de capră (fem.). 8) Nota minimă. Lac în Suedia. 9) Final de vers! Două localități în Canada. Fiul lui Dedal. Simbol mitologic al luptei omului cu forțele necunoscute ale naturii pe care îndrăznește să le sfideze. 10) Metodă de predare în care se pune accent pe calitățile intelectuale ale elevilor și pe munca independentă a acestora sub îndrumarea cadrelor didactice. 11) Scriitor clasic! Numai ochi și urechi la explicație.

DICȚIONAR: ANE, OIC, ILI, DOH, OSO

Redactor șef: MIHAI NEGULESCU; Redactor șef adjunct: OVIDIU ZOTTA; Secretar responsabil de redacție: ION DONCA; Prezentare artistică: POMILIU DUMITRESCU; Prezentare tehnică: ION MIHĂILESCU; Responsabil de număr: MARGARETA MICU; Foto expertă: GRIGORE PREPELIȚA; Redacția: Piața Școlii nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRATIA: Editura „Școala TÎPARULUI” C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile și agențiile P.T.T. Cîștorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - departament export-import presă P.O.B. 136-137 telex: 11226 București

Index 41633 12 pagini, 1,50 lei

VITEJII CĂPITANULUI

Scriden (6)

Scenariu: V. BIRZA
C. DIACONU
Desene: PUIU MANU

BATALIUNUL COMANDAT DE CĂPITANUL SCRIDEN E ÎN PRIMEJIE DE A FI ÎNCERCUIȚ, DAR INTERVENȚIA CURAJATOARE A UNUI MĂLINCĂ DE LUPĂTORI, ÎN FRUNTE CU VITEAZUL CĂPITAN SCRIDEN, CARE PRIN SURPRINDERE, ÎL ATACĂ PE INAMIC DIN SPATE, SALVEAZĂ BATALIUNUL CARE ÎȘI CONTINUĂ VICTORIEȘ ÎNĂLȚĂRĂ ȘI ÎMPREUNĂ CU ALTE SUBUNITĂȚI ALE REGIMENTULUI ELIBEREAȚĂ SATUL KOMAROVCE NICI UN SEMN DE LA OSTAȘII GRUPEI DE CERCETARE BĂIEȚI.

PUTIN MAI DEPARTE, PE O COLINĂ DIN STINGĂLOR, SE PRECIPITĂ SPRE POZIȚIILE BATALIUNULUI CĂȚIVA OSTAȘI ROMĂNI, CARE TRAG DIN MERS. ÎN URMA LOR TÎSNESC MAI MULȚI HITLERIȘTI CARE ÎNĂLȚĂRĂ CU ÎNȚEȚĂȚA VÂLTUR DE A-I ÎNCERCUIȚ.

DUPĂ MINE, BĂIEȚI!
TREBUIE SĂ LE
VENIM ÎN AJUTOR.

CĂPITANUL ȘI CĂȚIVA OSTAȘI
ASCUNȘI ÎNTR-O GĂRĂ TRAG CU ARMEE
AUTOMATE ȘI ARUNCĂ GRENADE ÎN
FASCIIȘTI CARE SE CERCESC DESCUM-
PĂNITI. SE DUCĂ CU LUPĂȚA PE VIAȚĂ ȘI
PE MOARTE CU HITLERIȘTI CARE SÎNT
MULT MAI NUMEROȘI.

DE LA OATĂ SE DEZĂLȚĂ UN ÎNFĂȚ-
ĂȚIT HITLERIȘTI CÎȚ ȘI OSTAȘI ROMĂNI
SÎNT SURPRINȘI DE UN BOMBARDAMENT
AL ARTILERIEI INAMICE.

CĂPITANUL SCRIDEN ÎEȘIT CU GEFU
DINTĂ UN SĂNT CU APĂ, VREA SĂ SE
RETRAGĂ, SCHIOPĂȚIND, SPRE POZI-
ȚIILE BATALIUNULUI,
DOI MIȚĂRI INAMICI ÎL
SOMEZĂ SĂ SE PREDEA.

ACEASTA EXPLODEAZĂ
ÎN PREAJMA CĂPITANULUI,
RĂNIND ÎN FAȚĂ ȘI
ARUNCÎNDU-L DIN NOU
ÎN SĂNTUL CU APĂ.

CĂPITANUL SCRIDEN TRAGE ȘI
ĂȚINGE PE UNUL DIN HITLERIȘTI CARE
SCAPĂ ARMA ÎNSĂ, CEZĂLĂȚ, ÎNSĂ, ARUNCĂ O GRENADĂ
SPRE CĂȚITER.

(VA URMA)

Cutezători

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Joi, 23 septembrie 1982,
anul XVI (nr. 781)

38

„Învățați, învățați și iar învățați! Cercetați, cercetați, munciiți! Legați strâns învățătura cu cercetarea, cu munca! Numai așa veți deveni buni patrioți, buni revoluționari, cetățeni de nădejde ai României socialiste, apărători devotați ai independenței și suveranității sale! Numai așa veți putea să vă îndepliniți orice îndatorire față de patria noastră și să asigurați dezvoltarea în continuare și întărirea României, să asigurați permanența poporului român cît timp va exista viața pe planeta noastră!”

„A fi revoluționar înseamnă a fi revoluționar în știință, în lărgirea orizontului cunoașterii umane, înseamnă a porni de la faptul că nu există problemă ce nu poate fi cunoscută! Sînt încă probleme necunoscute, dar omul poate și trebuie să dezlege toate tainele naturii. Omul — această creație supremă a naturii — trebuie să-și demonstreze capacitatea de a organiza societatea și lumea în așa fel, încît să asigure satisfacerea necesităților de viață fundamentate științific, să creeze condiții tot mai bune pentru dezvoltarea inteligenței umane.

Învățămîntul, știința românească au reușit, în multe domenii, să dea oameni de valoare universală. Acum condițiile pentru muncă și creație sînt incomparabil mai bune decît în trecut. Trebuie să facem în așa fel încît învățămîntul, creația științifică românească să-și sporească contribuția atît la dezvoltarea patriei, cît și la progresul științei mondiale, la cunoașterea universală.”

„Este necesar ca în toate treptele de învățămînt — începînd de la „Șoimii patriei” — să creștem tineretul în spiritul dragostei față de muncă, dar și în spiritul eficienței economice. În școli, în învățămîntul superior, tineretul, elevii și studenții trebuie să învețe și să cunoască bine nu numai tehnica, dar și problemele economice, și problemele eficienței economice, și problemele consumurilor materiale, tot ceea ce este legat de creșterea mai puternică a avuției naționale. Să înțelegem bine că

Urmînd îndemnul părintești al
tovarășului NICOLAE CEAUȘESC
rostate cu prilejul

începerii noului an școlar,

să facem totul

pentru a ne pregăti temeinic,

în spirit patriotic, revoluționar,

pentru muncă și viață,

pentru viitorul comunist al României

muncitorul, inginerul, tehnicianul, toate cadrele noastre, din orice sector, cercetătorul, savantul, medicul, profesorul trebuie să gîndească și în spirit economic, în spiritul răspunderii față de avuția națională, față de dezvoltarea generală a patriei noastre socialiste. Înainte, cei mai în vîrstă poate își amintesc că, încă în manualul de clasa I primară, se spunea că: „cine e harnic și muncește, are tot ce vrea”. Și, cu toții, trebuie să înțelegem că fără muncă, fără economie nu se poate realiza nimic! Socialismul se construiește prin muncă, în spirit de economie, de răspundere față de avuția generală a patriei, față de popor, față de viitorul națiunii noastre!”

„Trebuie să desfășurăm o activitate permanentă pentru înarmarea tinerei generații, a tineretului patriei noastre cu cele mai noi cuceriri ale cunoașterii umane, să punem consecvent la baza întregii activități politico-educative — dealtfel, la baza întregului nostru învățămînt — concepția revoluționară despre lume și viață, materialismul dialectic și istoric, ideile înalte, nobile ale socialismului științific.”

„Adresez tineretului patriei noastre, tinerei generații chemarea de a face totul pentru a-și însuși cele mai noi cunoștințe din toate domeniile de activitate! Faceți totul, dragi tovarăși și prieteni tineri, pentru a cunoaște și stăpîni tot ceea ce a creat mai bun știința în toate sectoarele de activitate, inclusiv în domeniul cunoașterii umane! Deveniți buni revoluționari stăpînind cuceririle revoluționare în știință și tehnică! Deveniți buni revoluționari stăpînind cunoștințele sociale, politice revoluționare! Deveniți buni patrioți cunoscînd trecutul și făcînd totul pentru a fi demni de acest trecut glorios al poporului nostru, pregătindu-vă temeinic pentru a vă putea înrola activ în marea operă de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și a comunismului în România, pentru a servi întotdeauna patria, poporul, socialismul, politica Partidului Comunist Român!”

NICOLAE CEAUȘESCU

Într-o atmosferă de puternic entuziasm, elevii și studenții, oamenii muncii din București și alături de ei tot tineretul aflat la vîrsta învățării, întregul nostru popor au trăit bucuria ca la tradiționala deschidere a noului an de învățămînt să participe secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cadrul unei vizite de lucru efectuată în Capitală.

Deschiderea anului de învățămînt, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarăsei Elena Ceaușescu, a căpătat și de această dată dimensiunea unui eveniment cu profunde semnificații în viața întregului popor, care reflectă grija deosebită pe care partidul, secretarul său general o manifestă în modul cel mai consecvent pentru dezvoltarea și perfecționarea școlii, pentru transformarea ei într-un puternic factor de cultură și civilizație, capabil să asigure formarea unui tineret cu un bogat orizont de cunoaștere, cu o temeinică pregătire profesională și să cultive în rîndul lui înflăcărâte simțăminte de dragoste și respect pentru patria socialistă și pentru poporul ei, pentru Partidul Comunist Român.

Vizita de lucru efectuată de secretarul general al partidului în unități de învățămînt, cercetare și producție din Capitală, marea adunare populară care a avut loc pe platforma Institutului politehnic, care a urmat amplului dialog al tovarășului

Nicolae Ceaușescu cu oamenii muncii, cu cadrele didactice, cu tinerii, constituie un moment deosebit de important pentru întregul învățămînt românesc, pentru slujitorii lui, pentru întregul popor.

Înflăcărâte sentimente de dragoste și recunoștință manifestate față de partid, față de secretarul său general, de către locuitorii Capitalei, de toți cei prezenți la marea adunare populară constituie expresia puternică a gîndurilor întregii noastre națiuni strîns unită în jurul partidului, al tovarășului Nicolae Ceaușescu, arhitectul clarvăzător al noii Româнії.

Ampla cuvîntare rostită la marea adunare populară cu prilejul deschiderii noului an de învățămînt direcționează în mod magistral obiectivele de înaltă răspundere ale învățămîntului de toate gradele, în concordanță cu orientările Congresului al XII-lea al partidului, cu sarcinile actuale și de perspectivă ale dezvoltării economico-sociale a patriei noastre. Pentru întregul tineret care învață, pentru cadrele didactice, pentru toți oamenii muncii, cuvîntarea constituie un amplu îndrumar programatic, un valoros document de lucru. Din ea se desprinde cerința pusă de secretarul general al partidului în fața învățămîntului de a folosi puternica bază tehnico-materială creată, pentru ca aceste acumulări cantitative să determine o nouă calitate, superioară, în pregătirea tinerei genera-

ții. O nouă calitate care să se exprime în temeinica însușire de către tineri a tot ceea ce este mai valoros în gîndire și cunoaștere; o nouă calitate, care să se exprime în dezvoltarea conștiinței revoluționare, patriotice a tineretului, a întregului nostru popor, în formarea acestuia în cultul muncii, al iubirii față de patrie și partid, al mîndriei față de cuceririle socialismului.

„Educația în spiritul concepției revoluționare, materialist-dialectice, al nobilelor idealuri ale socialismului și educația patriotică — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — reprezintă o unitate indisolubilă. Nu poți fi bun revoluționar, bun comunist, dacă nu ești bun patriot, dacă nu îți iubești patria! Și nu poți fi bun patriot al României socialiste, dacă nu militezi pentru socialism, pentru comunism!”

La marea adunare populară secretarul general al partidului a adresat tuturor celor ce au pășit în noul an școlar, părintescul îndemn de a învăța cu perseverență, de a lega strîns învățătura cu cercetarea, cu munca.

În încheierea cuvîntării tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat tineretului patriei din învățămîntul de toate gradele urarea ca în noul an de învățămînt să obțină succese cît mai mari.

RECOMANDĂRI

Cercurile și cluburile de dezbateri politico-ideologice contribuie la cunoașterea, înțelegerea și însușirea de către copii a politicii interne și externe a partidului și statului nostru, la clarificarea unor noțiuni din domeniul economic, social și politic.

Cercurile de dezbateri se organizează în toate școlile cu clase gimnaziale, cluburile de dezbateri funcționează la nivelul comunelor (în funcție de posibilități), orașelor și municipiilor, în casele pionierilor și șoimilor patriei și la Casa Centrală a pionierilor și șoimilor patriei. La activitățile cercurilor și cluburilor de dezbateri participă, pe bază de opțiuni și preferințe, pionieri și școlari din ciclul gimnazial, mai ales din clasele VII-VIII; de asemenea, la cluburile de dezbateri participă membri ai activului pionieresc care au responsabilități în domeniul activității politico-educative, comandanți de unități, detașamente și grupe, alți membri ai comandamentelor pionierești.

Privind periodicitatea activităților în cadrul cercurilor de dezbateri, se recomandă ca acestea să se desfășoare lunar, iar cele ale cluburilor — bilunar.

Activitatea cercurilor și cluburilor de dezbateri este condusă de activiști ai Organizației Pionierilor, profesori de științe sociale, de activiști de partid, ai U.T.C., ai altor organizații de masă și obștești.

Fiind o formă de activitate unde participarea pionierilor este determinată de opțiunile acestora, în cadrul cluburilor și cercurilor de dezbateri se pot constitui grupe pe interese (cu cîte 20-40 de membri), în funcție de următoarea tematică:

I. Teme privind istoria patriei, a Partidului Comunist Român, a mișcării revoluționare de tineret și copii din România;

II. Teme privind stadiul actual și perspectivele edificării socialismului în țara noastră;

III. Teme privind rolul conducător al partidului în societate, dezvoltarea și adâncirea democrației socialiste;

IV. Teme privind politica în domeniul educației și învățămîntului, al pregătirii forței de muncă;

V. Teme privind politica externă a României socialiste.

Problematica abordată în tematicile anuale ale cercurilor și cluburilor de dezbateri politico-ideologice va fi stabilită pe baza opțiunilor pionierilor participanți și se va axa pe un singur domeniu sau grupaj de probleme din tematica de mai sus. Activitatea se va desfășura sub formă de dicționar politic, urmărindu-se cunoașterea aprofundată și însușirea logică a noțiunilor de bază, fundamentale pentru înțelegerea fenomenelor și proceselor din viața social-politică. Pentru realizarea acestui scop, conducătorul cercului sau clubului va porni de la prezentarea sintetică a noțiunii respective, ur-

mată de dezbateri cu participarea activă a copiilor.

Periodic, în funcție de stadiul cunoștințelor acumulate de copii și de interesul manifestat față de anumite evenimente economico-sociale și politice, se vor organiza dezbateri recapitulative avînd ca scop adîncirea înțelegerii acestora.

Pentru creșterea eficienței dezbaterilor la activitățile cercurilor vor fi invitați activiști de partid și de stat, personalități ale vieții politice și sociale, ziariști, comentatori de politică internă și externă, oameni ai muncii din diferite sectoare de activitate etc.

La nivelul consiliilor județene ale Organizației Pionierilor vor fi constituite colective formate din 30-50 lectori propagandiști, cadre didactice, activiști de partid și de stat, cadre din presă și cultură care au o pregătire corespunzătoare pentru a prezenta expuneri în cadrul cercurilor și cluburilor de dezbateri politico-ideologice.

Pregătirea din timp a dezbaterilor, anunțarea pionierilor asupra conținutului următoarei reuniuni, în vederea pregătirii întrebărilor și luărilor de cuvînt ca și alegerea locului de desfășurare, influențează în mare măsură reușita acțiunii. Conducătorul activității va asigura orientarea copiilor spre sursele de documentare, difuzînd materiale bibliografice, sinteze, extrase din presă etc.

Ca loc de desfășurare, în funcție de tema aleasă, dezbaterile pot avea loc în săli de conferințe, cabinete politico-metodice ale caselor pionierilor și șoimilor patriei, cabinetele de științe sociale din școli, în întreprinderi sau instituții, case memoriale, muzee, în săli de expoziții. Contribuția activă, efectivă a copiilor, participarea lor direct la activitatea clubului, antrenarea lor la discuții constituie un deziderat principal al reușitei acțiunii.

Pentru a asigura eficiența activității desfășurate în cercurile și cluburile de dezbateri, se vor folosi intensiv mijloace audio-vizuale (proiecții de filme documentare și diapozitive, lecturi de fragmente din opere literare, cîntece patriotice și pionierești, emisiuni RTV ș.a.), care să sublinieze ideile dezbătute.

Totodată se vor folosi date și exemple concrete din realitățile economico-sociale ale localității, județului și țării.

Consiliilor și comandamentelor pionierești le revine sarcina îndrumării susținute a cercurilor și cluburilor de dezbateri politico-ideologice, a perfecționării întregii lor activități, prin organizarea unor schimburi de experiență, mese rotunde, constatări, precum și instruirea periodică a conducătorilor acestora, contribuindu-se astfel într-o măsură și mai mare la pregătirea politico-ideologică a viitorilor constructori ai societății socialiste multilaterale dezvoltate din patria noastră.

I. TEME PRIVIND ISTORIA PATRIEI, A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, A MIȘCĂRII REVOLUȚIONARE DE TINERET ȘI COPII DIN ROMÂNIA

1. Originea poporului Român — caracterul unitar al dezvoltării sale în aceeași vatră strămoșească.

2. Lupta poporului român pentru afirmarea ființei proprii, pentru libertate socială și națională, pentru independență și unitate.

3. Începuturile mișcării muncitorești și socialiste din România. Crearea primului partid politic al clasei muncitoare.

4. Făurirea Partidului Comunist Român, etapă superioară în dezvoltarea mișcării revoluționare și democratice din România.

5. Îndrumarea de către P.C.R. a activității de luptă a tineretului. Crearea Uniunii Tineretului Comunist.

6. Lupta clasei muncitoare, a maselor populare, sub conducerea P.C.R., pentru dreptate socială și libertate națională.

7. Tineretea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, înalt exemplu de abnegație și dăruire comunistă.

8. Rolul P.C.R. în mobilizarea forțelor patriotice naționale împotriva pericolului fascismului și războiului, pentru apărarea suveranității și integrității României.

9. Înfăptuirea victorioasă a revoluției de eliberare socială și națională antifascistă și antiimperialistă.

10. Lupta maselor populare sub conducerea P.C.R. pentru cucerirea puterii politice și transformarea revoluționară a societății.

11. Etapele revoluției socialiste în patria noastră.

12. Congresul al IX-lea al P.C.R. — eveniment de răscruce în dezvoltarea României socialiste.

13. Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism — carta de bază ideologică, teoretică și politică a partidului.

14. Istoricile realizări obținute de poporul nostru condus de partid pe calea progresului economic și so-

cial al patriei noastre.

15. Congresul al XII-lea al P.C.R. Obiectivul fundamental și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României în perioada cincinalului 1981-1985.

16. Contribuția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, la conducerea destinelor României socialiste, la făurirea unei lumi a păcii și colaborării între popoare.

17. Tradițiile revoluționare ale mișcării de copii din țara noastră.

18. Organizația Pionierilor — factor activ în educarea comunistă, patriotică, revoluționară a copiilor.

BIBLIOGRAFIE

- XXX — Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura politică, București, 1975, p. 27-64.
- NICOLAE CEAUȘESCU — Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., Editura politică, București, 1979, p. 24-56.
- NICOLAE CEAUȘESCU — Convîntare la Congresul educației și învățămîntului, Editura politică, București, 1980, p. 16-20.
- NICOLAE CEAUȘESCU — Convîntare la deschiderea Forumului tineretului, Editura politică, București, 1980.
- NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere la adunarea festivă din Capitală consacrată aniversării a 60 de ani de la făurirea P.C.R., Editura politică, București, 1981, p. 5-23.
- NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere cu privire la stadiul actual al edificării socialismului în țara noastră, la problemele teoretice, ideologice și activitatea politică, educativă a partidului, Editura politică, București, 1982, p. 11-24.
- XXX — Probleme fundamentale ale educației revoluționare, patriotice, socialiste a maselor, ale activității politico-ideologice a P.C.R. — teze și bibliografie, editat de secția de propagandă a C.C. al P.C.R., 1980, p. 177-207.

8 Olimpiu Măcișescu — Exemplu eroic al luptătorului comunist pentru triumful idealurilor comuniste — Tineretea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, volum editat de „Școala tineretului”, 1981.

9 Constanțin Mocanu — Probleme fundamentale ale istoriei patriei și P.C.R., tematică bibliografică, Editura didactică și pedagogică, București, 1981.

10 Aron Petric, Gh. Ioniță — Istoria contemporană a României, a mișcării muncitorești, democratice și revoluționare, a partidului comunist, Manual pentru clasa a X-a, Editura didactică și pedagogică.

11 Elisabeta Ioniță — Preludiul drapelului falnicilor tradiții, București, Editura politică, 1982.

12 XXX — Partid iubit, părinte drag, îți mulțumim, București, 1980, p. 98-170.

II. TEME PRIVIND STADIUL ACTUAL ȘI PERSPECTIVELE EDIFICĂRII SOCIALISMULUI ÎN ȚARA NOASTRĂ

1. Marile realizări obținute de poporul nostru, sub conducerea P.C.R., în înfăptuirea planului cincinal 1976-1980 — prima etapă a Programului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate în patria noastră.

2. Obiectivul fundamental și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României în perioada cincinalului 1981-1985.

a) Lărgirea bazei proprii de materii prime și energie, accelerarea procesului de restructurare a industriei prin creșterea prioritară a ramurilor de prelucrare avansată. Programul-directivă de cercetare și dezvoltare în domeniul energiei pe perioada 1981-1990 și orientările principale pînă în anul 2000 (cercetarea geologică și dezvoltarea potențialului energetic național, dezvoltarea producției de energie, îmbunătățirea organizării și funcționării sistemului electroenergetic, reducerea consumurilor și utilizarea energiei cu înaltă eficiență economică).

b) Înfăptuirea unei profunde revoluții agrare, dezvoltarea și modernizarea susținută a producției agricole.

Metodice privind activitatea cercurilor și cluburilor de dezbateri politico-ideologice din școli și casele pionierilor și șoimilor patriei

c) Dezvoltarea puternică a bazei tehnico-materiale a societății, continuarea fermă a politicii de amplasare rațională pe teritoriu a forțelor de producție. Programul-directivă de dezvoltare economico-socială a României în profil teritorial în perioada 1981-1985.

d) Realizarea unei calități noi, superioare, în întreaga activitate economică, creșterea puternică a productivității muncii și gospodărirea cu maximă eficiență a resurselor materiale și financiare.

e) Afirmarea revoluției tehnico-științifice în toate domeniile de activitate, creșterea rolului științei în modernizarea economiei naționale, în asigurarea progresului multilateral al patriei. Programul-directivă de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981-1990 și direcțiile principale până în anul 2000.

f) Politica demografică, asigurarea și pregătirea forței de muncă, dezvoltarea învățământului de toate gradele.

g) Participarea României la diviziunea internațională a muncii, accentuarea cooperării cu alte state în domeniul producției, științei și tehnologiei.

h) Creșterea continuă a bunăstării întregului popor și crearea unei noi calități a vieții — scopul fundamental al politicii partidului nostru.

i) Deceniul 1981-1990. — deceniul realizării în linii mari a sarcinilor făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate

BIBLIOGRAFIE

1. XXX — Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura politică, București, 1975, p. 65-106.
2. NICOLAE CEAUȘESCU — Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., Editura politică, București, 1979, p. 8-53.
3. NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntare la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. în „Scinteia”, 21 august 1982, p. 1-3.
4. XXX — Directivele Congresului al XII-lea al P.C.R. cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cîincinalul 1981-1985 și orientările de perspectivă pînă în 1990, în vol. „Congresul al XII-lea al P.C.R.”, Editura politică, București, 1981, p. 680-730.
5. XXX — Programul-directivă de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981-1990 și direcțiile principale pînă în anul 2000, în vol. „Congresul al XII-lea al P.C.R.”, Editura politică, București, 1981, p. 731-766.
6. XXX — Programul-directivă de cercetare și dezvoltare în domeniul energiei pe perioada 1981-1990 și orientările principale pînă în anul 2000, în vol. „Congresul al XII-lea al P.C.R.”, Editura politică, București, 1981, p. 767-789.
7. XXX — Programul-directivă de dezvoltare economico-socială a României în profil teritorial în perioada 1981-1985, în vol. „Congresul al XII-lea al P.C.R.”, Editura politică, București, 1981, p. 822-847.

III. TEME PRIVIND ROLUL CONDUCĂTOR AL PARTIDULUI ÎN SOCIETATE, DEZVOLTAREA ȘI ADÎNCIREA DEMOCRAȚIEI SOCIALISTE

1. Contribuția tovarășului Nicolae Ceaușescu la îmbogățirea teoriei și practicii revoluționare.
2. Partidul Comunist Român — centrul vital al întregii națiuni. Creșterea rolului partidului în conducerea vastei opere de transformare revoluționară a societății românești.
3. Activitatea ideologică și politico-educativă pentru formarea omului nou, cu înaltă conștiință socialistă.
4. Combativitate revoluționară, spirit critic și autocritic, exigență comunistă — trăsături definitorii ale omului nou.
5. Patriotismul, dragostea și devotamentul față de țară, expresie a conștiinței revoluționare comuniste.
6. Principiile eticii și echității socialiste — îndrept

tar de muncă și viață.

7. Perfecționarea activității statului. Promovarea democrației socialiste în toate sferile de activitate.

8. Națiunea socialistă. Politica P.C.R. de întărire a unității și prieteniei dintre oamenii muncii fără deosebire de naționalitate în lupta pentru înflorirea României socialiste.

9. Cunoașterea și respectarea legilor țării — îndatorire a tuturor cetățenilor patriei noastre.

10. Formarea și dezvoltarea concepției materialist-dialectice despre lume și viață. Caracterul anacronic al manifestărilor mistico-religioase.

BIBLIOGRAFIE

1. XXX — Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura politică, București, 1975, p. 111-165.
2. NICOLAE CEAUȘESCU — Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., Editura politică, București, 1979, p. 80-89.
3. NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere cu privire la stadiul actual al edificării socialismului în țara noastră, la problemele teoretice, ideologice și activitatea politică, educativă a partidului prezentată la Plenara largită a C.C. al P.C.R., București, Editura politică, 1982, p. 11-16; 27-28; 34-38; 40-41; 42-44; 47-53; 53-69.
4. NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere cu privire la activitatea politico-ideologică și cultural-educativă de formare a omului nou, constructor conștient și devotat al societății socialiste multilateral dezvoltate și al comunismului în România, prezentată la Congresul educației politice și al culturii socialiste, Editura politică, București, 1977, p. 39-52; 68-72.
5. NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntare la constituirea de lucru cu activiștii și cadrele din domeniul educației politice, al propagandei și ideologiei, Editura politică, București, 1977.
6. NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntare la Congresul educației și învățămîntului, Editura politică, București, 1980, p. 16-20.
7. NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntare la deschiderea Forumului tineretului, Editura politică, București, 1980, p. 12-21.
8. XXX — Constituția Republicii Socialiste România, Consiliul de Stat, Sectorul Buletinului Oficial și al Publicațiilor Legislative, 1980.

IV. TEME PRIVIND POLITICA ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI, AL PREGĂTIRII FORȚEI DE MUNCĂ

1. Politica P.C.R. și a statului privind perfecționarea și modernizarea permanentă a învățămîntului de toate gradele, dezvoltarea sa pe baze revoluționare, în strînsă legătură cu cerințele vieții economice și social-culturale ale României.
2. Învățămîntul — factor principal de cultură și civilizație, de educare a omului nou.
3. Principiile învățămîntului în R.S. România.
4. Sistemul de învățămînt în R.S. România.
5. Educarea prin muncă și pentru muncă a tinerei generații — obiectiv permanent al întregii activități politico-educative.
6. Creșterea și modernizarea bazei materiale a învățămîntului, grija constantă a P.C.R. față de formarea și educarea tinerei generații.
7. Orientarea școlară și profesională a elevilor în strînsă concordanță cu necesarul de cadre pentru toate domeniile activității economice și sociale.
8. Cursurile de calificare și învățămîntul agrozootehnic de masă în sprijinul calificării și îmbogățirii cunoștințelor personalului muncitor.
9. Perfecționarea pregătirii muncitorilor, tehnicienilor, maștrilor și a altor categorii de personal muncitor în raport cu cerințele dezvoltării economico-sociale a țării.

BIBLIOGRAFIE

1. XXX — Programul P.C.R. de făurire a societății so-

cialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura politică, București, 1975, p. 93-95; 138.

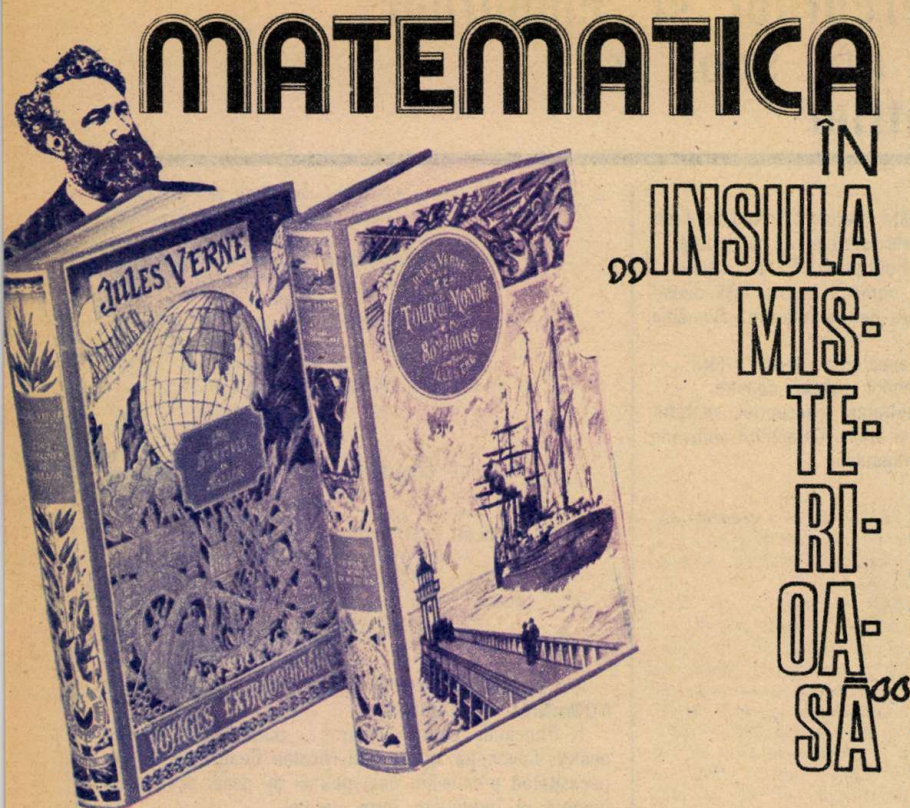
2. NICOLAE CEAUȘESCU — Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., Editura politică, București, 1979, p. 46-48.
3. NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere cu privire la stadiul actual al edificării socialismului în țara noastră, la problemele teoretice, ideologice și activitatea politică, educativă a partidului prezentată la Plenara largită a C.C. al P.C.R. din 1-2 iunie 1982, Editura politică, București, 1982, p. 66.
4. NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntare la Congresul educației și învățămîntului, București, Editura politică, 1980, p. 10-16; 19-20.
5. NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntare la deschiderea Forumului tineretului, Editura politică, București, 1980, p. 11-18.
6. XXX — Legea educației și învățămîntului, Editura didactică și pedagogică, București, 1978, p. 5-9; 14-32.

V. TEME PRIVIND POLITICA EXTERNĂ A ROMÂNIEI SOCIALISTE

1. Principiile politicii externe a partidului și statului nostru. Concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu despre necesitatea promovării unei politici de pace, destindere, progres și înțelegere între națiuni.
2. Opierea cursei înarmărilor, înfăptuirea dezarmării și asigurarea păcii — problema vitală a vieții internaționale.
3. Lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice internaționale, participarea egală a tuturor statelor la viața politică mondială — imperativ arzător.
4. România — promotor al unei politici active de colaborare și prietenie cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială.
5. Întărirea continuă a solidarității cu partidele comuniste, cu toate forțele revoluționare, progresiste în lupta pentru înfăptuirea aspirațiilor fundamentale de pace și progres ale omenirii.
6. Fenomene și realități noi în mișcarea comunistă și muncitorească.
7. Creșterea rolului Organizației Națiunilor Unite în promovarea păcii și destinderii între popoare. Propuneri constructive ale R.S. România în cadrul O.N.U. privind soluționarea marilor probleme ale lumii contemporane.
8. Blocurile militare — anacronism al lumii contemporane. Propunerile României de desființare a blocurilor militare.
9. Asuprirea națională, rasismul, inegalitatea socială și națională, neocolonialismul — realități ale politicii imperialiste de dominare și subjugare a altor popoare.
10. Tineretul României socialiste — factor activ în lupta pentru pace și progres, 1985 — Anul internațional al tineretului.
11. Unitatea indisolubilă dintre politica internă și cea externă a partidului și statului nostru.

BIBLIOGRAFIE

1. XXX — Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura politică, București, 1975, p. 174-211.
2. NICOLAE CEAUȘESCU — Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., București, Editura politică, 1979, p. 90-118.
3. NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere cu privire la stadiul actual al edificării socialismului în țara noastră, la problemele teoretice, ideologice și activitatea politică, educativă a partidului prezentată la Plenara largită a C.C. al P.C.R., Editura politică, București, 1982, p. 69-83.
4. NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere la ședința activității centrale de partid și de stat, Editura politică, București, 1978.
5. NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntare la deschiderea Forumului tineretului, Editura politică, București, 1980, p. 21-29.

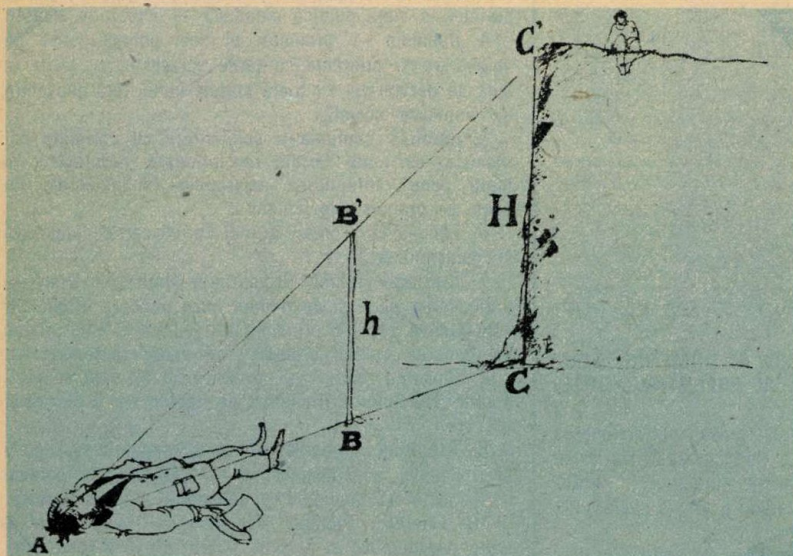
O călătorie în universul MATEMATIC

Prezintă:
Prof. univ. dr.
EDMOND NICOLAU

Cine nu a citit *Insula misterioasă* de Jules Verne? Acest roman este, de fapt, o epopee a puterii de care dispune un om instruit, care aplică știința și tehnica fie și în condițiile vitrege de naufragiat

zei. Un calcul simplu i-a permis apoi să determine înălțimea falezii. Cum să procedat?

După cum probabil ați dedus și voi, dragi cititori, eroul nostru a utilizat aici

pe o insulă pustie. Ne amintim, de pildă, cum, utilizând două sticle de ceas, unul dintre eroi a realizat o lentilă, cu care a aprins focul.

Dar iată ce ne povestește Jules Verne despre modul în care un erou al romanului a reușit să măsoare înălțimea unei faleze verticale, inaccesibile. Cyrus Smith — căci el este eroul nostru — a luat pentru aceasta o prăjină ceva mai lungă decât înălțimea sa. Un ajutor al său realizase, dintr-o fibră subțire și o piatră, un fel de „fir cu plumb”, care îi permitea să determine o linie verticală. Orientându-se după firul cu plumb, Cyrus Smith a fixat vertical prăjina în pământ, după care s-a retras pînă în punctul A, din care, culcat pe spate, vedea vârful prăjinii pe linia ce atingea culmea falezii. El a însemnat punctul A cu un țărș și apoi a măsurat, în pași, distanțele de la țărș la prăjină și de la țărș la poalele fale-

zii. Un calcul simplu i-a permis apoi să determine înălțimea falezii. Cum să procedat? După cum probabil ați dedus și voi, dragi cititori, eroul nostru a utilizat aici cunoscuta teoremă a lui Tales privind asemănarea triunghiurilor. Să notăm cu A poziția țărșului, cu B poziția prăjinii, cu C piciorul falezii; fie $h = BB'$ înălțimea prăjinii (deasupra solului) și $H = CC'$ înălțimea falezii. Notăm cu n numărul de pași de la A la B și cu N numărul pașilor de la A la C. Teorema lui Tales afirmă că $AB/AC = h/H$. Dar $AB/AC = n/N$, deci avem egalitatea $n/N = h/H$, de unde se deduce $H = hN/n$. În membrul drept toate mărimile sînt cunoscute — dacă admitem că Cyrus Smith își cunoaște înălțimea...

Iată cum geometria poate fi utilizată chiar și de către naufragiați, fără instrumente speciale și fără relații complicate. Știința rămîne aliata și prietena noastră în orice împrejurare. Dar ea îi poate ajuta numai pe cei care se ostenesc s-o cultive.

Întrebarea pare fără sens: oare numele lor nu indică limpede originea acestor cifre?

Să facem puțină detectivistică. Să ne oprim chiar la cuvîntul *cifră*. În numeroase limbi europene acest cuvînt sună

Cine a inventat cifrele arabe?

asemănător: *cifra* — în spaniolă și italiană, *chifre* — în franceză, *čifr* — în rusă etc. Avem dovada originii comune a cuvîntului în limbile din Europa continentală. Cei ce se ocupă de etimologie — adică de originea cuvîntelor — sînt de acord că la baza celor citate este cuvîntul arab *čifār*, care înseamnă... *vid!* Rămînem destul de mirați ce legătură poate fi între *vid* și *număr*? Nici una! Așa să fie?

Istoria ne învață că vechile popoare europene aveau sisteme de numerație complet diferite ca scriere de ale noastre. Latinii scriau I pentru 1, II, III pentru 2 și 3, IV pentru 4, V pentru 5 etc. Pentru numerele nu prea mari, sistemul lor avea trei semne de bază: I, V și X. Adăugînd I în fața lui V sau X, îi scădeau valoarea cu o unitate (IV = 4, IX = 9); adăugînd același semn după V

sau X, îi măreau valoarea cu o unitate (VI = 6, XI = 11). Era destul de incomod la efectuarea rapidă a unor calcule. Apoi sistemul nu permitea o scriere pozițională.

La grecii antici, numerele se reprezentau prin litere, în ordinea în care apar ele în alfabet. Cum ar fi în românește: a pentru 1, b pentru 2, c pentru 3 etc. Remarcăm că sistemul nu putea fi pozițional, nu putea reda orice număr utilizînd cel mult zece cifre, așa cum facem scriînd, de exemplu, 1982 sau 2 000.

La acest ultim număr apare un semn foarte familiar nouă — zero. Acest semn nu exista la niciunul din vechile popoare europene. Este aportul învățaților hinduși, care au creat un sistem logic și simplu, așa-numitul sistem pozițional, în care aceeași cifră poate avea valori diferite, după poziția pe care o ocupă în număr. Noi scriem 1988 și știm că ultimul 8 înseamnă opt unități, în timp ce același semn, situat lîngă el, înseamnă optzeci, pentru că ocupă altă poziție în număr.

Această metodă hindusă este legată de o întrebare filosofică privind proprietățile... vidului. Astăzi aceste speculații nu mai prezintă nici o valoare, dar gîndirea matematică a profitat enorm de consecințele ei — apariția lui zero. Aceasta s-a produs foarte demult. Utilizarea scrierii poziționale și semnul special pentru zero apar în vechea scriere babiloniană. Europa cunoaște însă prin arabi acest gen de scriere a numerelor, în secolul al XIII-lea al erei noastre.

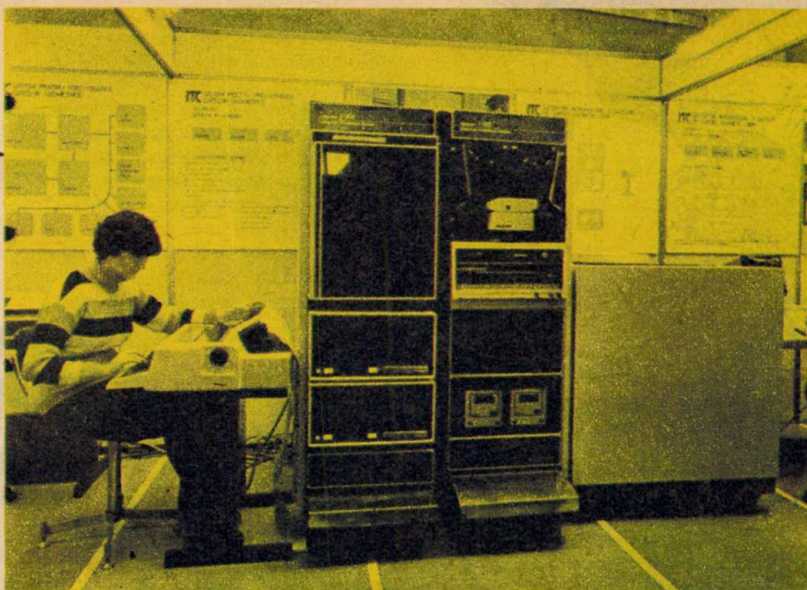
Iată astfel originea denumirii cifrelor „arabe”.

- Noi avem în clasă o tablă veche de mii de ani.
- Te lauzi...
- Deloc! Este tablă înmulțirii!

2 CIL

De la ABAC la CALCULATOR

Vechile civilizații romană, greacă, chineză etc. utilizau o foarte dificilă scriere a numerelor. În procesul muncii întâlneau numai numere relativ mici. La început, ei se ajutau de degete spre a număra – de unde și importanța deosebită pe care numerele 5 și 10 au avut-o și o mai au în scrierea actuală, zecimală. Treptat a apărut nevoia să se lucreze cu numere mai mari: viața cerea să se efectueze operații contabile privind un număr mai mare de vite, să se calculeze dobinzi etc. Pentru a face față acestei situații, încă din antichitate s-a inventat un mijloc mecanic, așa-numitul abac. Acesta era o placă de piatră, pe care erau trasate niște șanțuri verticale ce formau anumite coloane: una pentru unități, alta pentru zeci etc. Pe aceste coloane se dispuneau pietricele (în latină *calculi*). De exemplu, pentru a scrie 147 se puneau 7 pietre pe coloana unităților, 4 pe cea a zecilor și 1 pe cea a sutelor. Dacă doream să adunăm 75 la acest număr, atunci adăugăm 5 pietricele pe coloana unităților și 7 pe cea a zecilor.

Se observă însă că pe coloana unităților s-au obținut, în total, mai mult de 10 pietricele. În acest caz se iau 10 pietricele de pe această coloană și se adaugă una pe coloana zecilor; pe coloana unităților rămân 2 pietricele, dar pe cea a zecilor avem acum $4 + 7 + 1 = 12$ pietricele. Repetăm algoritmul de mai sus și obținem pe coloana zecilor doar 2 pietricele, dar adăugăm una pe coloana sutelor. În final citim câte pietricele au rămas pe diferitele coloane: 2 2 1, deci rezultatul este 221.

Odată cu dezvoltarea tehnicii în Europa, matematicianul, fizicianul și filozoful Blaise Pascal (1623–1662) a reușit să facă un dispozitiv mecanic, cu angrenaje, care transpunea pe principii noi algoritmul abacului roman. S-a născut astfel prima mașină aritmetică în sens contemporan. Ulterior, în secolul al XIX-lea, s-a dezvoltat o adevărată industrie a calculatoarelor mecanice, apoi electromecanice.

La aceste mașini comenzile se introduceau manual. Sistemul era dificil și

lent. Un tânăr care lucra în industria textilă din Franța, pe nume său Jacquard, a avut ideea de a automatiza comenzile care se dau războaielor de țesut. El a utilizat cartoane perforate. Așa s-a ajuns la calculatoarele electronice actuale. Prin îmbinarea ideilor lui Pascal privind mecanizarea calculului cu cele privind automatizarea comenzilor s-a ajuns, după nemărate invenții intermediare, la calculatoarele actuale, electronice.

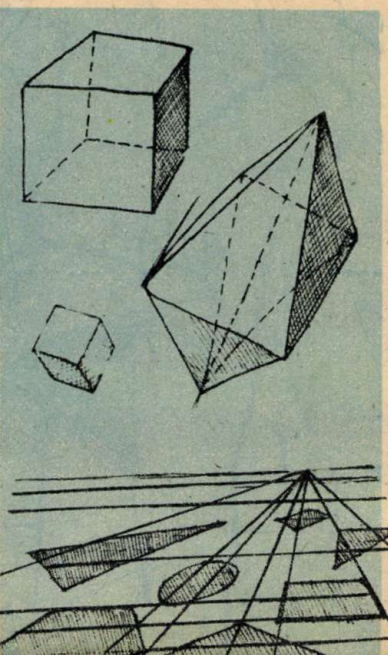
O precizare: relațiile progresului cu

tradiția sînt mai suple decît s-ar crede. În Japonia contemporană, atît de avansată în electronică, abacul este încă universal răspîndit! El este folosit în toate magazinele, chiar și în cele în care se vind... calculatoare electronice!

Și încă o precizare, care este și o măsură a progresului: dacă la abac viteza era de circa o operație la cîteva secunde, azi, la marile calculatoare electronice, avem o viteză de sute de milioane de operații pe secundă. Iar tehnica nu și-a spus încă ultimul cuvînt!

Ghicitori... în ecuație

Priviți, în josul imaginii alăturate, poligoanele regulate pe care le-a schițat desenatorul nostru. Veți constata la ele o relație simplă între numărul L al laturilor și numărul V al vîrfurilor: $V = L$. Un triunghi are trei vîrfuri și trei laturi, iar un pentagon are cinci vîrfuri și cinci laturi. Dacă pe un cerc fixăm un număr oa-

recare, n , de puncte și le unim prin linii, obținem un poligon cu n laturi.

La poliedre situația se schimbă. Să luăm cîteva poliedre simple: tetraedrul, cubul (sau hexagonul) și octaedrul. Să notăm cu L , V și F numărul laturilor, al vîrfurilor, respectiv al fețelor. Vom forma astfel tabelul următor:

Numele poliedrului	V	L	F
Tetraedru	4	6	4
Cub	8	12	6
Octaedru	6	12	8

Ne putem gîndi, firește, și la poliedre neregulate, dar familiare nouă, cum ar fi o piramidă cu baza pătrată. Vom avea în acest caz $V = 5$, $L = 8$, $F = 5$.

Bine, bine, va întreba mirat un cititor grăbit, dar aceste numere nu par supuse nici unei reguli. Imposibil să deduci numărul de laturi din numărul de vîrfuri și de fețe. Rămîne să le ghicești!

Într-adevăr, așa pare că stau lucrurile. Dar, sub aparența unor numere ce apar neregulate, se ascunde, în cazul poliedrelor, o relație simplă și foarte frumoasă. Să nu ne mirăm că cititorul nu a observat-o imediat, pentru că au trecut aproape 2000 de ani de cînd geometrii au început să se ocupe de proprietățile diferitelor poliedre și pînă cînd marele

matematician Leonard Euler (1707–1783) a stabilit relația care îi poartă numele. El a observat că în toate cazurile $L + 2 - F = V$.

Această relație simplă ne permite să „ghicim” datele oricărui tip de poliedru ale cărui fețe au aceeași formă (deci același număr de laturi și de vîrfuri) și aceleași dimensiuni (aceleași laturi, aceleași unghiuri plane).

MATEMATICA? NIMIC MAI DISTRATIV!

Perspiciacitate

Puneți între cifrele din cele șapte rînduri care urmează semnele aritmetice necesare, astfel încît, în urma efectuării operațiilor, peste tot să rezulte 1.

1 2 3 = 1
1 2 3 4 = 1
1 2 3 4 5 = 1
1 2 3 4 5 6 = 1
1 2 3 4 5 6 7 = 1
1 2 3 4 5 6 7 8 = 1
1 2 3 4 5 6 7 8 9 = 1

Operațiile se efectuează în ordine tîrească, de la stînga la dreapta. Este permisă folosirea parantezelor mici și mari. Unde este necesar, două cifre alăturate pot fi un singur număr.

Scădere

Scădeți din douăzeci pe douăzeci și doi, astfel încît să obțineți restul... 88!

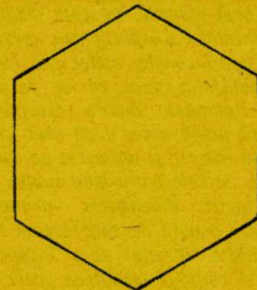
Farsă aritmetică

Împărțiți în două numărul 1 888, astfel încît să obțineți de două ori... 1 000!

Încercați și voi

Așezați numerele 1, 2, 3, 4 – luate fiecare de cîte patru ori – într-un pătrat compus din 16 căsuțe dispuse 4/4, astfel încît suma lor pe fiecare rînd, coloană și pe cele două diagonale să fie egală cu 10. Gîndiți-vă apoi ce trebuie să faceți pentru ca suma să devină egală cu 20 sau cu 30.

Dificil? Nu!

Secționăți hexagonul din figura alăturată în 12... patrulatere regulate.

Numai cu 1

1. Găsiți două numere alcătuite numai din cifra 1, care, fie că sînt adunate, fie că sînt înmulțite, dau același rezultat.

2. Adunați șase cifre de 1, astfel încît să obțineți suma... 12!

REZOLVAȚI singuri aceste probleme. Confrunțați apoi rezultatele obținute de voi cu cele din pag. 11.

Un singur țărântește

Schiță de MIHAI STOIAN

Tatăl i-a adus în dar o broscuță țestoasă. Radu nu aniversază nimic, dar sărbătorește, laolaltă cu familia, reîntorcerea tatălui său care-i marinar pe un mineralier. Broscuța nu-i mai mare decât un nasture de palton, acum însă iarna-i departe, paltonul stă la locul lui în dulap, cu levănțică alături, să nu-l atace moliiile... Radu știa prea bine că moliiile sînt lepidoptere ale căror larve rod țesăturile și își alcătuiesc din ele teci protectoare, însă asta-i altă chestiune, e vorba de pasiunea lui pentru științele naturii și tot ceea ce alcătuiește lumea vie, timpul și misterele mediului înconjurător. La 13 ani, Radu pare mai mic de vîrstă, e subțirel, cîrn, blond, ochii n-au astîmpăr și mintea așijderea; nu și-a pierdut aerul copilăresc și asta îl necăjește un pic, căci are obiceiul să se privească în oglindă, să-și analizeze trăsăturile, dunga, aproape invizibilă, de mustață care i-a mijit sub nas. Atenția lui, repet, nu-i dirijată doar spre sine, s-ar putea spune că, dimpotrivă, îl interesează mai mult decât propria-i persoană, ceea ce se întîmplă în jur, cum arată ființele necuvîntătoare, dacă realmente comunică între ele printr-un limbaj, dacă au un fel de gîndire, oricît de rudimentară, dacă...

Pe broscuța țestoasă primită în dar, Radu a instalat-o în camera lui, într-o tavă de copt plăcintă, pe care mama i-a dat-o; iar tatăl i-a explicat că-i nevoie ca tava să stea înclinată, astfel încît Tașauli (așa a botezat-o, după un lac pe care-l știa în Dobrogea, dintr-o excursie cu școala) să poată avea, după chef, și apă în care să înoate, și loc uscat pe care să se cațere cu cele patru labe subțiri, destul de agile. Bineînțeles, înainte de orice, chiar înainte de satisfacerea curiozității, adică înainte de-a începe să caute prin cărți, la biblioteca școlii și la cea din cartierul lor, date cu privire la broaștele țestoase, băiatul a luat serioase măsuri de siguranță, pentru ca nu cumva, animată de vreun impuls de demult, Tașauli să-și ia tălpășița din apartamentul lor de la etajul șase. Pe unde? Mai întîi, un bilet pe ușa camerei sale, de ambele părți: „Vă rugăm închideți ușa cu atenție!“. Apoi, pe balcon, a astupat gaura de scurgere cu un capac de plastic de la o cutie veche, fiindcă-i greu de știut dacă o broască țestoasă, oricît de

înțeleaptă, știe ce înseamnă înălțime, dacă nu cumva, văzînd — cu ochii ei străinii — cum curge Dunărea foarte aproape de blocul lor, paralel cu faleza, Tașauli, naivă, n-ar fi căutat să ajungă jos pe-acolo, fără să-și dea seama de risc... Abia după aceea s-a apucat de citit și a descoperit că este în posesia unei veritabile bijuterii a naturii: sînt pe lume mai mult de 300 de specii de broaște țestoase, cea pe care o are este o broască țestoasă de tip grecesc, cu carcasa foarte bombată cuprinzîndu-i și coada, ierbură, temătoare de căldură prea mare... Să-l fi văzut pe Radu mărunțind în bucătărie, mărăruț scos din frigider sau a mia parte dintr-o caisă, ce supliciu pentru el, cite spaime că n-o să iasă bine! Și-apoi, în genunchi, făcîndu-i vînt, ca să nu fie prea cald cu ușile închise și spre celelalte camere, și spre balcon... Cîteva zile lucrurile au mers cum au mers, Tașauli se bălăcea cu plăcere deosebită în jumătatea de tavă cu apă, după care o apuca, lent, în sus, pe pantă, se zvînta și, atunci, Radu presăra mărăruț tocat deasupra părții cu apă. Tașauli observa mișcarea, se precipita într-acolo, înota virtuos și, cum dădea de-un firicel de mărăruț, gata, îl respingea ca într-un joc, pentru că, numaidecît, să se repeadă și să-l înhațe, să-l înghită... Jocul acesta l-a nedumerit mult pe Radu și l-a pus pe gînduri, căci însemna că Tașauli e deprinsă cu înhățatul, că-i învățată să-și cîștige singură hrana, din moși, strămoșii ei. Ereditate! Cu timpul, Radu a mai descoperit ceva, deosebit de important pentru vîrsta lui: cu cît ai mai multă răspundere față de cineva, fie și față de o biată broscuță țestoasă, cu atîta ești mai legat sufletește și deci mai atent la tot ceea ce i se întîmplă.

Cu toate că pare neverosimil, datorită broscuței țestoase Radu a deslușit mai bine simțămintele și purtarea alor săi față de sine, grija deosebită pe care părinții, fratele mai mare, bunicii i-o arată. Nu-i vorba, neapărat, de hrană, cît de simțămîntul atît de dulce și bogat pe care-l încerci atunci cînd, în grija ta, se află cineva, fie și o minusculă broască țestoasă, cît un nasture de palton.

— Astea trăiesc o sută, două sute de ani ca nimic! i-a spus tatăl.

— N-are nici o importanță — i-a răs-

puns Radu. Important este dacă și Tașauli o să supravegheze viitorul cuiva, dacă o să tremure de emoție că i se poate întîmpla cine știe ce. Dar aici, în tavă...

N-a mai continuat, s-a oprit gînditor. Dacă ar fi un caraghios, ar susține că Tașauli a auzit și a înțeles cuvintele băiatului, fiindcă, a doua zi, la școlare, Radu a constatat că Tașauli dispăruse din tavă de copt. A căutat-o pretutindeni prin apartament, pe balcon (capacul de plastic era la locul lui), chiar și jos, pe alea blocului a căutat-o, prin iarbă, nimic, nici o urmă, încît ai fi putut zice că și-a luat

crat acum împreună cu colegii niște piese, ce-i drept modeste, dar care sînt montate pe mineralierul dumitale.

— Însă minereul eu l-am transportat...

Era un fel de mîndrie a fiului în fața tatălui, poate justificată, la fel a tatălui față de fiu, însă Radu a rămas ancorat în starea lui de spirit, mîndru-se cuai poate răspunderea față de cineva să te atașeze atît de puternic? Era, poate, pentru întîia dată, cînd simțea ceea ce sînt părinții lui față de sine, și asta, cît de

zborul, improvizîndu-și niște aripi precum, altcîndva, Icar. Dar zboară broaștele țestoase? Nicidecum! Atunci? Mister!!! Zile de-a rîndul, băiatul a meditat la cele trînte și la cele simțite, pînă în clipa în care fratele său mai mare, venind în vizită la părinți, a început să-l sîcîie pe bătrîn:

— Totul se învechește, și omul, și nava... Nava noastră e acum în repară-ti...

— Eu nu, i-a răspuns tatăl. Mai am pînă la pensie.

— N-am zis asta! Dar m-am gîndit că, de obicei, cei mari îi propulsează în viață pe cei mici... Și uite că eu am lu-

caraghios și neverosimil sună, din pricina unei sărmane și simpatice broscuțe țestoase. În sinea lui, înțelept, Radu și-a măturat: „De la oricine se poate învăța, din orice împrejurare“. N-a mai căutat broscuța, ar fi fost inutil. Și-a imaginat-o însă, nu o dată, ajungînd cu bine în Dunăre, înotînd cu curaj și perseverență, în aval, pentru a ajunge la ai ei, acasă, cine știe pe unde. Va avea și Tașauli, la rîndu-i, o broscuță? Simțămîntul acesta cuprinzător este pentru Radu ca o busolă, ca un fel de stea polară pentru navigatori. Un singur țărântește cel de acasă, al părinților, al bunicilor, al strămoșilor.

